

A bosznia-hercegovinai magyarok kétnyelvű folyóirata
Dvojezični časopis bosanskohercegovačkih Mađara

**Megemlékeztünk at 56-os szabadságharcról és forradalomról
a bosznia-hercegovinai magyarok 4. találkozásán,
a Kozaran**

**A volt Jugoszlávia utódállamaiban élő magyarok képviselői
első ízben találkoztak Szarajevóban**



**Pósa Krisztian (Poša Kristian) novi je ambasador
Republike Mađarske u BiH**

Mindkét egyesületünk tagsága tanulmányúton volt Magyarországon

Új Dobos

12. broj, novembar(studeni) 2018. godine/12. szám, 2018. novembere

Új Dobos

12. szám, 2018. november.
Broj 12, novembar/studeni 2018. godine.

Časopis je besplatan.
A folyóirat ingyenes.

Časopis zajednički izdaju:
A folyóirat közös kiadói:

A SZK-i Magyarok Egyesülete
„Magyar Szó”, Banja Luka (Udruženje
Mađara RS, „Magyar Szó”, Banja Luka)

Magyar Polgári Egyesület HUM,
Sarajevo (Mađarsko udruženje građana
„HUM”, Sarajevo)

Fő- és felelős szerkesztők:
Glavni i odgovorni urednici:

Milivojević Irén, predsjednica
„Magyar Szó”-a (a Magyar Szó
elnöke)

Muratović Irma, predsjednica
„HUM”-a (a HUM elnöke)

Szerkesztőség:
Redakcija:

Ügyvezető és technikai szerkesztő/
Izvršni i tehnički urednik:
Tóth Bojnik László

Szerkesztők/Urednici: Bogosanović
Julianna, Hadžibegić Vedad, Juhász-Pašić
Éva, Malešević Katarina, Szabó Mehić
Kornélia, Topić Zora i /és Tóth Bojnik
Nevenka.

Rendkívüli munkatársak/Specijalni
saradnici: Fülöp Dóra és Fekete Tamás

Saradnici iz Novog Sada/ Újvidéki mun-
katársak: Bordás Győző, Buzás Márta,
Buzás Mihály és Szakállas Ottó

Cím/ Adresa: Új Dobos
Cara Lazara 22
71000 Banja Luka

Telefon: 00378 (0)65 441 137
E-mail: magyarokbh@gmail.com

NYOMTATVA /ŠTAMPANO U:
300 példányban/ primjeraka
Grafič d.o.o. Banja Luka

Tekstovi, slike, elektronski nosioci informacija se
ne vraćaju.
Szövegeket, képeket, elektronikus adathordozókat
nem küldünk vissza.

Sadržaj

Irena Milivojević: Pregled aktivnosti udruženja Mađar so	5
Irma Muratović: HUM će proslaviti još mnogo jubileja	8
Dora Filep: Intervju sa drž.sekretarom Potápi Árpád Jánosom	12
Laslo Tot B.: Završni godišnji skup Mađar soa (2017)	15
Dora Filep: Uspješna konsultacija u Sarajevu	17
Laslo Tot B.: Kristian Poša je novi ambasador Mađarske	19
Dora Filep: Susret Mađara Karpatskog bazena u Senti	21
Tamaš Fekete: Pomen na mađarsku revoluciju iz 1956.god.	23
Dora Filep: 4. sastanak svih Mađara u Bosni i Hercegovini	25
Tamaš Fekete: Smotra stvaralaštva nacionalnih manjina	27
Vedad Hadžibegić: Dani nacionalnih manjina u Sarajevu	29
Laslo Tot B.: Jačanje zaštite nacionalnih manjina	31
Laslo Tot B.: Bračni par Buzaš u Banja Luci	33
Dora Filep: Od tematskih programskih cjelina...	35
Zora Topić: Imenice muškog i ženskog roda	36
Laslo Tot B.: Delegacija Saveza u Srbiji i Mađarskoj	36
Branislav Savčić: Završeni su kursevi mađarskog jezika	37
Laslo Tot B.: Upoznali smo novog stipendistu	38
Tamaš Fekete: Počeo je 6.kurs mađarskog jezika	39
Laslo Tot B.: In memoriam	40
Tamaš Fekete: Evropski dan jezika	40
Laslo Tot B.: Naš Uj doboš je digitalizovan	41
Tamaš Fekete: Studijsko putovanje Mađar Soa u Mađarsku	43
Milica Vujović: Vratitiću se-samo je pitanje vremena	45
Estela Hadžikadunić: Dječiji ljetni kamp u Kruševu	47
Dora Filep: Uspješno književno veče u Banja Luci	48
Laslo Tot B.: Šta znači ime grada Banja Luke	49
Nevenka Tot B.: Ako nešto želiš, ne žalis truda	51
Aleksandra Đurović: Mađarska kuhinja	52

Tartalomjegyzék

Milivojević Irén: Magyar Szó munkájának áttekintése	4
Muratović Irma: A HUM még sok évfordulót fog ünnepelni	6
Fülöp Dóra: Interjú Potápi Árpád János államtitkárral	10
Tóth B. László: Magyar Szó évszám záró összejövetele (2017)	14
Fülöp Dóra: Sikeres konzultáció Szarajevóban	16
Tóth B. László: Pósa Kristián Magyarország új nagykövete	19
Fülöp Dóra: Kárpát-medencei magyarok találkozója Zentán	20
Fekete Tamás: Megemlékezés az 1956-os forradalomról	22
Fülöp Dóra: 4.összmagyar találkozó Bosznia-Hercegovinában	24
Fekete Tamás: A kisebbségek tevékenységének szemléje	26
Hadžibegić Vedad: Nemzeti kisebbségi napok Szarajevóban	28
Tóth B.László: A nemzeti kisebbségek védelmének erősítése	30
Tóth B. László: A Buzás házaspár Banja Lukában	32
Fülöp Dóra: Tematikus programsorozattól.....	34
Savčić Branislav: Befejeződtek a magyar nyelvtanfolyamok	37
Tóth B. László: Megismerkedtünk az új ösztöndíjassal	38
Fekete Tamás: Megkezdődött a VI magyar nyelvtanfolyam	39
Tóth B. László: In memoriam	40
Fekete Tamás: A nyelvek európai napja	40
Tóth B. László: Az Új Dobos folyóiratunkat digitalizálták	41
Fekete Tamás: A Magyar Szó kirándulása Magyarországra	42
Vujović Milica: Visszajövök ide-csak idő kérdése	44
Hadžikadunić Eszter: Nyári gyerektábor Kruševóban	46
Fülöp Dóra: Sikeres irodalmi est Banja Lukában	48
Tóth B. László: Mit jelent Banja Luka város neve	49
Tóth B.Nevenka: Ha valamit kívánsz, nem sajnálsz semmit	50
Đurović Aleksandra: Magyar konyha	52

Címoldal/ Naslovna strana: A bosznia-hercegovinai magyarok 4. találkozója / 4. susret bosznia-hercegovinai magyarok

A folyóirat felvételeit (ha mésként nincs jelezve) Fülöp Dóra, Tóth Bojnik László és Nevenka, Fekete Tamás készítették. / Autori fotografija u časopisu su (ako nije drugačije naznačeno) Dora Filep, Nevenka i Laslo Tot Bojnik i Tamaš Fekete

Kedves Olvasó!

Az Új Dobos 12. számát is sikerült kiadnunk. Ebben a számban a szarajevói HUM egyesülettől sokkal több szöveg érkezett, mint korábban. Örülünk ennek. Amit már a előbbi számokban is is hangsúlyoztunk, egyesületeink sokat dolgoznak, tehát van miről írni.

Ebben az évben a jelentősebb rendezmények közül meg kell említeni, hogy a HUM egyesület megszervezte a volt Jugoszlávia utódállamaiban élő magyarok képviselőinek első összefövetelét, a Banja Luka-i Magyar Szó pedig a Bosznia-Hercegovinában élő és dolgozó magyarok 4. találkozóját. Az összefövetel az idén Mrakovican (Kozara hegyen) volt. Ezeken a találkozókon már hagyományosan megemlékezünk az 56-os magyar szabadságharcról és forradalomról. Szeptemberben megkezdődött Banja Lukában a 6., Szarajevóban az 5. magyar nyelvtanfolyam. Emellett mind két egyesület tagsága Magyarországra is ellátogatott. Külön kell megemlétenünk, hogy áprilisban sor került az Új Dobos folyóiratunk minden eddigi számának digitalizására a budapesti **Országos Széchényi Könyvtárban**, ezt elsősorban **Négyesi József** nagykövet úrnak, a Könyvtárból pedig **dr.Tüske László** főigazgatónak és **Moldován István** osztályvezetőnek köszönhetően. Végre sikerült a Magyar Szó egyesületnek vendégül látni a **Buzás házaspárt** is Újvidékről, akik már évek óta segítenek a bosznia-hercegovinai magyarok kétnyelvű folyóirata körüli munkában.



Ministarstvo
prosvjete i kulture
Republike Srpske

Az egyesületeink munkáját nehéz lenne elképzelni támogatóink nélkül. Köszönettel tartozunk a magyar **Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának**, a **Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek**, a **Szerb Köztársaság Oktatási és Művelődési Minisztériumának**, valamint **Banja Luka Városnak** a támogatásukért. A **Vajdasági Magyar Művelődési Intézet** segít a projektumok és az elszámolások elkészítésénél. Nem szabad elfelejteni a **Szarajevói Magyar Nagykövetség** támogatását sem a mindennapi munkánkban. Itt kell megemlíteni, hogy Négyesi József nagykövet úr új beosztást kapott. A kitűnő együttműködést a Magyar Szó egyesület köszönőlapal is meghálálta. Köszönőlapal adományozott az egyesület **Pirityiné Szabó Juditnak**, a Nemzetpolitikai Államtitkárság főosztályvezető asszonyának a bosznia-hercegovinai magyaroknak eddig nyújtott önzetlen támogatásáért. **A szarajevói új magyar nagykövet Pósa Kristiján**. Néhányunk már 10 évvel ezelőt megismerkedett a nagykövet úrral és emlékeink alapján továbbra is jó együttműködést és nagy segítséget remélhetünk a Nagykövetségtől.

A Magyar Köztársaság egyik legeredményesebb támogatása a Nemzetpolitikai Államtitkárságnak a **Petőfi Sándor Program** keretében szorványban élő magyarok segítségére kiküldött ösztöndíjasok. Szarajevóban tovább fog segíteni a tavalyi ösztöndíjas, **Fülöp Dóra**, míg a Banja Lukaba idén új ösztöndíjas, **Fekete Tamás** érkezett.

A Szerkesztőség kísérletére, hogy Banja Luka (Banjaluka) helyett Banyalúkát irtunk néhány szövegben, és a -ba, -ban ragok helyett -ra, -án ragokat használtuk még mindég nem jött semmi reagálás. Lektoraink ajánlatára még ebben az évben javasolni fogjuk a MTA Nyelvtudományi Intézetének Banja Luka nevének magyarosítását Banyalúkára.

Szerkesztőség



Dragi Čitaocē!

Uspjeli smo izdati i 12. broj časopisa „Új Dobos“ (Uj doboš). U ovom broju ima nešto više tekstova iz sarajevskog udruženja HUM od ubičajenog. To nas raduje. Kao što smo naglašavali u ranijim brojevima, naša udruženja rade punom parom, pa imamo o čemu pisati.



Grad
Banja Luka

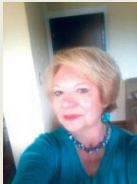
Od značajnih događaja u ovoj godini moramo spomenuti, da je udruženje HUM organizovalo prvi susret pripadnika mađarskih nacionalnih zajednica, koje žive u zemljama nastalih od bivše Jugoslavije. Mađar so iz Banja Luke je bio organizator 4. susreta Mađara, koji žive i rade na tlu Bosne i Hercegovine. Ova manifestacija je ove godine održana na Mrakovici (planina Kozara). Na ovim susretima tradicionalno obilježavamo godišnjicu mađarske revolucije i borbe za slobodu iz 56. godine. U septembru u Banja Luci je počeo 6. a u Sarajevu 5. kurs mađarskog jezika. Osim navedenog, članstvo oba udruženja posjetilo je Mađarsku. Posebno treba istaći činjenicu, da su uz pomoć gospodina ambasadora **Jožefa Neđešija**, a iz **Zemaljske biblioteke Sečenji** iz Budimpešte generalnog direktora **Lasla Tiške**, kao i rukovodioca odjeljenja **Ištvana Moldovana**, digitalizovani svi dosadašnji brojevi Uj doboša. Udruženje Mađar so konačno je uspjelo ugostiti **bračni par Buzaš** iz Novig Sada, koji već godinama pomažu u izradi dvojezičnog časopisa bosansko-hercegovačkih Mađara.

Aktivnosti naših udruženja ne bi mogle da se realizuju bez podrške. Zahvaljujemo se na pomoći **Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku Ureda premijera, Fondaciji Gabor Betlen, Ministarstvu za obrazovanje i kulturu Republike Srpske, kao i gradu Banja Luci. Zavod za kulturu Vojvođanskih Mađara** pomaže nam prilikom izrade projekata i finansijskih izvještaja. Ne smijemo zaboraviti ni podršku, koju – za obavljanje svakodnevnih poslova – dobijamo od **Mađarske Ambasade u Sarajevu**. Napominjemo, da je gospodin Jožef Neđeši dobio druga zaduženja. Na izuzetno dobroj saradnji gospodinu Neđešiju zahvalilo se Udruženje Mađar so posebnom zahvalnicom. Uručena je zahvalnica i rukovodiocu odjeljenja Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku gospođi **Pirići Sabo Juditi**, za svu nesebičnu pomoć, koju je pružila Mađarima iz Bosne i Hercegovine. **Novi ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini je Kristijan Poša**. Nekolicina nas imala je tu sreću, da se prije desetak godina upozna sa gospodinom ambasadorom. Na osnovu tadašnjih utisaka, možemo se nadati dobroj saradnji i velikoj pomoći od Ambasade.

Najveća pomoć, koju smo dobili od Mađarske države su stipendisti **Programa Šandor Petefi** Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku, a koji pomažu Mađarima u dijaspori. U Sarajevu i dalje će pomagati prošlogodišnji stipendista **Dora Filep**, a u Banja Luku je stigao novi stipendista, **Tamaš Fekete**.

Do sada nije niko reagovao, što je naša redakcija umjesto Banja Luke u mađarskim tekstovima u nekoliko navrata pisala Banyalúka, odnosno, na mađarski način pisanja. Na prijedlog naših lektora još tokom ove godine preporučićemo Institutu za jezik Mađarske Akademije Nauka, da ubuduće naziv grada na mađarskom jeziku piše mađarski.

Redakcija



A Magyar Szó egyesület 2018-ban végzett munkájának áttekintése

Az egyesület elnök asszonyaként úgy döntöttem, hogy a múlt évi tevékenységünk áttekintésekor nem részletezem az eseményeket, hiszen már mindent megírtunk és közöltünk olvasóinkkal a múlt évi vagy ebben a kiadványunkban, így adván lehetőséget (helyet a folyóiratban) azoknak, akik valami hasznosat szeretnének írni.

Mégis, had soroljam fel a Magyar Szó múlt évi fontosabb tevékenységeit:

A 2017-es évváró összejövettel kezdeném. Szerény ünnepélyllyel zártuk az évet, amelyen részt vett Négyesi József nagykövet úr kedves feleségével, Temelkoska-Vuković Vesna, a Szerb Köztársasági Népgyűlés Nemzeti Kisebbségek Tanácsának elnök asszonya, Rover Franjo, a Szerb Köztársasági Nemzeti Kisebbségek Szövetségének elnöke és még sokan mások. Ezen az összejöveten Négyesi József nagykövet úrnak és Pitityiné Szabó Juditnak, a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság fősztályvezető asszonyának az egyesületnek több éven keresztül nyújtott segítségük elismeréseként köszönőlapot adott a Magyar Szó.



Fontos megemlíteni a tradicionális kilenchnapos magyar nyelvtanfolyamot, amit Fülöp Dóra ösztöndíjas júliusban fejezett be és az új tanfolyamot, amely szeptemberben kezdődött az új ösztöndíjas, Fekete Tamás vezetésével. Megtartottuk a már hagyományos irodalmi estünket is, ebben az évben Fehér Illés műfordító másodszer vendégszerepelt nállunk a „Banja Luka-i kéziratok” című kötet bemutatása alkalmából.

Az egyesület tagsága az idén is kirándult Magyarországra, Budapest-Eger-Szentendre volt az útirány. Köszönve Négyesi József nagykövet úrnak, az Országos Széchényi Könyvtár az Új Dobost, a HUM egyesülettel közös folyóiratunkat digitalizálta, így az egész világon olvashatják azt az első számtól kezdve.

A HUM szarajevói egyesülettel van még egy közös programunk, az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójáról a megemlékezés. A Petőfi Sándor Program első ösztöndíjasa, Labossa Bence javasolta először, hogy ezen a napon mindannyian együtt emlékezzünk meg az 1956-os történésekről, az egyesületek tagjai, a szarajevói Magyar Nagykövetség dolgozói és a Bosznia-Hercegovinában az EUFOR keretében állomásozó magyar katonáinak a képviselői. Az idén a Magyar Szó egyesület szervezte ezt az összejövettel Mrakovicán, a Kozara hegyen. (Jól emlékszem a HUM-mal való együttműködés kezdetére, a 2006-os évre. Ebben az évben házastársam nélkül maradtam, a férjem hirtelen és súlyos betegség után elhunyt. Ennek ellenére tovább folytattam munkámat az egyesületünkben mind a mai napig.)

Mint küldöttség,, vagy mint aktív résztvevő megjelentünk a Szerb Köztársasági Nemzeti Kisebbségeinek 15.szemléjén, a volt Jugoszlávia utód-

államaiban működő magyar egyesületek találkozóján. A Kárpá-medence magyarjainak összejövételén Zentán betegség miatt nem volt képviselőnk.

Nagy szomorúságunkra ebben az évben elhunyt egy nagyon kedves tagunk, Bakurek János. Emlékét míg élünk őrizni fogjuk.

A Magyar Kormány igen sokat segít nemcsak anyagilag, hanem a Petőfi Sándor Programmal is, ami lehetővé teszi számunkra, hogy az ösztöndíjasok segítsenek a munkánkban, a nyelvtanfolyam vezetésével, a rendezvényeinknél, cikkeket és fordításokat írva a honlapunk és a folyóiratunk számára, stb. Kisebb támogatást a Szerb Köztársaság Oktatási és Művelődési Minisztériumtól és Banja Luka várostól is kaptunk.

A legfontosabb dolog – amit nemrég közösen összejövételünk alkalmával is tapasztaltunk az 1956-os forradalom és szabadságharcra való megemlékezés során –, hogy ápolnunk kell a magyar kultúrát, hagyományainkat és természetesen a magyar nyelvet. Továbbá rendkívül fontos az összetartás a két egyesület között, a kultúra és az anyanyelv ápolása az egyesületek közös célja.

A végén felhívom minden magyar figyelmét, aki még nem jelentkezett egyesületünkbe, de szeretné megismerni a magyar nemzet kultúráját, szokásait, csatlakozzon hozzánk. A címünk a régi, Banja Luka, Cara Lazara utca 22. Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

Milivojević Irén,
a Magyar Szó egyesület elnöke asszonya

Pregled aktivnosti Udruženja Mađar so (Magyar Szó) u 2018. godini

U svojstvu predsjednika udruženja odlučila sam, da prilikom pregleda našeg rada zanemarim vremenski redosljed događaja, pošto smo sve napisali i o svemu obavijestili naše čitaoce u našim edicijama, koje su se pojavile prošle, odnosno ove godine. Na taj način pružiću priliku (prostor) onim ljudima, koji žele objaviti nešto u našem časopisu.

Dozvolite mi ipak da nabrojim barem najznačajnije aktivnosti Mađar So-a:

Počela bih sa priredbom, s kojom smo okončali prošlu godinu. Bila je to skromna manifestacija, na kojoj je učestvovao gospodin Jožef Neđeši, ambasador Mađarske zajedno sa svojom suprugom, kao i Vesna Temelkoska -Vuković, predsjednica Savjeta nacionalnih manjina Skupštine Republike Srpske, Franjo Rover, predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske i mnoge druge zvanice. Na ovom svečanom skupu u ime Mađar So-a uručili smo zahvalnice gospodinu ambasadoru Jožefu Neđešiju i gospođi Juditi Pirići - Sabo, rukovodiocu jednog od odjeljenja Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske, u znak zahvalnosti za pomoć, koju su nam pružali proteklih godina.

Važno je spomenuti kurs mađarskog jezika u trajanju od devet mjeseci, koji je stipendista Dora Filep okončala u julu, te novi kurs, koji je počeo u septembru pod rukovodstvom novog stipendiste Tamaša Fekete. Po našem mišljenju, stipendisti Programa Šandora Petefija predstavljaju najefikasniju pomoć, koju Državni sekretarijat za nacionalnu politiku Mađarske pruža svojim sunarodnicima u dijaspori.



Održali smo i naše tradicionalno književno veče, čiji je gost bio prevodilac poezije Ileš Feher. On nas je ove godine posjetio po drugi put, ovom prilikom povodom predstavljanja svoje knjige pod naslovom „Banjalučki rukopisi“.

Članstvu udruženja i ove godine organizovali smo izlet u Mađarsku. Posjetili smo Budimpeštu, Eger i Sent Andreju. Zahvaljujući gospodinu ambasadoru Jožefu Neđešiju, u budimpeštanskoj Sečenjijevoj zemaljskoj biblioteci digitalizovan je „Új Dobos“, naš zajednički časopis sa udruženjem HUM, tako da se naše edicije – od prvog do zadnjeg broja - mogu čitati na cijeloj zemaljskoj kugli.

Sa sarajevskom organizacijom HUM imamo još jednu zajedničku manifestaciju, obilježavanje godišnjice revolucije i oslobodilačke borbe iz 1956. godine. Prvi stipendista Programa Šandora Petefi, Bence Laboša, je prvi predložio, da na godišnjici ovog događaja održavamo zajednički pomen, na kojem će učestvovati članovi oba udruženja, zaposleni u Mađarskoj ambasadi u Sarajevu i predstavnici mađarskih vojnika, koji su u Bosni i Hercegovini stacionirani u okviru oružanih snaga EUFOR-a. Ove godine organizator manifestacije bio je Mađar So, a skup je održan na Mrakovici, na planini Kozari. (Jasno se sjećam početaka saradnje sa HUM-om, do koje je došlo početkom 2006. godine. Te godine sam ostala bez svog supruga, koji je preminuo nakon teške bolesti. Nasuprot tome nastavila sam sa radom u udruženju sve do današnjih dana .)

Kao delegacija ili kao aktivni učesnici pojavili smo se na 15. festivalu nacionalnih manjina Republike Srpske i na susretu mađarskih udruženja, koja djeluju u državama

nastalim na prostoru bivše Jugoslavije. Međutim zbog bolesti nismo imali predstavnika na skupu Mađara iz Karpatske regije održanom u Senti.

Na našu veliku žalost, ove godine preminuo je omiljeni član udruženja Janoš Bakurek. Uspomenu na njega čuvaćemo dok smo živi.

Mađarska vlada nam je puno pomagala ne samo materijalnim sredstvima, nego i Programom Šandora Petefi . Stipendisti Programa pružaju nam značajnu pomoć, oni vode kurs jezika, uzimaju učešća u organizaciji manifestacija, pišu članke, rade prevode za naš časopis i internet stranicu, itd. Dobili smo manju materijalnu pomoć i od Ministarstva za prosvjetu i kulturu Republike Srpske, kao i od grada Banja Luke.

Najvažnija stvar, koju smo spoznali na skupu održanom u pomen revoluciji i oslobodilačkoj borbi 1956. godine je, da moramo njegovati mađarsku kulturu, tradiciju i naravno maternji jezik. Dalje, jako je bitno, da naša dva udruženja tijesno saraduju, pošto širenje kulturnih vrijednosti i njegovanje maternjeg jezika predstavljaju zajedničke ciljeve oba udruženja.

Na kraju skrećem pažnju svim pripadnicima mađarske nacionalne zajednice, koji se još nisu učlanili u naše udruženje, a koji žele da se upoznaju sa mađarskom kulturom i običajima, neka nam se pridruže. Adresa nam je nepromijenjena: Banja Luka, Cara Lazara, 22. Srdačno očekujemo sve zainteresovane građane!

Irena Milivojević, predsjednica „Mađar so“-a

Preveo: Oto Sakalaš



A HUM még sok évfordulót fog ünnepelni...

A HUM Magyar Polgárok Egyesületének idei beszámolóját a végéről, vagyis 2018. novemberétől kezdeném, amikor ugyanis megünnepeljük egyesületünk 25 éves fennállását. Szeretném kihangsúlyozni, hogy mennyire büszkéek vagyunk honfitársainkra, akik a 1993-ban a háborús Szarajevóban – ahova naponta több száz gránát hullott, ahol sem víz, sem áram nem volt, ahol nem működött a telefonvonal - összegyűltek és megalapították a HUM Magyarok Humanitárius

Szervezetét. Céljuk csak egy volt: átsegíteni egymást ezen a nehéz időszakon. Az egyesület küldetése akkoriban az volt, hogy segítsék a magyar eredetű sérülteket, éhezőket, időseket és családtagokat. Megragadom az alkalmat, hogy kifejezzem mély tiszteletemet és köszönetemet egyesületünk alapító tagjainak – akik manapság is aktívak – köztük Pasity-Juhász Évának, Homolya Borbálának és Károlyi Bélának, valamint mindazoknak, akik többé már nincsenek velünk.

Egyesületünk idei évének egyik fénypontjára, a HUM Magyar Polgárok Egyesületének jubileumi rendezvényére 2018. november 10-én kerül sor a szarajevói Nemzetközi Ifjúsági-és Gyermek Központban (Međunarodni centar za djecu i omladinu). Nagy örömet és megtiszteltetést jelentene számunkra, ha a Tisztelt Olvasó is csatlakozna hozzánk!

Mindenek előtt köszönetemet fejezem ki Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkárságának és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nek, akik szívessége és támogatása nélkül a rendezvény nem valósulhatott volna meg. Külön tisztelettel tartozunk és büszkéek vagyunk a kialakult baráti kapcsolatra Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkárral és Pirityiné Szabó Judit asszonnyal, Nemzetpolitikai Államtitkárság egyik főosztályának vezetőjével.

Most pedig - szokás szerint – induljunk el a tavalyi év októberétől, amikor a travniki kirándulás utáni hétvégén családi napot tartottunk a Mehić család kertjében. Ez - a már hagyományos - egész napos programunk a gyerekeknek és a felnőtteknek egyaránt nagy örömet jelent, valamint remek alkalom arra, hogy magyarul beszéljünk, énekeljünk.

Október végén – mint a Civil Akadémia tagjai – Erdélyben jártunk, ahol kedves barátaink – dr. Széman Péter, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöke Kolozsvárról és a TÉKA Alapítvány tagjai – fogadtak bennünket. Három napot töltöttünk együtt és sok szép helyen jártunk, ahol a magyar kultúrát és hagyományt őrzik.

A 2017. évi Magyar Diaszpóra Tanácsot november 9-én és 10-én tartották Budapesten, melyen Milivojevic Irén (Magyar Szó, Banja Luka) és én is részt vettünk. E kétnapos rendezvény legfontosabb üzenete számomra Semjén Zsolt beszéde volt: „Bármely magyarnak, éljen a világ bármely részén, mindig van hová hazajönnie.”



Gyermekfoglalkozás áprilisban

A Kantonális Kisebbségi Napok keretében, azaz *Minority Fest 2017* rendezvényen november 23-án egyesületünk a „Mindenki” című Oscar-díjjal jutalmazott filmmel mutatkozott be. Miután a találkozózt Négyesi József nagykövét ünnepélyesen megnyitotta, közösen megtekintettük a filmet - amelyet mindenki figyelmébe ajánlok. November 25-én a *Multi – Culti Food 2017* gasztronómiai különlegességek napja volt, ahol mi hagyományos disznótorost – sült kolbászt és horkát káposztával - készítettünk, Dóránk pedig csirkepaprikást, de természetesen a dobostorta idén sem maradhatott el.

November 26-án, az egyesület helyiségében került sor az első gyermektalálkozóra – az ún. tematikus gyermekprogramra - , melyen a

szarajevóban élő és itt dolgozó magyar gyermekek közös foglalkozása zajlik. Ezt a tevékenységet nagyon fontosnak tartom,

mert ez a legjobb alkalom arra, hogy a gyerekek kreatív játék közben egymástól tanulják a nyelvet. E program megindítása és a gyerekek rendszeres találkozója Fülöp Dóra, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasának legnagyobb érdeme.

Idén sem maradt ki a karácsonyi és újévi ünnepek alkalmi rendezvénye, majd a hagyományok szerint januárban Zentán jártunk a Magyar Kultúra Napján, melyet a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezett. Az ott töltött idő alatt hasznos megbeszéléseket folytattunk Pirityiné Szabó Judittal, a Nemzetpolitikai Államtitkárság főosztályvezetőjével és Hajnal Jenővel, a szerbiai Magyar Nemzeti Tanács elnökével.

A februárt a márciusi ünnepség előkészületének jegyében töltöttük. A rendezvény fénypontjában a gyerekek álltak, akik nagy odaadással gyakoroltak és készültek a fellépésre a hónap minden hétvégéjén.

A március 15-i ünnepségre Bistrikben, a ferences rendi kolostorban került sor, ahol a gyerekek kiváló műsort mutattak be és amely sokak szerint az eddigi legjobban sikerült műsor volt. Köszönetemet fejezem ki Mučibabić Dragannak, egyesületünk bugojnói tagjának, aki érdekes kiállítást rendezett magyar eredetű antik tárgyakból. A műsor szervezésében a Butmir táborban szolgáló magyar EUFOR katonák is nagy segítségünkre voltak. A rendezvényen lehetőségünk volt találkozni Dr. Trócsányi Lászlóval, Magyarország igazságügyi miniszterével, aki

nagykövet úrral látogatott el a programra. Rövid



A gyerekek március 15-én

megszervezése számunkra nagy kihívás volt, a vendégek visszajelzései alapján azonban nagy sikert aratott. Nagy köszönettel tartozom mindenkinek, aki részt vett a szervezésben, illetve köszönetemet szeretném kifejezni azoknak is, akik jelenlétükkel és részvételükkel ezeket a napokat fantasztikussá tették.

Már a következő hétvégén megünnepeltük június 4-ét, a Nemzeti Összetartozás Napját az egyesület helyiségében, melyen ez alkalommal tagjaink, akik sikeresen befejezték a magyar nyelvtanfolyamot, szimbolikus elismerésben részesültek.



A HUM tagjai Budapesten

hogy az elmúlt négy évben támogatást nyújtott és őszinte baráti kapcsolatot alakított ki az egyesület tagjaival. „Kedves barátunk, még egyszer mindent köszönünk!” – ezekkel a szavakkal búcsúztunk Négyesi nagykövet úrtól.

A Macedóniai Magyarok Teleház Szervezete augusztusban egyhetes ifjúsági táborot szervezett, amelyen a mi fiataljaink is részt vettek. Köszönöm barátomnak, Sutus Józsefnek, a Teleház elnökének a szívélyes meghívót és gratulálok a sikeres szervezéshez.

Miután pár évig Ausztráliában élt, Homolya Borbála, a HUM egyik alapítója hazatért, ezért szeptember elején családi napot rendeztünk a Mehić család kertjében. A találkozó sikere után két hét múlva megismételtük az



Jó a hangulat a magyar tanfolyam óráin

beszédében miniszter úr támogatásáról biztosította egyesületünket és kihangsúlyozta, mennyire fontos a magyar identitás ápolása és megőrzése.

Tagjaink segítségével március végén új, szebb helyiségbe költöztünk, amit Dóra és Damir rendeztek be - kiállítva az eddigi összegyűjtött magyar régiségeket, valamint katalogizált könyvrát is létrehozva. Ebben a hónapban Butmirban is jártunk, az EUFOR parancsnokságában, ahol a magyar katonák - Szpisják József dandártábornok vezetésével - szeretettel fogadtak bennünket.

Az április és május a *Hidak, amelyek összekötnek* című nagyszabású rendezvény előkészületének jegyében telt, amely lebonyolítására május 25. és 27. között került sor. A rendezvény megvalósításához többek között meg kellett szervezni a kiállítást, a konferenciát, a Katedrális előtti fellépést, a szállást, az éttermek foglalását, a városnézést, a vendégek fogadását és végül azok kikísérését is. Egy ilyen komoly rendezvény

A Rákóczi Szövetség szervezésében júniusban háromnapos látogatáson vettünk részt Budapesten, melyről többet is megtudhatnak az olvasók az ugyancsak ebben a számban megjelent cikkből. Én pedig megköszönöm a Rákóczi Szövetségnek, hogy lehetővé tették számunkra ezt az utazást.

Június 28-án a sarajevói Dom Armije (Hadsereg Háza) dísztermében Magyarország átadta a Visegrádi Négyek elnökségét és ebből az alkalomból Magyarország Bosznia-Hercegovinai Nagykövetsége komolyzenei koncertet szervezett, melyen Kiss Virág és Dezső Sándor ismert művészek léptek fel. A koncert után a sarajevói nagykövetség fogadást és koktélpártit szervezett, ahol köszönetet mondtunk Négyesi József nagykövetnek azért,

hogy az elmúlt négy évben támogatást nyújtott és őszinte baráti kapcsolatot alakított ki az egyesület tagjaival.

A Macedóniai Magyarok Teleház Szervezete augusztusban egyhetes ifjúsági táborot szervezett, amelyen a mi fiataljaink is részt vettek. Köszönöm barátomnak, Sutus Józsefnek, a Teleház elnökének a szívélyes meghívót és gratulálok a sikeres szervezéshez.

Miután pár évig Ausztráliában élt, Homolya Borbála, a HUM egyik alapítója hazatért, ezért szeptember elején családi napot rendeztünk a Mehić család kertjében. A találkozó sikere után két hét múlva megismételtük az

Krisztián és a nagykövetség munkatársainak üdvözlése alkalmából. Szép napot töltöttünk el együtt, baráti hangulatban.

Nagy örömünkre, Fülöp Dóra, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa újból velünk van, tele lelkesedéssel és ötletekkel az újabb projektek iránt. A magyar nyelvű tanfolyam újból elindult, melyen az eddig tagok mellett újabb érdeklődőket is üdvözölhetünk. Ezek főleg olyan magyar származású fiatalok, akik szeretnék elsajátítani a magyar nyelvet és akik egyesületünket biztosan gazdagítani és erősíteni fogják. Kimondhatatlanul boldog vagyok, amikor látom ezeket a fiatal arcokat, akik büszkék arra, hogy testükben magyar vér pezseg, mert akkor tudom, hogy a HUM Magyar Polgárok Egyesülete fennmarad és még sok-sok olyan évfordulót fog ünnepelni, mint amilyen most a fennállásának 25 éves évfordulója.

Muratović Irma, a HUM elnök asszonya

HUM će proslaviti još mnogo jubileja ...

Ovogodišnji izvještaj o aktivnostima Mađarskog Udruženja Građana „Hum“ počela bih od kraja, odnosno od novembra 2018. godine, kada slavimo 25 godina od osnivanja našeg Udruženja. Željela bih istaći, koliko smo ponosni na sve naše sunarodnike, koji su te ratne 1993. godine, u Sarajevu, na koje je dnevno padalo više stotina granata, u kojem nije bilo ni struje, ni vode, niti telefonske komunikacije, okupilo Mađare i osnovalo Humanitarno Udruženje Mađara „HUM“. Njihov cilj je bio da si međusobno pomognu u preživljavanju tih strašnih vremena. Tadašnje aktivnosti Udruženja su bile da pomognu ranjenim, gladnim, starima i djeci porodica mađarskog porijekla. Želim izraziti veliko poštovanje i zahvalnost osnivačima našeg Udruženja, među kojima su i danas aktivni Pašić- Juhás Eva, Homoja Borbala i Karóji Bela, kao i svima onima koji više nisu sa nama.

Kao kruna, naše cjelokupne ovogodišnje, veoma izražajne aktivnosti, svečanost povodom proslave 25 godina postojanja Mađarskog Udruženja Građana „HUM“, održat će se 10.11.2018. u prostorijama Centra za mlade Opštine Novo Sarajevo i bilo bi nam izuzetno drago i velika čast da nam se pridružite.

Prije svega, želim se zahvaliti Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku Mađarske i Betlen Gabor fondaciji, čija je velika naklonost i finansijska podrška omogućila realizaciju naših projekata. Posebno cijenimo i izuzetno smo ponosni na ostvarene prijateljske odnose sa gospodinom državnim sekretarom odgovornim za nacionalnu politiku, Potapi Arpad Janošem i šeficom odjela pri Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku Mađarske, gospođom Pirići Sabo Judit.

Kao i obično, krenimo od oktobra prošle godine, kada smo vikend nakon našeg zajedničkog izleta u Travnik, organizovali „Porodični dan“ u dvorištu porodice Mehić. Ovo, već tradicionalno mjesto našeg cjelodnevnog druženja, predstavlja veliko zadovoljstvo i djeci i odraslima, kao i prilika da pričamo i pjevamo na mađarskom.



Zajedno proslavljamo Božić i Novu godinu



Pripreme za obilježavanje 15. marta

Krajem oktobra, kao članovi organizacije „Civilna akademija“, bili smo u Erdelju (Rumunija), gdje su nas ugostili dragi prijatelji : dr.Seman Peter – predsjednik EMKE (Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület) iz Koložvara i prijatelji iz „TEKA“ Fondacije. Proveli smo zajedno tri divna dana i obišli veliki broj mjesta, gdje se njeguje mađarska kultura i tradicija.

Savjetovanje mađarske dijaspore u Budimpešti, u kojem smo i prošle godine zajedno bile Milivojević Irena i ja, održalo se 09. i 10.11. Kao najupečatljivija poruka ovog dvodnevnog skupa, za mene je bila rečenica, koju je izrekao Šemjen Žolt, na plenarnoj sjednici : „Bilo koji Mađar, živio bilo gdje na svijetu, uvijek će imati svoje mjesto kod kuće!“

U sklopu Kantonalnih dana nacionalnih manjina, pod imenom „Minority Fest 2017“ , 23.11. , naše Udruženje je organizovalo projekciju filma „Mindenkí“, koji je dobio „Oskara“ za najbolji kratki film u 2017-oj godini. Na samom početku, gospodin ambasador Neđesi Jožef je održao kratki govor, nakon čega smo uživali u ovom, veoma interesantnom filmu, koji vam toplo preporučujem. 25.11. je bio dan gastronomskih specijaliteta pod imenom „Multi – Cult Food 2017“ gdje smo pripremili pečene kobasice i krvavice sa krompirom i kiselim kupusom, tradicionalni „disznótoros“, naša Dora je pravila pileći paprikaš, a tu je bila i neizostavna doboš torta.

U prostorijama udruženja 26.11. organizovali smo prvo, zajedničko druženje naše djece sa djecom Mađara trenutno nastanjenim i zaposlenim u Sarajevu, koji smo nazvali „Dječije tematske radionice“ i od tada ih redovno organizujemo, svaki mjesec. Ovu aktivnost smatram veoma značajnom, jer je ovo najbolji način da djeca, kroz kreativnu igru, jedni od drugih, uče jezik. Najveće zasluge za pokretanje ovog programa i

okupljanje djece, možemo dati Filep Dori, stipendisti Petefi programa.



Muratović Irma i mađarski vojnici EUFOR-a na svečanosti 15.marta

mnogih, sigurno jednu od najboljih do sada. Koristim priliku da se zahvalim članu našeg Udruženja iz Bugojna, Draganu Mučibabiću, koji nam je priredio veoma interesantnu izložbu antikviteta mađarskog porijekla. U realizaciji programa pomogli su i mađarski vojnici EUFOR-ovog kontingenta iz Butmira. Ovom prilikom, imali smo čast upoznati i ministra pravosuđa Mađarske, Dr. Tročanji Lasla, koji nam se pridružio zajedno sa Ambasadorom u toku večeri. U kratkom pozdravnom govoru, gospodin Ministar je izrazio svoju podršku i naglasio važnost njegovanja i očuvanja mađarskog porijekla.

Uz veliku pomoć naših članova, krajem marta preselili smo se u novi i ljepši prostor, koji su Dora i Damir dodatno uljepšali, izloživši zbirku do sada prikupljenih starina, odnosno oformili su i katalogiziranu biblioteku. U ovom mjesecu smo posjetili i EUFOR-ovu bazu u Butmiru, gdje su nas ugostili mađarski vojnici, na čelu sa glavnokomandujućim Spišnjak Jožefom.

April i maj protiču u pripremama za veliku manifestaciju pod imenom „Mostovi koji nas spajaju“, održanoj od 25. do 27. maja. Trebalo je pripremiti sve za izložbu, konferenciju, nastup ispred Katedrale, smještaj, rezervacije restorana, obilazak grada, dočekivanje gostiju i na kraju ispraćaj. Organizacija jednog ovako velikog skupa bio je zaista izazov za nas, a na osnovu mišljenja gostiju, realizovali smo ga sa velikim uspjehom. Zahvalila bih se svima koji su nam u tome pomogli! Još jednom zahvaljujem se i svim gostima, koji su svojim prisustvom i programom, učinili da ovi dani budu ovako fantastični.

Već idući vikend, u prostorijama Udruženja, obilježili smo 4. juni – Dan nacionalnog jedinstva i ovom prilikom podijelili simbolična priznanja našim članovima, povodom uspješno završenog kursa mađarskog jezika.

U organizaciji Asocijacije „Rakoczi Szovetseg“, u junu mjesecu smo bili u trodnevnoj posjeti Budimpešti, a o tome ćete saznati više detalja iz priloga u ovom broju, a ja bih se zahvalila Asocijaciji Rakoczi, koja nam je omogućila ovo putovanje.

Povodom primopredaje dužnosti predsjedavajućeg Višegradskom četvorkom, 28.06. u Domu Armije, Mađarska Ambasada je organizovala koncert klasične muzike u izvedbi priznatih mađarskih umjetnika, Virag Kiš & Šandor Dežo. Nakon koncerta, upriličen je prigodan koktel, gdje smo Ambasadoru Neđeši Jožefu izrazili našu veliku zahvalnost za podršku i iskren prijateljski odnos koji je gajio prema nama u protekle četiri godine. „Dragi naš prijatelju, još jednom hvala na svemu!“ – bile su ovo riječi sa kojima smo se oprostili od gospodina Ambasadora Neđešija.

Udruženje Mađara iz Makedonije „Telehaz“ u avgustu je organizovalo sedmodnevni omladinski kamp, u kojem su učestvovali i naši mladi. Zahvaljujem se mom dragom prijatelju, Šutuš Jožefu, predsjedniku „Telehaza“ na ljubaznom pozivu i čestitam na uspješnoj organizaciji.

Nakon višegodišnjeg boravka u Australiji, vratila nam se Homoja Borbala, jedan od osnivača HUM-a i tim povodom smo, početkom septembra, organizovali porodični dan u dvorištu porodice Mehić. Ovo druženje nam se sviđjelo, pa smo ga opet ponovili nakon dvije sedmice, a sada povodom dolaska novog Ambasadora, gospodina Poša Kristijana i ostalih novih članova Ambasade. Proveli smo zajedno jedan zaista lijep dan u prijateljskom druženju.

Na našu radost, opet je sa nama Filep Dora, stipendista Petefi programa, puna entuzijazma i ideja za nove projekte. Krenuo je i novi ciklus kursa mađarskog jezika! Osim starih imamo i nove polaznike. Mlade ljude, koji imaju mađarsko porijeklo i koji žele da nauče jezik, a među njima i one, koji će obogatiti i ojačati naše Udruženje. Izuzetno sam sretna kada vidim te mlade ljude, ponosne što im u venama teče mađarska krv, jer tada znam da će, zahvaljujući njima, Mađarsko Udruženje Građana „HUM“, opstati i proslavljati još mnogo jubileja kao što je i ovaj, povodom 25 godina postojanja.

Irma Muratović, predsjednica „HUM“-a
Prevela: Kornelia Sabo-Mehić

Ha az identitást meg tudjuk őrizni, az önmagában hatalmas kincs

Interjú Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkárral



Fotó: Novotni Adél

A Nemzetpolitikai Államtitkárság 2013-ban indította a Kőrösi Csoma Sándor Programot, majd két évvel később a Petőfi Sándor Programot, melyek a diaszpóra/szórvány magyarságát hivatottak támogatni. Mi a célja ezeknek a programoknak?

2010 után a nemzetpolitikában egy radikális váltás történt. Egyáltalán nemzetpolitikáról 1990, pontosabban Antall József híres kijelentése óta beszélhetünk, amikor azt mondta, hogy *közjogi értelemben tízmillió, de lélektanilag tizenötmillió magyar miniszterelnöke kíván lenni*. Gyakorlatilag ez a mondat indította el a nemzetpolitikát. Létrejötték különböző intézmények, voltak jó időszakok és hullámvölgyek. Az egyik kiemelkedően erős időszak volt például a státusz törvény elfogadása, illetve a magyar igazolvány megjelenése. Ez nagyon sokat jelentett az érintetteknek, akik közül sokan Magyarország határaitól csupán pár száz méterre éltek.

Hullámvölgy volt a 2004. december 5-i szavazás (népszavazás a kettős állampolgárságról – a szerk.), ami után – bár ellenzékben voltunk – mindent megtettünk, hogy ezt a hibát orvosolni tudjuk. A 2010-es országgyűlési választási kampányban egyértelműen kijelentettük, hogy ha megnyerjük a választásokat, elfogadjatjuk a kettős állampolgárságról szóló törvényt és mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy a határon túli magyarság úgy érezze, hogy ehhez a nemzethez tartozik. A választási győzelem után még az új kormány megalakulása előtt (május 26-án) fogadtuk el a törvényt, ami 2011. január 1-én lépett hatályba. 2011. március 12-én Mohácson a horvátországi magyarok vezetői a világon elsőként letették az állampolgársági esküt.

2010 és 2014 között létrejött az a keretrendszer, amin belül a nemzetpolitika jelenleg is működik. Ennek különböző állomásai voltak: a kettős állampolgárság, a Nemzeti Összetartozás Napja, az új alkotmány, azaz az Alaptörvény elfogadása, a határon túli magyarok szavazati jogának megadása, stb. Ezek mind azt jelzik, hogy közjogi értelemben egységes magyar nemzetben gondolkozunk, ami természetesen a Magyar Kormány döntéshozatalát is rendszeresen meghatározza.

2014 óta szintén ezt a politikát folytatjuk azzal a különbséggel, hogy a szülőföldön való boldogulás is előtérbe került. Ez azt jelenti, hogy látjuk azokat a káros tendenciákat, amik jellemzik a kelet-európai térséget – így a Kárpát-medencét is. Mindennapi gondot jelent az elvándorlás, a szórványosodás, az asszimiláció és a gazdasági nehézségek, melyek különösen veszélyeztetik a kisebb városokban, vidéken élő magyar közösségeket. Ezeket a problémákat felismerve úgy gondoltuk, hogy Magyarország jelenleg már rendelkezik olyan finansziális háttérrel, hogy más területeken is segítse a határon túli magyar lakosságot, ezért 2015-ben elindultak a gazdasági támogatások is. Szinte minden minisztériumnak vannak olyan programjai, amelyekhez a határon túli magyarság kapcsolódhat, a Nemzetpolitikai Államtitkárságnak például tematikus évei vannak, melyeken mindig egy-egy

szakterületet emelünk ki. Ez idáig elsősorban gazdasági témakörökkel foglalkoztunk, az idei évben elsőként azonban meghirdettük a családok évét. Úgy gondoljuk, hogy a társadalom alapja a család és ha sikerül a magyar mikroközösségeket megerősíteni, a magyar intézményrendszert fejleszteni, a politikai intézményrendszert megszilárdítani, akkor a kárpát-medencei magyarság is meg tud kapaszkodni és továbbra is aktív tud maradni. Mondhatjuk, hogy a boszniai magyarság sajátos helyzetben van, de tulajdonképpen ha részletesebben megvizsgáljuk, akkor egyértelművé válik, hogy nagyjából ugyanazok a sikerek és nehézségek jellemzik, mint a többi magyar közösséget. A különleges státusz talán abból adódik, hogy a szarajevói magyarság a Kárpát-medencén kívül, egy olyan helyen létezik, ahol az embereknek komoly gazdasági nehézségekkel kell szembenézniük és bár a Magyarországtól való távolsága nem számottevő, a magyarságnak egy eléggé elfeledett részét képezik. Az elmúlt években sokat dolgoztunk azon, hogy ezek a nemzetrészek is újra bekerüljenek a köztudatba.

Bosznia-Hercegovina a háború előtt nagyon népszerű helynek számított. Szarajevó egyetemváros volt, a '84-es téli olimpia pedig világhírűvé tette az országot és a régió sokkal gyorsabban fejlődött, mint a Jugoszlávia más részei. Akkoriban sok magyar települt oda (elsősorban a Vajdaságból – a szerk.), vonzó volt az a multikulturális közeg, amit ott lehetett tapasztalni. A különböző nemzetiségek aránya a háború után látványosan megváltozott és jelenleg az a legfontosabb feladat, hogy – ha a 30 évvel ezelőtti állapotot már nem is tudjuk visszaállítani – legalább a jelenlegi helyzetet igyekezzünk békében fenntartani.



10. Boldogfai Farkas Imre rajza

Kőrösi Csoma Sándor

Milyen hosszú távú hatásai lehetnek az ösztöndíjasok munkájának?

A Petőfi Sándor Programot éppen azért indítottuk el, hogy a hasonló szórványközösségeken tudjunk segíteni. Az ösztöndíjasok elsősorban a Kárpát-medencében, de akár Bosznia-Hercegovinában, vagy Macedóniában is aktív részesei a programnak. Ezekben a területeken például olyan magyarok élnek, akik abszolút kisebbségben vannak és segítség nélkül pár éven belül feloldódnak a többségi nemzetben. Elsődleges célunk, hogy ezt a „feloldódást” megelőzzük, illetve hogy a vegyes házasságból született gyermekek esetében legalább a vegyes identitást megőrizzük. Azok a családok, közösségek, akik már évtizedek óta ilyen területen élnek, a kulturális örökségből már nagyon sokat elveszítettek, az ösztöndíjasok támogatásával azonban ezeket újra tudják tanulni. A szórványban élő magyar közösségek számára a hagyományőrzés egy kiemelkedően fontos feladat. Több olyan emberrel találkoztam, akik már nem beszélnek magyarul, de a hagyományokon, a gasztronómián, vagy egyszerűen az érzelmeik alapján kötődnek az anyaországhoz. Ha az identitást meg tudjuk őrizni, az önmagában hatalmas kincs. Ma, a technika fejlődésének köszönhetően az ember bárhol a világon olvashat magyar sajtót, vagy hallgathat magyar rádiót, de akár tarthatja a kapcsolatot magyar barátaival.

Egy-egy ösztöndíjas ezekre a lehetőségekre is fel tudja hívni a figyelmet, emellett pedig segít a hagyományőrzésben, a magyar nyelv elsajátításában, de fontos szerepet játszhat a civil szervezetek közötti közösségépítő munkában is.

Különbséget kell-e tennünk kisebb és nagyobb közösségek támogatása között?

Ha nemzetrészeket nézünk, akkor nominálisan természetesen Erdély kapja a legnagyobb részt a támogatásokból, hiszen ott meghatározó a létszám. Ha azonban a közösségek nagyságához viszonyítunk, akkor messze nagyobb támogatásban részesülnek a kisebb közösségek, ahogyan például a horvátországi, vagy muravidéki magyarok. Egyfajta pozitív diszkrimináció érvényesül és bízunk benne, hogy a jövőben a boszniai és macedón területeken is tudjuk majd alkalmazni.

Van olyan, amit elvárhatunk a magyar közösségektől?

Az „elvárás” talán nem a legjobb kifejezés. Mi azt szeretnénk, ha a magyar identitásukat, a kultúrát, a nyelvet – lehetőségeiknek megfelelően – megtartanák és továbbra is fontos szerepet játszana az életükben a hazához való ragaszkodás. Természetesen valakit, akinek Bosznia-Hercegovina a hazája, nem kötelezhetünk arra, hogy Magyarország legyen számára az első és legfontosabb, de szeretnénk, hogy a gondolataikban mi is ott legyünk és büszkén vállalják magyarságukat. Mi segítünk nekik abban, hogy magyar állampolgárságot kapjanak és biztosítunk számukra minden előnyt, ami ebből származik. A jövőben is szívesen látjuk őket Magyarországon akár vendégként, akár hosszabb távon is.

Magyarországon a nemzetpolitika tulajdonképpen önálló tudományággá nőtte ki magát. Elvárható ez a komplex gondolkodás a külföldi magyar közösségektől is?

Nem biztos, hogy nekik is így kell gondolkozniuk. Ha a közösségek folytatják a tőlük megszokott munkát, az részünkről támogatható és külön örülünk annak, ha ezekbe a folyamatokba minél több embert sikerül bevonniuk. Egy-egy közösségben előfordulnak olyan emberek is, akiknek semmilyen magyar kötődésük nincs, de valamilyen

szimpátián alapuló kapcsolat kialakult közöttük a magyar szervezetekkel. Őket is szeretettel várjuk ezekben a közösségekbe, hiszen minden támogatás segítség a magyar szervezeteknek.

Mivel segítheti a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkáját egy lelkes civil?

Szerencsére mostanra elmondhatjuk, hogy ezek a programok általános elfogadottságnak örvendenek és senki nem kifogásolja a támogatáspolitikát. Azt hiszem, a civilek elsősorban a kapcsolatépítésben lehetnek a segítségünkre. Bár a Kárpát-medencében egy viszonylag jól működő kapcsolati háló áll rendelkezésünkre, vannak olyan területek, amelyeket érdemes volna erősíteni. Jó lenne, ha a szórványközösségek – különös tekintettel a gyermekekre – gyakrabban utazhatnának Magyarországra, de akár új kulturális és/vagy gazdasági együttműködések is épülhetnek civilek beavatkozásával.

Hogyan látja Államtitkár Úr a nemzetpolitikát 10 év múlva?

Nem szoktam ilyen hosszú távon gondolkozni. Azt remélem, hogy Magyarország gazdasági fejlődése a következő években is hasonló lesz és ebből egyre többet tudunk a nemzetpolitikára is fordítani. Bízom benne, hogy az eddig kialakított magyar-magyar kapcsolatrendszer meg tudnak annyira erősödni, hogy ha esetleg nehezebb idők következnek, akkor sem fognak megszakadni. Azt láttnám jónak, ha a jelenlegi irányokat továbbra is tudnánk követni és a családok támogatása tovább tudna erősödni a Kárpát-medencében.

Fülöp Dóra

AKO USPIJEMO SAČUVATI IDENTITET, TO JE SAMO PO SEBI OGROMNO BOGATSTVO

Intervju sa Potápi Árpád Jánosom (Potapi Arpad Janoš), državnim sekretarom za nacionalnu politiku Vlade Mađarske

Državno tajništvo za nacionalnu politiku pokrenulo je Program Körösi Csoma Sándor (Keresi Čoma Šandor) 2013. godine, te sljedeće godine i Program Petőfi Sándor (Petefi Šandor), koji pružaju podršku Mađarima u dijaspori. Šta su ciljevi ovih programa?

U nacionalnoj politici desila se jedna radikalna promjena 2010. godine. O nacionalnoj politici ne možemo govoriti prije 1990. godine, kada je naime Antall József (Antal Jožef) dao svoju poznatu izjavu, u kojoj govori o tome da želi biti *premijer deset miliona Mađara u smislu javnog prava, a petnaest miliona u psihološkom smislu*. Praktično ova rečenica je pokrenula nacionalnu politiku. Nastale su razne institucije, bilo je uspona, a bilo je i padova. Jedan od izrazito jakih perioda bio je npr. prihvatanje statusnog zakona, odnosno pojava mađarskih isprava. To je jako puno značilo ljudima, koji su nastanjeni od mađarske granice na samo nekoliko stotina metara.

Pad se desio prilikom glasanja 5. decembra 2004. godine (glasanje o dvojnem državljanstvu – primj.aut.), nakon čega smo učinili sve - mada smo bili u opoziciji – da ispravimo grešku. U kampanji za parlamentarne izbore 2010. godine jasno smo dali do znanja, da ukoliko dobijemo na izborima, usvojiti ćemo zakon o dvojnem državljanstvu i učiniti ćemo sve, da Mađari van granica osjete da pripadaju ovom narodu. Nakon uspješnih izbora, a prije formiranja nove Vlade (26. maja), usvojili smo zakon, koji je stupio na snagu 1. januara 2011. godine. Dana 12. marta 2011. godine, predstavnici Mađara u Hrvatskoj prvi su u svijetu položili državnu zakletvu u Mohaču.

Okvirni sistem, u kojem se trenutno vodi nacionalna politika, nastao je između 2010. i 2014. godine. Ona ima nekoliko svojih instanci: dvojno državljanstvo, Dan nacionalnog jedinstva, novi Ustav, tj. prihvatanje Osnovnog zakona, pravo glasa za Mađare van granica, itd. Sve one signaliziraju da u smislu javnog prava mi razmišljamo u okvirima jedinstvenog mađarskog naroda, što svakako redovno podupire i donošenje odluka od strane Vlade Mađarske.

Od 2014. godine nastavlja se gore spomenuta politika s tim da se akcenat stavlja na život i rad u domovini. To znači da uočavamo one loše tendencije, koje karakterišu prostore istočne Evrope, pa tako i Panonsku niziju. Svakodnevni problemi obuhvataju selidbe, odlazak vani, asimilaciju i finansijske probleme i oni uglavnom ugrožavaju mađarske zajednice koje žive u manjim mjestima, na selu. Prepoznajući ove probleme, smatramo da Mađarska već ima takvu finansijsku potporu, da može pomagati Mađare van granica u drugim sferama, te je 2015. godine pokrenuta i privredna podrška. Skoro svako ministarstvo nudi program u koji se Mađari van granica mogu uključiti, npr. Državno tajništvo nacionalne politike ima tematske godine, u okviru kojih svake godine prednost daje nekoj drugoj stručnoj oblasti. Do sada smo se bavili privrednim temama, a ovu godinu smo proglasili godinom porodica. Smatramo da je osnova društva porodica i ukoliko uspijemo u tome da ojačamo mađarske mikro-zajednice, razvijemo sistem mađarskih institucija i ojačamo politički sistem institucija, tada bi i Mađari u Panonskoj niziji mogli imati oslonac i ostati i dalje aktivni.

Može se reći da su Mađari u BiH u jednoj specifičnoj situaciji, ali zapravo kada detaljno izanaliziramo, postaje jasno da i njih uglavnom karakterišu isti uspjesi i problemi, kao i ostale mađarske zajednice. Možda i imaju poseban status, jer Mađari u Sarajevu žive van Panonske nizije, dakle na jednom takvom mjestu, gdje se ljudi bore sa ozbiljnim finansijskim teškoćama i bez obzira na činjenicu što nisu fizički daleko od Mađarske, čine prilično

zaboravljenu zajednicu Mađara. Proteklih godina smo puno radili na tome da se i ovi dijelovi nacije ponovo pominju u javnom mnijenju.

Bosna i Hercegovina je prije rata bila vrlo popularno mjesto. Sarajevo je bio univerzitetski grad, a Olimpijske igre 1984. godine su državu učinile poznatom u cijelom svijetu, ova regija se brže razvijala od drugih u Jugoslaviji. U to vrijeme se dosta Mađara preselilo tamo (prvenstveno iz Vojvodine – primj.aut.), privlačila ih je multikulturalnost, koja se tamo osjećala. Omjer raznih naroda se poslije rata drastično promijenio i trenutno je najvažniji zadatak – ako se već ne može vratiti stanje od prije 30 godina – da se barem trenutno stanje održi u miru.



Petőfi Sándor

Kakve dalekosežne posljedice ima rad stipendista?

Program Petefi Šandor pokrenut je upravo zato da bi pomogli ovakvim zajednicama u dijaspori. Stipendisti su prvenstveno aktivni učesnici programa u Panonskoj niziji, ali mogu biti i u Bosni i Hercegovini ili Makedoniji. Na ovim područjima žive Mađari koji su u apsolutnoj manjini i bez pomoći oni bi se asimilirali u većinski narod. Naš prvenstveni cilj jeste da preveniramo "asimilaciju", odnosno da kod djece rođene u mješovitim brakovima barem očuvamo mješoviti identitet. Porodice, zajednice koje decenijama žive na ovim prostorima su jako puno izgubile po pitanju kulturološkog nasljeđa, međutim uz podršku stipendista, oni ih ponovo uče. Za mađarske zajednice u dijaspori je čuvanje tradicije izuzetno važan zadatak. Sreo sam nekoliko ljudi koji već ne govore mađarski jezik, ali se preko tradicije, gastronomije ili jednostavno zbog emocija vezuju za matičnu zemlju. Ukoliko uspijemo u očuvanju tradicije, to bi samo po sebi bilo ogromno blago.

Danas, zahvaljujući razvoju tehnologije, čovjek može čitati štampu na mađarskom jeziku ili slušati na radiju mađarske stanice ili može održavati kontakt sa svojim prijateljima Mađarima.

Stipendisti mogu skrenuti pažnju na ove mogućnosti, pritom pomažu u očuvanju tradicije, u učenju mađarskog jezika, a imaju i važnu ulogu u radu civilnih društava po pitanju izgradnje unutar zajednice.

Trebamo li praviti razliku između finansiranja manjih i većih zajednica?

Ako gledamo dijelove nacije, prirodno da Transilvanija / Erdelj (Erdély) dobija najveći dio finansiranja zbog brojnog stanja. Međutim, ako uzimamo u obzir veličinu zajednica, daleko veću finansijsku pomoć dobijaju manje zajednice, kao što su Mađari u Hrvatskoj ili Pomurju. Ovdje govorimo o jednoj vrsti pozitivne diskriminacije i nadamo se da ćemo je moći primjeniti i na bosansko-hercegovačka i makedonska područja.

Da li i šta očekujemo od mađarskih zajednica?

"Očekivanje" možda nije najprikladniji termin. Voljeli bismo kada bi oni očuvali svoj mađarski identitet, kulturu, jezik – u skladu sa mogućnostima i kada bi i dalje osjećali da u njihovim životima privrženosti domovini igra bitnu ulogu. Naravno, ne možemo obavezati nekoga kome je Bosna i Hercegovina domovina, da Mađarska za njega bude prva i najvažnija, ali bismo voljeli kada bi i mi bili prisutni u njegovim mislima i kada bi oni ponosno nosili svoj mađarski identitet. Mi ćemo im pomoći da dobiju mađarsko državljanstvo i osigurati im sve prednosti, koje iz toga proizilaze. I u buduću ćemo ih rado dočekati u Mađarskoj, bilo kao gosta ili čak i na duži vremenski period.

U Mađarskoj je nacionalna politika zapravo izrasla u samostalnu naučnu oblast. Da li od stranih mađarskih zajednica možemo očekivati ovakvo složeno razmišljanje?

Nisam siguran da i oni trebaju tako razmišljati. Ako zajednice nastave sa dosadašnjim radom, mi to možemo podržati i posebno nas raduje kada u ove tokove uspiju uključiti što više ljudi. U ponekim zajednicama ima ljudi koji nemaju nikakvu vezu sa Mađarima, međutim izgradili su odnos sa mađarskim zajednicama koja se bazira na nekakvim simpatijama. I njih rado vidamo u ovim zajednicama, jer svaka vrsta podrške je pomoć za mađarske organizacije.

Kako može jedan građanin entuzijasta pomoći rad Državnog tajništva nacionalne politike?

Srećom, prema dosadašnjem iskustvu, možemo izjaviti da su ovi programi općenito prihvaćeni i niko ne kritikuje politiku podrške. Smatram da građani prvenstveno mogu pomoći u izgradnji odnosa. Bez obzira što u Panonskoj niziji imamo dobro povezanu mrežu odnosa, ipak postoje pojedina područja koja bi trebalo osnažiti. Dobro bi bilo kada bi ove zajednice u dijaspori – ovdje pogotovo mislim na djecu – češće imale priliku da putuju u Mađarsku, ali mogli bi uspostaviti i novu kulturološku i/ili privrednu saradnju uz pomoć građana.

Kako Vi, kao državni tajnik, vidite nacionalnu politiku za 10 godina?

Nikad ne razmišljam na tako duge staze. Nadam se da će privredni razvoj Mađarske biti isti i u narednim godinama i da ćemo od toga sve više moći uložiti u nacionalnu politiku. Vjerujem da će mađarsko-mađarski odnosi toliko ojačati, da se ne bi prekinuli ako bi nastala teža vremena. Smatram da bi bilo ispravno nastaviti pratiti sadašnje smjerove, a da bi podrška porodicama još više osnažila Panonsku niziju.

Dora Filep

Prevela: Kornelia Sabo Mehić

A Magyar Szó egyesület évváró összejövetele

Pirityiné Szabó Judit asszony, a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság főosztályvezetője és Négyesi József úr, szarajevói nagykövet köszönőlapot kaptak a Magyar Szó egyesülettől



Banja Lukában 2017. november 30-án 19 órai kezdettel a Magyar Szó egyesület megtartotta évváró összejövetelét. A gyűlésen – a szépszámú tagságon kívül – jelen volt Magyarország nagykövete, Négyesi József úr feleségével, Hetei Péter külgazdasági szakdiplomata, Vesna Temelkoska-Vuković, a Szerb Köztársaság Nemzetgyűlésében a Nemzeti Kisebbségek Tanácsának elnöknője, Franjo Rover, a Szerb Köztársasági Nemzeti Kisebbségek Szövetségének elnöke, dr. Slaven Grbić Banja Luka-i tiszteletbeli konzul feleségével, az OHR Banja Luka-i irodájából Berecz Marianna munkatársával, dr. Boro Bronza professzor és még sok meghívott vendég.



Az ünnepi gyűlést Milivojević Irén, a Magyar Szó egyesület elnöke nyitotta meg, majd a munkaelnökség megválasztása után beszámolt a 2017-ben végzett egyesületi munkáról. Igen aktív volt az egyesület. A vajdasági meg a vucsijáki út mellett külön meg kell említeni a travniki közös kirándulást a szarajevói HUM tagjaival, a nagykövetség alkalmazottaival és az EUFOR magyar katonáival. Részt vettünk több magyarországi összejövetelen, a nemzeti kisebbségek Banja Luka-i fesztiválján, megtartottuk a már hagyományos kétnyelvű irodalmi estünket (ebben az évben Bordás Győző íróval), és sikerült kiadnunk a kétnyelvű – a szarajevói HUM-mal közös – folyóiratunk 11. számát.



A beszámoló után a Magyar Szó egyesület köszönőlapot adott át Négyesi József nagykövet úrnak. Az egyesület a többévi támogatást és segítséget így módon igyekezett megköszönni. Köszönőlapot kapott még a Magyar Szó egyesülettől Pirityiné Szabó Judit, a Nemzetpolitikai Államtitkárság főosztályvezetője. Pirityiné asszony évek óta segíti a boszniai magyar kisebbséget. Magyarországi támogatás nélkül egyesületeink nem működhetnének. Az anyagi támogatás mellett meg kell említeni a Nemzetpolitikai Államtitkárság által indított Petőfi Program ösztöndíjasainak az

egyesületeinkben végzett munkáját. Pirityiné elfoglaltsága miatt nem vehetett részt az összejövetelen, így Négyesi nagykövet urat kértük meg, adja át neki a köszönőlapot.

Az Új Dobos 11. számát Tóth Bojnik László főtítkár, a folyóirat ügyvezető szerkesztője mutatta be. Elmondta, hogy ez eddig a legnagyobb terjedelmű szám, a lap amatőr szerkesztői és szerzői együtt fejlődnek, „nőnek” a folyóirattal.

A napirendi pontok között Boris Popović fiatal egyesületi tag magyar zeneszerzők műveit adta elő gitáron, Bogosanović Julianna alapító és vezetőségi tag pedig szavalattal tette ünnepélyesebbé az évváró gyűlést.

Az összejövetel hivatalos részét kellemes társalgás, jó borok melletti falatozás, élő zene és tánc követte.

Tóth Bojnik László

Завршни годишњи скуп удружења "Magyar Szó"

Удружење је додијелило захвалницу госпођи Пирићи-Сабо Јудити, шефу одсека Државног секретаријата за националну политику Мађарске и господину амбасадору Неђеши Јожефу



У Бања Луци, 30. новембра 2017. године, у 19 часова, удружење „Мађар со“ (Magyar Szó) одржало је свој завршни састанак у овој години. На скупу - поред великог броја чланова – присуствовали су још амбасадор Мађарске, господин Јожеф Неђеши (József Négyesi) са супругом, Петер Хетаи (Péter Hetei), аташе за вањску трговину, Весна Темелкоска-Вуковић, предсједница Савјета за националне мањине Народне скупштине Републике Српске, Фрањо Ровер, предсједник Савеза националних мањина Републике Српске, др. Славен Грбић, бањалучки почасни конзул са супругом, Маријана Береч (Marianna Berecz) са сарадницом из бањалучке канцеларије ОХР-а, професор др. Боро Бронза и многи други драги и позвани гости.

Свечани састанак је отворила Ирена Миливојевић, предсједник „Мађар со“-а, а после избора радног предсједништва поднијела је извјештај о раду у 2017. години. Удружење је било веома активно, поред путовања у Војводину и на Вучијак треба споменути заједнички излет у Травник са чланством

сарајевског ХУМ-а, са запосленицима Мађарске амбасале и мађарским војницима ЕУФОР-а. Учествовали смо на неколико скупова у Мађарској, на бањалучкој смотри националних мањина, одржали смо наше, већ традиционално двојезично књижевно вече (у овој години са писцем Ђезеом Бордашем/Győző Bordás/) и успјели смо да издамо 11. број са сарајевским ХУМ-ом заједнички двојезични часопис.



Након извјештаја удружење „Мађар со“ је додијелило захвалницу господину амбасадору Јожефу Неђешиу. Удружење је на овај начин покушало да се захвали вишегодишњој подршци и помоћи. Добила је захвалницу од удружења „Мађар со“ још и Пирићи-Сабо Јудит, шеф одсека Државног секретаријата за националну политику. Гђа. Пирићи-Сабо већ годинама помаже мађарској мањини у Босни. Без подршке из Мађарске наша удружења више не би могла да раде. Поред финансијске подршке, треба споменути и рад у нашим удружењима стипендиста

програма Петефи (Petőfi), који је покренут од стране овог Државног секретаријата. Обавезе госпође Пирићи-Сабо нажалост нису дозволиле, да присуствује састанку, па смо замолили господина амбасадора Неђешиа за уручење захвалнице.

11. број Уј добоша (Új Dobos) је представио Ласло Тот Бојник (László Tóth Bojnik), извршни уредник часописа. Објаснио је, да је ово број са највише страница до сада, да се и у квалитети аматерски уредници и писци развијају и „расту“ заједно са часописом.



Између тачака дневног реда наш члан, омладинац, Борис Поповић је одсвирао на гитари нека дјела мађарских композитора, а Богосановић Јулијана, оснивач и члан управе рецитацијом је допринијела, да завршни састанак буде још свечанији.

Након званичног дијела састанка слиједило је пријатно дружење уз мезу, добра вина и плес уз живу музику.

Ласло Тот Бојник

Превела: Зора Топић Фишер

Sikeres konzultáció öt ország részvételével Szarajevóban

A volt Jugoszlávia területén élő magyarok képviselőinek találkozója



A HUM Magyar Polgárok Egyesülete *Kommunikációs hídépítés a volt Jugoszlávia országainak magyar közösségei között* címmel kétnapos rendezvényt szervezett Szarajevóban. A meghívottak között elsősorban olyan egyesületek szerepeltek, melyek hasonló nehézségekkel szembesülnek működésük során.

A rendezvénysorozat első állomása a Válogatás a vajdasági magyar értéktárból címet viselő kiállítás volt, mely a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet jóvoltából érkezett Szarajevóba, a Szarajevói Kantonális Nemzeti Kisebbségi Napok (Dani nacionalnih manjina kantona Sarajevo) keretében. A kiállítást Négyesi József, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete, valamint Vedad Hadžibegić, a Szarajevói Kanton Nemzeti Kisebbségek Tanácsának a magyar nemzeti kisebbség képviselője nyitották meg. Részletes ismertetővel szolgált mgr. Hajnal Jenő, a szerbiai Magyar Nemzeti Tanács elnöke.

A kiállított képek (pannók) nézegetése, a finom vajdasági sütemények és itókák ízlelgetése mellett a csantavéri Mendicus Művészeti Központ tamburazenekara is fellépett. A kiállításon jelenlévők nagy része táncrea is perdült a népszerű csárdások hallatán.

A kiállítás megnyitót követően közös vacsorára került sor, melyen köszöntőt mondott Potápi Árpád János, a nemzetpolitikáért felelős államtitkár.

Május 26-án reggel kezdetét vette a szakmai konzultáció a magyarság helyzetéről a nyugat-balkáni régióban, a volt Jugoszlávia területén. Az ülésen Potápi Árpád János, a nemzetpolitikáért felelős államtitkár és Hajnal Jenő, a szerbiai Magyar Nemzeti Tanács elnökén kívül részt vettek még Pirityiné Szabó Judit és Mucsi Géza, a Nemzetpolitikai Államtitkárság fősztályvezetői, Gondi Martina, a zentai VMMI igazgatója és még sokan mások. Külön kell megemlítenünk Dr. Jávor Andrászt a Debreceni Egyetem tánárát.

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Banja Luka-i Magyar Szónak a küldöttsége is részt vett a május 25-étől 27-éig tartó Kommunikációs hídépítés a volt Jugoszlávia országainak magyar közösségei között elnevezésű találkozón Szarajevóban.

A Magyar Szó egyik képviselője, Tóth Bojnik László többek között elmondta a jelenlévőknek, hogy a Banja Luka-i egyesület anyagilag valószínűleg a legrosszabbul áll az összes jelen lévő magyar egyesület közül. Általánosságban is Bosznia-Hercegovinában a Nemzetpolitikai Államtitkárság, illetve a Bethlen Gábor Alapkezelő támogatása nélkül ma már nem lenne lehetséges a boszniai kétnyelvű Új Dobos folyóirat kiadása, sőt, az egyesületek projektumainak nagy részét sem lehetne megvalósítani. Megköszönte az adófizető magyar polgároknak, a Magyar Kormánynek a boszniai egyesületeknek nyújtott támogatást. Mindennemű segítséget kért továbbá az egykori vucsijáki magyarok emlékére tervezett emlékoszlop, emléktábla felállításához is.

Muratović Irma, a HUM Magyar Polgárok Egyesületének elnöke, majd Négyesi József nagykövet köszöntője után beszédet, pontosabban előadást tartott Potápi Árpád János államtitkár, utána Csibi Krisztina, a Magyarság Házának igazgatója. Az államtitkár beszédében hangsúlyozta a fiatalokkal és a családokkal való foglalkozás jelentőségét a szórványban élő magyarok asszimilálásának lelassítása érdekében. Csibi Krisztina igazgató pedig bemutatta a Magyarság Házának a magyar kultúra, a nemzeti jubileumok, a népszokások népszerűsítéséért a határon kívül élő magyaroknál végzett munkáját.

Az előadások után a meghívott egyesületek ismertették működésük feltételeit, jogi hátterét a saját országukban, majd felsorolták azokat a jó gyakorlatokat, melyeket érdemes másoknak is elsajátítani.

A konferencián részt vevő szervezetek megállapodtak abban, hogy a jövőben még szorosabban fűzik együttműködésüket, valamint törekedni fognak a közös célok meghatározására. Ennek első lépéseként a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület, a horvátországi Vukovári Magyarok Egyesülete, a lendvai Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség, a macedóniai Teleház szervezet, a Magyar Nemzeti Tanács, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, valamint a Vajdasági

Magyar Művelődési Szövetség olyan közös platform kialakításán kezd dolgozni, mely alkalmas lesz a közös elképzelések megvitatására, egymás eredményeinek közvetlen követésére.

A konferenciát követően a magyarországi delegáció megtekintette a HUM Magyar Polgárok Egyesületének új közösségi helyiségét, majd Potápi Árpád János államtitkár ünnepélyesen megnyitotta a Magyarország Házát Szarajevóban.

Délután magyar kulturális flashmobra került sor, melyen a szentlászlói MKE Petőfi Sándor táncgyüttes, illetve a csantavéri Mendicus Művészeti Központ tamburazenekarának felvonulása volt látható Szarajevó turisztikai központjában, a Baščaršiján. Mialatt a meghívott magyarországi vendégek, valamint az érintett magyar egyesületek felvonultak a művészeti együttesekkel, számos helyi érdeklődő és turista csatlakozott a menethez. Végül a Jézus Szíve Székesegyház elé érkeve igen nagy közönség előtt megkezdődhetek az előadások.

Bár az időjárás nem kedvezett a fellépőknek, az egyórás vihar után a szentlászlói és a csantavéri együttes – közös megbeszélés alapján – rövid bemutatót tartott műsorából. Bár a nézőszám a jégeső miatt alaposan megcsappant, azért így is akadtak turisták, akik csatlakoztak a közös tánchoz.

És azt, hogy a magyar – bárhol is éljen a világon – mindenhol magyar, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a szállodában hajnalig tartó multság vette kezdetét a szentlászlói táncosok és a csantavéri tamburazenekar részvételével.

Tekintettel arra, hogy e rendezvény volt az első, amely a volt Jugoszlávia utódállamainak magyar közösségeit volt hivatott összefogni, az eseményt jelentős közéleti és médiaérdeklődés övezte. A szarajevói programról tudósított és interjúkat készített többek között a vajdasági Pannon Rtv és a magyarországi Echo Tv, a konferencia megnyitójára pedig ellátogatott Želimir Lalić, Bosznia-Hercegovina Emberjogi és Menekültügyi Minisztériumának kisebbségi főosztályvezetője.

Ezúton szeretnénk még egyszer köszönetet mondani a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának, amiért lehetővé tette a rendezvény megvalósítását, valamint azért, hogy jelenlétükkel biztosítottak bennünket az anyaország jövőbeni támogatásáról.

Bízunk benne, hogy hamarosan lesz alkalmunk újra találkozni az érintett szervezetekkel!

Végül, hogy ne legyünk túlzottan szerények, meg kell dicsérnünk a szarajevói HUM egyesületet a rendezménysorozat kitűnő szervezéséért.

Fülöp Dóra

Uspješna konsultacija u Sarajevu za učesnike iz pet zemalja

Susret predstavnika Mađara koji žive na teritoriji bivše Jugoslavije

Mađarsko udruženje građana „HUM“ organiziralo je dvodnevnu konferenciju u Sarajevu pod nazivom „Komunikacijski mostovi među mađarskim zajednicama iz država bivše Jugoslavije“. Među zvanicama su se prvenstveno našla ona udruženja, koja u svom radu nailaze na slične poteškoće.

Prva stanica ovog niza događaja bila je izložba pod nazivom „Izbor iz kulturne riznice vojvođanskih Mađara“, koja

Na skupu u Sarajevu od 25. do 27. maja, pod nazivom „Izgradnja mosta komunikacije između mađarskih zajednica iz zemalja bivše Jugoslavije“, prisustvovala je i delegacija Udruženja Mađara Republike Srpske „Magyar Szó“. Jedan od predstavnika pored ostalog rekao je prisutnima, da je banjalučko udruženje vjerovatno materijalno u najgoroj poziciji od svih prisutnih mađarskih udruženja. Bez podrške Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku, odnosno Fondacije Betlen Gabor (Bethlen Gábor Alapkezelő) danas ne bi bilo moguće izdavati bosanski dvojezični časopis Uj doboš (Új Dobos), u stvari veći dio projekata udruženja ne bi se mogao realizovati. Zahvalio se za podršku pružanu našim bosanskim udruženjima mađarskim poreskim obveznicima i Vladi Mađarske. Tražio je još svaku moguću pomoć u cilju postavljanja spomenika ili spomen ploče vučijačkim Mađarima.

je u Sarajevu stigla zahvaljujući Zavodu za kulturu vojvođanskih Mađara, a u okviru Dana nacionalnih manjina kantona Sarajevo. Izložbu je otvorio Négyesi József, ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini, te Vedad Hadžibegić, mađarski predstavnik u kantonalnom Vijeću za nacionalne manjine. Zatim je mr. Hajnal Jenő, predsjednik Mađarskog nacionalnog savjeta mađarske nacionalne manjine u Srbiji detaljno upoznao prisutne o sadržaju izložbe. Pored razgledavanja izloženih slika (panoa) i degustiranja ukusnih kolača i pića iz Vojvodine, nastupio je i tamburaški orkestar Kulturnog centra Medicus (Mendicus Művészeti Központ) iz Čantavira. Veliki dio prisutnih su i zaplesali kad su čuli popularne čardaše. Nakon otvaranja izložbe, gosti su imali zajedničku večeru, na kojoj je Potápi Árpád János, državni tajnik zadužen za nacionalnu politiku Vlade Mađarske održao svoj uvodni govor.

Dana 26. maja, ujutro, počele su stručne konsultacije o položaju Mađara u regionu Zapadnog Balkana, na teritoriji bivše Jugoslavije. Na sastanku, pored Potápi Árpád Jánosa, državnog tajnika i mr. Hajnal Jenőa, predsjednika Mađarskog nacionalnog savjeta iz Vojvodine, prisustvovali su Pirityiné Szabó Judit i Mucsi Géza, načelnici odjelenja Državnog sekretarijata, a iz kulturne institucije Kuće Mađara Csibi Kristina, Gondi Martina, upravnica senčanskog Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara i mnogi drugi. Treba spomenuti još jednog cijenjenog gosta, Dr. Jávora Andrása, profesora Univerziteta u Debrecinu.

Nakon što su predsjednica Mađarskog udruženja građana „HUM“, Irma Muratović i ambasador Négyesi József pozdravili prisutne, državni tajnik, Pótapi Árpád János, odnosno predsjednica Mađarske kuće, Csibi Krisztina, održali su predavanje. Državni sekretar naglasio je u svom govoru važnost rada sa omladinom i porodicom,



kako bi se usporila asimilacija Mađara u dijaspori. Direktorica Čibi Kristina predstavila je rad Kuće Mađara za popularizaciju mađarske kulture, nacionalnih jubileja i narodnih običaja Mađara, koji žive van državnih granica. Nakon održanih predavanja, pozvana udruženja su predstavila uslove svog rada i pravnu osnovu u svojim zemljama, te prezentirala one dobre primjere iz praktičnog rada, koje vrijedi usvojiti. Organizacije koje su učestvovala na konferenciji su se dogovorile da će ubuduće poboljšati zajedničku saradnju, odnosno trudit će se da postignu zajedničke ciljeve. Prvi korak je rad na zajedničkoj platformi Udruženja "Magyar Szó" iz Banja Luke, Udruga Mađara grada Vukovara, Pomurske Mađarske samoupravne narodne zajednice iz Lendave, organizacije Telehaz iz Makedonije, Mađarskog nacionalnog savjeta, Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara, kao i Kulturnog saveza vojvođanskih Mađara, koji će biti pogodan za diskusiju o zajedničkim planovima, za neposredno praćenje pojedinačnih rezultata.

Zatim je mađarska delegacija, nakon konferencije, posjetila novi prostor Mađarskog udruženja građana „HUM“, a državni tajnik Potápi Árpád János svečano je otvorio Mađarsku kuću u Sarajevu.

Poslije podne došlo je do novog mađarskog kulturološkog flash moba u turističkom centru Sarajeva, na Baščaršiji, na kojoj su se kretale povorke KUD Petefi Šandor – Laslovo i tamburaškog orkestra Kulturnog centra Mendicus iz Čantavira. Dok su gore spomenuta mađarska udruženja prošetala sa orkestrima, povorci su se pridružili i gosti iz Mađarske, kao i lokalni prolaznici i turisti. Na kraju, stigavši do Katedrale Srca Isusova, priredba je mogla početi pred mnogobrojnim auditorijem.

Bez obzira što vremenski uslovi nisu pogodovali nastupu, nakon jednosatne oluje, orkestri iz Laslova i Čantavira – temeljem zajedničkog dogovora – izveli su kratku tačku iz svog programa. Mada se publika zahvaljujući ledenoj kiši prilično osula, ipak je bilo turista koji su se priključili zajedničkom plesu.

Izreku da Mađar – gdje god da živi u svijetu – uvijek ostaje Mađar, ne potvrđuje ništa bolje od činjenice da su učešćem plesača iz Laslova i tamburaškog orkestra iz Čantavira, slavlje u hotelu produžili do ranih jutarnjih sati.

Obzirom na to, da je ovo bila prva manifestacija koja je okupila mađarske zajednice bivših republika ex-Jugoslavije, interesovanje javnog mnijenja i medija bilo je očito. Reportaže i intervjuje o sarajevskom programu je između ostalih napravila i vojvođanska "Pannon Rtv" i mađarska "Echo tv," a otvaranju konferencije prisustvovao je i Želimir Lalić, voditelj Odsjeka za zaštitu prava nacionalnih manjina u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice.

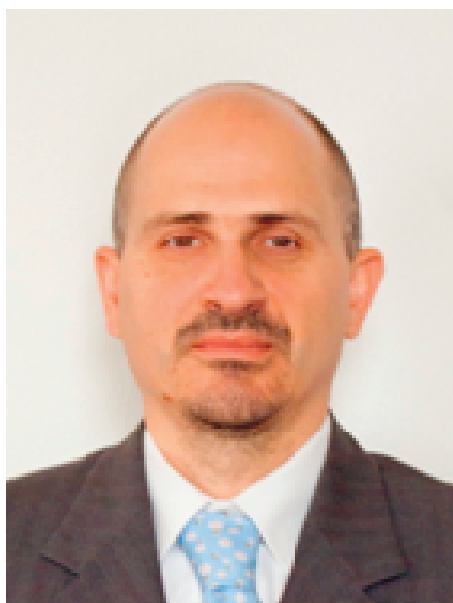
Ovim putem se želimo još jednom zahvaliti Državnom tajništvu za nacionalnu politiku, što je omogućilo realizaciju ove manifestacije, kao i to što su nam svojim prisustvom pokazali da i ubuduće namjeravaju podržati ovakve događaje.

Nadamo se da ćemo u skorijoj budućnosti imati prilike ponovo se susresti sa gore pomenutim organizacijama!

Dora Filep

Prevela: Kornelia Sabo Mehić i Zora Topić-Fišer

Pósa Krisztián Magyarország új nagykövete Bosznia-Hercegovinában



Pósa Krisztián

Pósa Krisztián 1971 május 18-én született Düsseldorfban (Németország), ahol akkor szülei tartózkodtak. A budapesti Kossut Lajos Tudományegyetemen 1997-ben befejezte a történelem szakot, 1998-ban a politológiai szakot is.

A Határon Túli Magyarok Hivatalában dolgozott 2000-tól 2004-ig, majd egy évig a magyar-szerb-montenegró kormányközi, kisebbségekkel foglalkozó vegyes bizottság társtíkára volt. Főosztályvezető-helyettes a Határon Túli Magyarok Hivatalában 2006 végéig, a Hivatal megszűnéséig. Magasrangú tanácsosi munkahelyen dolgozott 2007-től 2009-ig a szerbiai OTP Banknál, Újvidéken. 2010-ben Magyarország Külgazdasági-és Külügyminisztériuma Nyugat-Balkán főosztályának vezető-helyetteseként, majd 2013 júliusáig a Nyugat-balkáni Főosztály vezetőjeként dolgozott. Ekkor nevezték ki Magyarországnak nagykövetének Montenegróban. Itt érte a legújabb kinevezés, 2018 szeptemberétől Magyarország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete Bosznia-Hercegovinában.

Nős, két gyermeke van.

Tóth Bojnik László

Kristian Poša (Krisztián Pósa) je novi ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini



Ambasador Kristian Poša i ministar vanjkih poslova BiH, Igor Crnadak

Kristian Poša rođen je 18. maja 1971. godine u Diseldorfu (Njemačka), gdje su tada boravili njegovi roditelji.

Završio je istoriju/povijest na Univerzitetu za nauku Košut Lajoš (Kossuth Lajos) u Budimpešti 1997. godine, a 1998. diplomirao i na Fakultetu političkih nauka. Radio je u Kancelariji za Mađare izvan granica od 2000. do 2004. godine, a godinu dana je bio susekretar zajedničke, mješovite, međudržavne, mađarsko-srpsko-crnogorske komisije za pitanja manjina. Bio je zamjenik šefa odjeljenja u Kancelariji za Mađare izvan granica do kraja 2006. godine, do njenog ukidanja. Od 2007. do 2009. godine, radio je na visokom savjetničkom mjestu u OTP banci u Srbiji, u Novom Sadu. 2010. godine je radio kao zamjenik šefa Odjela za zapadni Balkan u Ministarstvu vanjske trgovine i

spoljnih poslova, a zatim sve do jula 2013. godine kao šef Odjela za zapadni Balkan. Tada je postavljen za ambasadora Mađarske u Crnoj Gori. Tu je i dočekao novo imenovanje, pa je od septembra 2018. godine izvanredni i ovlašćeni ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini.

Oženjen je, ima dvoje djece.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Kárpát-medencei magyarok találkozója Zentán

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet minden év januárjában megszervezi zentai találkozóját, hogy a Kárpát-medencei magyar szervezetekkel közösen ünnepelje kultúránkat, hagyományainkat. A január 12-i fórumra és ünnepi rendezvényre a Magyar Szó és a HUM egyesületeink is hivatalosak voltak. A magyar Szó vezetősége, sajnos betegség miatt nem vett részt az összejövetelen.



Potápi Árpád János

A rendezvénysorozat Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkárának beszédével indult, aki köszönetét fejezte ki a Kárpát-medencei magyarságnak azért a sokéves áldozatos munkáért, mellyel hagyományainkat, nyelvünket, kultúránkat az anyaországon kívül is őrzi és tovább örökíti. Felhívta a figyelmet összetartozásunk, valamint összetartásunk jelentőségére, és hivatalosan is bejelentette a 2018-ra meghirdetett Mátyás király emlékévet, mely keretében különböző kiállításokat és előadásokat szervezhetnek a magyar egyesületek annak érdekében, hogy a magyar leszármazottak, illetve más nemzetiségek is megismerhessék a magyar történelem jeles alakját.

Az államtitkár felszólalása után Csibi Krisztina, a budapesti Magyarság Háza igazgatónője részletesen is ismertette a Mátyás király emlékévként ütemtervét, valamint lehetséges programjait.

A további felszólalók között többek között köszönthettük mgr. Hajnal Jenőt, a Magyar Nemzeti Tanács elnökét, Sutus Áront, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség

elnökét, valamint Hont Angélát, a Hagyományok Háza munkatársát.

A fórum után a rendezvény ünnepélyes műsorral folytatódott, melyen a Himnusz elhangzását követően dr. Hoppál Péter, az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős államtitkára mondott ünnepi beszédet.



Csibi Krisztina

Január 13-án kerekasztal-beszélgetés vette kezdetét, melyen a budapesti, valamint a határon túli Kárpát-medencei szervezetek tapasztalatcserével, közös célok megfogalmazásával igyekeztek fellendíteni a külföldi magyar szervezetek munkáját. A diaszpórában, szórványközösségekben élő magyar közösségek tevékenységéhez nélkülözhetetlen az egymás iránti elkötelezettség, felelősség, ezért különösen nagy jelentőséggel bírnak az olyan események, amelyeken a szervezeteknek alkalmuk nyílik a személyes kommunikációra.



Fülöp Dóra

Susret Mađara

Karpatskog bazena u Senti

Svake godine Zavod za kulturu vojvođanskih Mađara organizira u januaru svoj kulturni Forum u Senti, kako bi proslavio našu kulturu i tradiciju zajedno s mađarskim organizacijama Karpatskog bazena. Udruženje „Magyar Szó” bilo je službeno pozvano 12. januara na ovaj Forum i proslavu.

Serijski događaji počela je sa govorom Jánosa Árpáda Potápi (Janoš Arpad Potapi), državnog sekretara Sekretarijata za nacionalnu politiku



Vlade Mađarske, u kome se zahvalio Mađarima Karpatskog bazena van matične zemlje na dugogodišnjem predanom radu u cilju očuvanja i prenošenja naših tradicija, jezika i kulture. On je skrenuo pažnju na važnost našeg zajedništva i službeno je objavio da će 2018. godina biti spomen godina na našeg velikog vladara Matiju I Korvina. U okviru Spomen godine Matije I



Dr. Hoppál Péter

Korvina, mogu se organizirati razne izložbe i prezentacije, pomoću mađarskih udruženja i organizacija, kako bi se svi građani mađarskog porijekla, a i drugih nacionalnosti, mogli upoznati sa ovom eminentnom ličnosti mađarske istorije.

Nakon govora državnog sekretara, direktorica Mađarske kuće u Budimpešti, Krisztina Csibi (Kristina Čibi) detaljno je predstavila sadržaje iz plana i programa za obilježavanje Spomen godine Matije I Korvina.



Mr. Hajnal Jenő

Među ostalim govornicima mogli smo pozdraviti, magistra Jenőa Hajnal (Jene Hajnal), predsjednika Mađarskog nacionalnog vijeća, Árona Sutus (Aron Šutuš), predsjednika Kulturnog saveza vojvođanskih Mađara i Angelu Hont, članicu Doma tradicija.

Nakon Forumu skup je nastavio svečanim programom, saslušala se himna, pa je Dr. Péter Hoppál (Peter Hopal), državni sekretar za kulturu u Ministarstvu ljudskih resursa, održao svečani govor.

13. januara započela je rasprava-okrugli sto, na kojoj su budimpeštanske i krovne organizacije Karpatskog bazena van Mađarske pokušale kroz razmjenu iskustava i određivanjem zajedničkih ciljeva unaprijediti rad mađarskih organizacija u inostranstvu. U aktivnostima mađarskih zajednica, koje se nalaze raspršene u dijaspori, neophodna je međusobna povezanost, predanost i odgovornost u radu, tako da su događaji, u kojima organizacije imaju priliku za direktnu komunikaciju posebno važni.

Predsjedništvo udruženja „Magyar Szó” iz Banja Luke izražava žaljenje, što predstavnici Udruženja nisu mogli otputovati u Sentu zbog bolesti.

Dora Filep

Prevela: Nevenka Tot Bojnik



Megemlékezés az 1956-os forradalomról

A kevés lelket számláló, de annál aktívabb bosznia-hercegovinai magyarok megemlékeztek az 1956-os forradalomról és szabadságharcról. Idén az itteni magyarok immár 4. alkalommal emlékeztek meg erről az eseményről, október 21-én Mrakovicán, a Kozara hegységen.



A Banja Luka-i Magyar Szó egyesület szervezte ezt az összejövetelt. A két szervezet, a Magyar Szó és a szarajevói HUM együtt töltötték el ezt a napot a festői szépségű Kozara Nemzeti Parkban. Az emlékmű mellett, amit a második világháborúban elesett katonák és civil lakosság emlékére emeltek, történelmi előadást hallhattak a jelenlévők a Kozara történelméről, valamint a háború és a háború utáni időszak nehézségeiről. Az előadást Boris Radaković tartotta.

Az előadás után a két szervezet megtartotta a megemlékezést. A Magyar Szó egyesület és a HUM tagjain kívül jelen voltak a szarajevói Magyar Nagykövetség képviselői és a Szarajevóban (Butmirban) állomásozó EUFOR magyar katonáinak képviselői, összesen több mint ötvenen.

Az megemlékezésen Tóth Bojnik László volt a konferáló. Milivojević Irén, a Magyar Szó elnök asszonya üdvözölte az egybegyűlteket. Utána a HUM elnök asszonya, Muratović Irma, valamint tiszteletbeli elnöke, Juhász-Pašić Éva is beszédet tartott. Mindannyian hangsúlyozták Magyarországot, pontosabban a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság segítségének jelentőségét a magyar nyelv és a magyar nemzeti öntudat megőrzésében.



Fotó: Fülöp Dóra

A szabadságharcról és forradalomról, az 1956-os, valamint ezeket követő eseményekről Angyal Ágnes elsőbeosztott diplomata tartott összefoglalót. Kitért rá, mennyire fontos megemlékezni nemzeti hőseinkről, azokról az emberekről, akik kivívták a szabadságunkat. Emellett elengedhetetlen a nyelvünk és kultúránk ápolása, melyet Bosznia-Hercegovina területén a Magyar Szó egyesület és a HUM szervezet végeznek.

Mindenkinek nagy élmény volt az összejövetel. Legfőképpen a megemlékezés volt felemelő, de ezenkívül a meglévő ismeretségek ápolása és új kapcsolatok teremtése is fontos.

Fekete Tamás



Sjećanje na mađarsku revoluciju i borbu za slobodu 1956. godine

Malobrojni ali aktivni članovi bosansko-hercegovačkih Mađara su održali godišnjicu u pomen revoluciji i borbi za slobodu iz 1956. godine. Ove godine 4. put u nizu su se sastali članovi oba udruženja 21. oktobra, ovaj put na Mrakovici.



Udruženje “Magyar Szó” iz Banja Luke je bilo organizator susreta. Oba udruženja su bila zajedno cio dan (“Magyar Szó” iz Banja Luke i “HUM” iz Sarajeva) u prelijepom Nacionalnom parku Kozara. Pored spomenika, koji je podignut u čast vojnika i civila, žrtava drugog svjetskog rata, članovi udruženja su slušali istorijsko predavanje o Kozari i o vremenu iz II svjetskog rata. Govornik je bio Boris Radaković.

Poslije istorijskog časa, članovi udruženja su održali zvanični dio godišnjice. Pored udruženja su bili prisutni predstavnici Mađarske ambasade iz Sarajeva, i predstavnici mađarske jedinice EUFOR-a iz Butmira.



Fotó: Fülöp Dóra

Tot Bojnik Laslo je vodio svečanost, a predsjednica udruženja “Magyar Szó”-a Irena Milivojević je pozdravila skup. Zatim su predsjednica “HUM”-a Irma Muratović i počasna predsjednica Eva Juhas-Pašić održale govore.

O revoluciji i borbi za slobodu iz 1956. godine je pričala prva raspoređena diplomatkinja Mađarske ambasade u Sarajevu, Anđal Agneš. Ispričala je, koliko je važno da se prisjećamo naših

heroja, koji su se borili za slobodu. Pored toga je naglasila, da je isto toliko važno njegovanje mađarskog jezika i kulture, u čemu veliku ulogu igraju na teritoriji Bosne i Hercegovine udruženja “Magyar Szó” i “HUM”.

Svima je bio prelijep provod, jako lijepa svečanost, a i druženje poslije zvaničnog dijela, za vrijeme zajedničkog svečanog ručka u restoranu hotela „Monument“ na Kozari.

Tamaš Fekete

Negyedik alkalommal rendezték meg az éves „összmagyar”-találkozót

Megemlékeztünk az 1956-os forradalomról és szabadságharcról

Az elmúlt évek során kialakult hagyománynak megfelelően 2018-ban is közösen emlékeztek meg október 23-ról a bosznia-hercegovinai magyarok. Az idei évben a szervező - a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület - kétnapos közös programról gondoskodott.



A szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesületének szombati érkezése, majd a hotel elfoglalása után közös városnézés vette kezdetét Banja Luka belvárosában a Magyar Szó Egyesület két új tanulójának kíséretében. A város megismerése után közösen ellátogattunk a boszniai Szerb Köztársaság Nemzeti Kisebbségeinek Szövetsége által fenntartott helyiségbe, ahol tizenhárom nemzeti kisebbség folytat munkát nap, mint nap. Érkezésünk idején éppen az olasz kisebbség kiállítása volt látható a termekben, melynek megtekintése után közös vacsorára indultunk Milivojević Irén, a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület elnöke, valamint Tóth Bojnik László titkár és az egyesületi tagok társaságában, illetve itt csatlakozott hozzánk a Miniszterelnökség Banja Luka-i Petőfi Program ösztöndíjasa, Fekete Tamás is. Mivel a két egyesület tagjainak igen ritkán van alkalmuk találkozni - különösen ennyi időt együtt tölteni - a vacsora igazán egyszerű hangulatban telt. A kezdeti decens társalgást hamarosan felváltották a baráti beszélgetések, majd a szarajevói és a Banja Luka-i magyar egyesület közös kolózással (népszerű körtánc a Balkánon - a szerk.) búcsúztatta a közös estét.



Bár a vasárnap reggeli időjárás nem ígért éppen nehézségektől mentes kirándulást számunkra, a terveknek megfelelően az 1967-ben, Josip Broz Tito által alapított Kozara Nemzeti Parkba indultunk, ahol már várt bennünket a Magyar Szó Egyesület. Mivel szerencsénkre az idő is kiderült, egy közös kávé után azonnal megkezdhetjük sétánkat az emlékparkhoz vezető erdei úton. A múzeum, illetve a II. világháború

itt elesett áldozatainak állított emlékművének megtekintése után a Monument Hotelben találkoztunk újra, ahol már Angyal Ágnes, Magyarország Bosznia-Hercegovinai Nagykövetségének első beosztott diplomatája, valamint a Bosznia-Hercegovinában szolgálatot teljesítő magyar katonák is csatlakoztak társaságunkhoz.

Az 1956-os forradalomról és szabadságharcról a megemlékezést Tóth Bojnik László vezette. A hotel konferenciatermében felállított rendezvényhelyszínen beszédet mondott Milivojević Irén elnök (Magyar Szó), Muratović Irma elnök (HUM Magyar Polgárok Egyesülete), illetve Pašić-Juhász Éva (HUM Magyar Polgárok Egyesülete), majd a szarajevói egyesület jelképes ajándékkal fejezte ki köszönetét a Banja Luka-i egyesület fáradozásaiért, a kitűnő szervezésért.

Az összejövetelen ünnepi beszédet mondott Angyal Ágnes első beosztott diplomata, aki az '56-os eseményekről való megemlékezés mellett kiemelte a bosznia-hercegovinai magyarság összetartásának, összetartozásának jelentőségét és az Állam támogatásáról biztosította a közösséget.

Nemzeti ünnepünk hivatalos eseménye után még egy közös ebédre került sor a hotel éttermében, ahol a két egyesület tagjainak újabb egy évre elegendő dolgot kellett megvitatniuk, mire jövő ilyenkor újra találkozunk.

A szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesületének nevében ezúton is szeretném még egyszer megköszönni a kirándulás megszervezését a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesületnek, valamint hálásan köszönjük a Sarajevói Nagykövetség és a NATO, illetve EUFOR katonáinak közreműködését. A HUM tagságának elszállásolási költségét a hotelben Prijedor város, Prijedorputevi a.d. vállalat és a „Mladost” prijedori sportcsarnok fedezték. Köszönjük.

Bízom benne, hogy legkésőbb jövő ilyenkor újra találkozunk!

Fülöp Dóra

Godišnji svemađarski sastanak održan je po četvrti put u Bosni i Hercegovini

Obilježena je godišnjica mađarske revolucije i borbe za slobodu iz 1956. godine

Prema tradiciji koja se razvila posljednjih godina, i u 2018. godini su Mađari Bosne i Hercegovine održali komemoraciju 23. oktobra. Ovogodišnji organizator – Udruženje „Magyar Szó” iz Banje Luke – je ove godine pripremio dvodnevni zajednički program.



Nakon dolaska članova Mađarskog udruženja građana „HUM” iz Sarajeva, te odsjedanja u hotelu, krenuli smo u obilazak starog grada Banja Luke, u pratnji dva nova člana Udruženja „Magyar Szó”. Nakon posjete grada, bili smo i u Savezu nacionalnih manjina Republike Srpske u Banjoj Luci, gdje se iz dana u dan okuplja trinaest nacionalnih manjina. Prilikom našeg dolaska, upravo se održavala izložba italijanske nacionalne manjine, a nakon obilaska iste krenuli smo na večeru u pratnji Milivojević Irene, predsjednice Udruženja „Magyar Szó” iz Banje Luke, te Tot Bojnik Lasla, sekretara, kao i ostalih članova udruženja, između ostalih i Fekete Tamaša, stipendiste „Petefi Šandor” programa u Banjoj Luci.



Obzirom na činjenicu, da članovi dva spomenuta udruženja rijetko imaju prilike za druženje – posebice na duži period – večera je zaista prošla u odličnom raspoloženju. Početne decentne razgovore ubrzo je zamijenilo prijateljsko druženje, te se večer završilo zajedničkim kolom (popularna igra na Balkanu – primj. red.), u kojem su učestvovali članovi mađarskih

udruženja iz Sarajeva i Banje Luke.

Iako jutarnja vremenska prognoza za nedjelju nije obećavala lagani izlet, prema planu krenuli smo u Nacionalni park Kozara, koji je još 1967. godine osnovao Josip Broz Tito, gdje su nas čekali članovi Udruženja „Magyar Szó”. Na našu sreću, vrijeme se razvedrilo, te smo nakon kafe odmah krenuli u šetnju šumskim putem do memorijalnog parka. Nakon što smo posjetili muzej, odnosno memorijalni spomenik žrtvama zločina u II svjetskom ratu, ponovo smo se okupili u hotelu Monument, gdje su nam se pridružili Anđal Agneš, zamjenica ambasadora Mađarske u Bosni i Hercegovini, odnosno mađarski vojnici u misiji u BiH.

Pomen-sastanak Mađara vodio je Laslo Tot Bojnik. Na podijumu konferencijske sale hotela govor su održali Milivojević Irena, predsjednica („Magyar Szó”), Muratović Irma, predsjednica (Mađarsko udruženje građana „HUM”), Pašić-Juhas Eva (Mađarsko udruženje građana „HUM”), nakon čega je sarajevsko udruženje simboličnim poklonom izrazilo zahvalnost banjalučkom udruženju za trud, kao i sjajnu organizaciju.

Na okupljanju svečani govor održala je zamjenica ambasadora Anđal Agneš, koja je pored sjećanja na događaje iz 1956. godine istakla važnost podrške i zajedništva Mađara u Bosni i Hercegovini, te obećala potporu od strane Mađarske.

Nakon zvaničnog dijela našeg nacionalnog praznika, na red je došao zajednički ručak u restoranu hotela, gdje su članovi oba udruženja razgovarali o planovima za narednu godinu, obzirom na to da je susret planiran tek za godinu dana.

Ovim putem bih se željela još jednom zahvaliti u ime Mađarskog udruženja građana „HUM” Udruženju „Magyar Szó” iz Banje Luke na organizaciji izleta, odnosno ambasadi Mađarske u Sarajevu i vojnicima u sastavu NATO-a i EUFOR-a na saradnji. Troškove smještaja su za nas iz HUM-a pokrili Grad Prijedor, preduzeće Prijedorputevi a.d. i prijedorska sportska dvorana „Mladost”. Hvala im!

Nadam se da ćemo se sresti najkasnije iduće godine u ovo doba!

Dora Filep

Prevela: Kornelia Sabo Mehić



15. alkalommal rendezték meg a Szerb Köztársasági Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek Szemléjét Banja Lukában. A rendezvényen részt vettek a Bosznia-Hercegovinában élő nemzeti kisebbségek egyesületei, valamint a külföldről és az anyaországból meghívott vendégek.

Az ünnepség szombaton, szeptember 22-én este kezdődött az Obilićevo sportcsarnokban. A megnyitóbeszéd után, melyen felszólalt Banja Luka polgármestere és a Nemzeti Kisebbségek Szövetségének elnöke is, az itt élő kisebbségek (összesen 12 csoport) előadták kultúrájuk egy kicsiny darabját. Természetesen, amennyit be lehet mutatni néhány perc alatt. A legtöbb nemzet népi táncot mutatott be, de volt, aki színelőadást hozott a közönség szórakoztatására, és volt, aki kóruszánál lépett fel.

A Magyar Szót, a Banja Luka-i magyar egyesületet a csantavéri Mendicus tamburazenekar képviselte, igen nagy sikerrel. A zenekar vajdasági népdalcsokrot játszott, amit kitörő taps fogadott.

A hivatalos rész után az egyesületeknek és vendégeiknek ismerkedésre volt lehetőségük a fogadáson. Itt mindenki bemutatthatta, milyen étel, ital jellemzi országát, és megoszthatta ezt a többiekkel. Zene mellett alkalom nyílt az ismerkedésre és új kapcsolatok teremtésére.

Ismét sikert arattak a magyar ízek, a magyar népzene és a messze földön ismert vendégszeretet.



Fekete Tamás

Smotra stvaralaštva nacionalnih manjina



15. put je organizovana Smotra kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina Republike Srpske u Banjaluci. Na smotri su nastupala udruženja nacionalnih manjina, koja djeluju u Republici Srpskoj i njihovi gosti iz inostranstva.

Svečanost je održana u subotu 22. septembra sa početkom u 19:00 časova u dvorani Obilićevo. Poslije govora gradonačelnika i predsjednika Saveza nacionalnih manjina nastupale su redom grupe (12 manjina). Svi su predstavili svoju zemlju, sa nekim dijelom svoje kulture. Prirodno, koliko se moglo predstaviti za nekoliko minuta. Najveći broj manjina prikazao je svoj narodni ples, ali bilo je onih, koji su se predstavili sa kratkim pozorišnim komadom ili horskim nastupom.

Mađarsko banjalučko udruženje „Magyar Szó” je predstavljeno od strane tamburaškog orkestra „Mendicus“ iz Čantavira, sa zapaženim uspjehom. Tamburaši su svirali mađarske narodne pjesme iz Vojvodine, koje su dočekanane sa velikim oduševljenjem.

Poslije zvaničnog dijela programa, udruženja i njihovi gosti su imali mogućnost za upoznavanje i druženje na jednom prijemu. Tu je svako donio hranu i piće, ono što je karakteristično za svoj narod, svoju državu i ponudili sve to ostalim prisutnima. Međusobno upoznavanje, uspostavljanje novih kontakata uz muziku je isto dobro proteklo. Ponovo su imala uspjeha ukusna jela, mađarska narodna muzika i u svijetu poznata druželjubivost.



Tamaš Fekete

Nemzeti Kisebbségi Napok Szarajevó Kantonban

A vajdasági magyarok sikeres bemutatkozása a “Hidak, melyek összekötnek” rendezmény keretében

A Szarajevó Kanton Nemzeti Kisebbségek Tanácsa által szervezett Minority 2018 – Nemzeti Kisebbségi Napok című rendezvény keretében május 24-től 27-ig és június 22-28 között Szarajevóban számos rendezvényt szerveztek, amelyeknek célja a nemzeti kisebbségek kultúrájának előmozdítása volt. A HUM Magyar Polgárok Egyesülete ebben az évben is nagy mértékben hozzájárult a rendezvényhez és sikeresen bemutatta a magyar nemzeti kisebbséget.

Így a rendezvény megnyitóján a nemzeti kisebbségek hagyományából zenés koncertet készítettünk, amelyet fiatal, de már ismert művésznök, Becsei Illés zárt.

Május 25-én kezdődött rendezvényünk bevezető programja Hidak, amelyek összekötnek néven. E program célja a magyar nemzeti kisebbség bemutatása volt, amely a Magyar Kormány támogatásával valósult meg, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának magas rangú delegációja jelenlétében. A baščaršijai Új Templom Galériában a Válogatás a vajdasági magyar értéktárból című kiállítást Négyesi József, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete nyitotta meg ünnepélyesen. Nagy köszönettel tartozunk a Magyar Nemzeti Tanácsnak Vajdaságból, mert ezt a kiállítást elhozta Szarajevóba és hozzájárult a magyarok népszerűsítéséhez a Minority Fest - Nemzeti Kisebbségi Napokon. A Hidak, amelyek összekötnek elnevezés nem csak meghatározza, hanem keretezi is az üzenetet, hogy a vajdasági magyarok közössége a kultúrán keresztül bemutatkozhat. Remélem, hogy ezt méltó módon teljesítettük a 21. század követelményeivel összhangban, megfelelő kulturális szinten. Úgy gondolom, hogy ez a kiállítás a vajdasági magyarság hangja volt és a modern művészeti produkció segítségével bemutatott valamit e kulturális örökségből. Remélem, hogy egyedülálló lehetőséget nyújtottunk, hiszen a sajátos nemzeti jellegzetességek mellett a kultúra

mindenki számára érthető. A csantavéri Mendicus Művészeti Központ tamburazenekara nagyon kellemes hangulatot teremtett.

Már másnap reggel 9 órakor konferenciát tartottak a nyugat-balkáni region (a volt Jugoszlávia területe) magyarságának helyzetéről, amely nagy media-figyelmet keltett a régióban és pozitív képet adott a világnak.

Ugyanazon a napon, 16.30-tól egy másik kulturális eseményt tartottak. Nevezetesen, a Sebiljtől, a Sarači utcától a szarajevói Jézus szíve Székesegyházig ünnepélyes felvonulás indult a horvátországi szentlászlói Petőfi Sándor Magyar Kultúregyesület



Fotó: Fülöp Dóra

és a csantavéri tamburazenekar vezetésével, akik 17:00 órakor a Fra Grga Martić téren táncoltak, muzsikáltak, énekeltek és ezzel nagyszámú közönséget vonzottak, akik abban a pillanatban éppen a szarajevói Carsija és Ferhadija felé indultak. Még a félórás jégeső sem rontotta el a szarajevó utcáin kialakult pozitív hangulatot és e kulturális-, művészeti látványosság valamennyi résztvevőjének és látogatójának hangulatát.

A nemzeti közösségek rendhagyó kulturális találkozója ez alkalommal sem érhetett véget az identitás kiépítésére és kifejtésére irányuló végső erőfeszítések nélkül. Az idej elsődleges cél az volt, hogy bemutassuk azokat a különleges magyar értékeket, amelyek valamilyen módon meghatározzák a vajdasági magyarokat. Így kézen fogja a kíváncsi látogatókat, hogy a történelem különböző pontjaira vezesse, a kulturális kincsek világába.

A rendezvény végére tartogatjuk azt, amit mindannyian nagyon várunk és ami már sok éve a program leglátogatottabb része, a nemzeti kisebbségek konyhája – a Multi culti konyha. Ez egy olyan hely ahol különböző sós és édes illatok és ízek keverednek, de ezek az illatok egybeforrnak és amikor a látogatók vendégeskednek, a háziasszonyok ötletet kapnak ebédre, majd kicserélik receptjeiket.

Ezzel véget is ért az idei Minority 2018 – Nemzeti Kisebbségi Napok című rendezvény, ahol a magyar nemzeti kisebbség idén is sikeresen és büszkén vett részt azzal, hogy év végéig tervben van még egy újabb konferencia megrendezése a nemzeti kisebbségek helyzetéről, valamint már folynak az előkészületek a hagyományos Téli Diplomáciai Bazárra.

Vedad Hadžibegić

Fordította: Szabó Mehić Kornélia

Dani nacionalnih manjina Kantona Sarajevo

Vojvođanski Mađari se uspješno predstavili u okvirima manifestacije „Mostovi koji nas spajaju“

U okviru manifestacije "Minority 2018 - ", u organizaciji Vijeća nacionalnih manjina Kantona Sarajevo, koja je održana u Sarajevu od 24. do 27. maja i od 22. do 28. juna ove godine, prezentirani su brojni događaji čiji je cilj bila promocija kultura nacionalnih manjina. Mađarsko udruženje građana „HUM“ Sarajevo i ove godine je dalo svoj veliki doprinos i na pravi način predstavilo mađarsku nacionalnu manjinu.

Tako smo na samom otvaranju manifestacije imali koncert muzike iz tradicija nacionalnih manjina, a sve je upotpunio nastup našeg mladog ali već afirmisanog umjetnika Ileaša Bečeia.



Fotó: Fülöp Dóra

25. maja počeo je i dio manifestacije pod nazivom „Mostovi koji nas spajaju“. Radilo se o dijelu programa koji predstavlja mađarsku nacionalnu manjinu i koji se organizuje uz podršku Vlade Mađarske, uz nazočnost visoke delegacije Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske. Naime u Galeriji Novi Hram na Baščaršiji svečano je otvorena izložba „Izbor iz kulturne riznice vojvođanskih Mađara“, a istu je otvorio Mađarski ambasador u BiH nj. e. Jožef Neđeši. Jedno veliko hvala Nacionalnom savjetu mađarske nacionalne manjine vojvođanskih Mađara koji su donijeli ovu postavku u Sarajevo i doprinijeli promociji

Mađara kroz Minority fest - Dani nacionalnih manjina. Izbor naslova "Mostovi koji nas spajaju" određuje, već i uokviruje poruku, da se preko kulture predstavi zajednica vojvođanskih Mađara. Nadam se da smo to na adekvatan način i učinili u skladu sa zahtjevima dvadeset prvog vijeka, na odgovarajućem kulturnom nivou. Vjerujem da je ova postavka pronijela glas o vojvođanskim Mađarima, i pokazala nešto iz tog kulturnog nasljeđa, uz pomoć savremene umjetničke produkcije. Nadam se da smo ponudili jednu jedinstvenu priliku jer i pored specifičnih nacionalnih odlika, kultura je razumljiva svima. Veoma prijatnu atmosferu upotpunio je nastup tamburaškog orkestra Centra za kulturu iz Čantavira.

Već sutradan ujutro u 9 sati održana je konferencija o položaju Mađara u regiji zapadnog Balkana (teritorija bivše Jugoslavije) koja je ujedno privukla i veliku pažnju medija u regionu i poslala pozitivnu sliku u svijet. Istog dana od 16.30 sati upriličen još jedan kulturni spektakl. Naime ispred Sebilja ulicom Sarači, pa sve do ispred sarajevske Katedrale kretala se svečana povorka KUD Petefi Šandor – Laslovo i Taburaškog orkestra iz Čantavira koji su od 17 sati na trgu Fra Grge Martića ispred sarajevske Katedrale plesali, svirali, pjevali i privukli veliki broj prolaznika koji su u tom trenutku šetati sarajevskom Čaršijom i Ferhadijom. Čak ni polusatni prolom oblaka praćen gradom, nije uspio da pokvari pozitivnu atmosferu i raspoloženje svih učesnika i posjetitelja ovog svojevrsnog kulturno-umjetničkog spektakla na sarajevskim ulicama.

Kulturna baština, koja odlikuje svaku nacionalnu zajednicu, nije nastala bez uzajamnih uticaja, u posljedničnom naporu da se izgradi i izrazi sopstveni identitet. Prvenstveni ovogodišnji cilj je bio da predstavi one vrijednosti, koje su posebne, mađarske, i koje na neki način određuju vojvođanske Mađare. Da uzme za ruku radoznalog posjetioca i da ga povede u obilazak istorije, u svijet kulturnog blaga.

Za kraj je ostavljeno ono što svi željno očekujemo i što je najposjećeniji dio programa već godinama, kuhinja nacionalnih manjina – Multi culti food. Kad se na jednom mjestu spoje razni slani i slatki mirisi i okusi a opet sve miriše kao da je jedno jelo i kad se posjetioci baš lijepo počaste, a mnoge domačice dobiju ideje za ručkove, razmijene se recepti.

Time je zaokružena ovogodišnja manifestacija "Minority 2018 - Dani nacionalnih manjina Kantona Sarajevo" u kojoj je i ove godine uspješno i ponosno učestvovala mađarska nacionalna manjina, s tim da je krajem godine planirano napraviti još jednu konferenciju o stanju nacionalnih manjina i učestvovati na već tradicionalnom Zimskom diplomatskom bazaru.

Vedad Hadžibegić

A nemzeti kisebbségek védelmének erősítése Bosznia-Hercegovinában

2018. szeptember 20-án és 21-én Prijedorban megtartották a Nemzeti Kisebbségek Koordinációs Bizottságának második találkozóját. Ez a bizottság A nemzeti kisebbségek védelmének erősítése Bosznia-Hercegovinában projektum alapján jött létre, megvalósítása pedig az Európai Unió és az Európa Tanács Horizontal Facility a Nyugat-Balkánon és Törökországban közös programja keretében történik. Nálunk a program megvalósulását a bosznia-hercegovinai Emberi Jogok és Menekültek Minisztériuma támogatja. A második találkozón a Nemzeti Kisebbségek Koordinációs Bizottsága két tematikus vitát tartott:

- a nemzeti kisebbségek védelmére szolgáló eszközökről és
- a médiák tudósítása a nemzeti kisebbségekről.



Szerb Köztársasági Nemzetgyűlésnek a Nemzeti Kisebbségek Tanácsából a képviselők

Az első nap a találkozón részt vett Bosznia-Hercegovina Parlamentjének Nemzeti Kisebbségek Tanácsából Tihomir Knežiček és Jovanka Manžalović-Šalaka, a Szerb Köztársaság Nemzetgyűlésének Nemzeti Kisebbségek Tanácsából Vesna Temelkoska-Vuković, Stevo Havreljuk és Tóth Bojnik László, a Föderáció Nemzeti Kisebbségek Tanácsából Mehmed Suljić, az Emberi Jogok és Menekültek Minisztériumából Želimir Lalić és Alexander Jarić, Brčko Disktrikt kormányából Enver Topčagić, Zenica–Doboj Kanton kormányából Darija Kuhar, a prijedori városi közigazgatásból Zorica Bilbija és Nebojša Savanović, valamint a Kommunikációs Szabályozó Ügynökségből Boris Kujundžić. A második napon az üléshez csatlakoztak a média képviselői, Draško Ignjatić (RTRS), Radmila Karanović (Radio RS), Pejka Medić (Radio BiH), Milovan Tvrtko (RT BiH) és Edin Hodžić (Analitika). Az ülést az Európa Tanács hivatalnokai, Maja Lukić-Schade és Armin Dervoz vezették.

Az összefoglaló munkájának első napján az első téma keretében a tréner a kisebbségi jogok kérdéskörének nemzetközi szakértője, Petra Roter volt Szlovéniából. A második napon az ülés moderátora Kristina Ljevak ismert újságíró volt Szarajevóból. A nemzeti kisebbségekről a tudósítások lehetséges módjait pedig Željka Mandić, a HRT riportere mutatta be sajtó munkáján keresztül.

Az ülések igen hasznosak voltak. Segítettek a résztvevőknek, hogy megismerkedjenek Európa új hozzáállásaival a kisebbségi jogok védelmének kérdéseiben, és megszerezzenek a már ismert védelmi eszközöket. Áttanulmányozták az Európa Tanács Keretegyezményét a nemzeti kisebbségek védelméről, kitérve az Európa Tanács megfigyelőszervének főbb ajánlásaira. A második napi témának pedig külön értéke az volt, hogy a média képviselői közvetlenül hallhatták a nemzeti kisebbségi tanácsok képviselőinek dicséretét, de bíráló megjegyzéseit is a kisebbségekről szóló jelenlegi tudósítások mennyiségéről és minőségéről. Ugyanúgy a nemzeti kisebbségek képviselői értesülhettek az objektív nehézségekről, amelyek a kisebbségi programok megvalósítását kísérik. E sorok írója erélyesen kérte, hogy ezek a műsorok és a nyomtatott szövegek készüljenek el a nemzeti kisebbségek nyelvén is; a lehető legnagyobb mértékben használják a kisebbségi nyelvű feliratozást (TV), vagy tolmácsot (rádió), a sajtóban pedig párhuzamos, kisebbségi nyelvű szövegek jelenjenek meg. Jelenleg a médiák többnyire helyi nyelven tájékoztatnak a nemzeti kisebbségekről.

A találkozók résztvevői abban a meggyőződésben búcsúztak el egymástól, hogy új tudással fölfegyverkezve a jövőben munkájukkal eredményesebben fognak hozzájárulni a nemzeti kisebbségek védelmének további erősítéséhez közösségeikben.

Tóth Bojnik László

Jačanje zaštite nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini

20. i 21. septembra 2018.godine u Prijedoru je održan drugi sastanak Grupe za koordinaciju nacionalnih manjina. Ova je grupa uspostavljena u sklopu projekta „Jačanje zaštite nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini“, koji se implementira u okviru zajedničkog programa Evropske Unije i Vijeća Evrope „Horizontal Facility za zapadni Balkan i Tursku“. Kod nas se program realizuje uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH. U okviru drugog sastanka Grupe za koordinaciju nacionalnih manjina održane su dvije tematske diskusije:

- o instrumentima za zaštitu nacionalnih manjina i
- o izvještavanju medija o nacionalnim manjinama.

Prvi dan na sastanku su prisustvovali iz Vijeća za nacionalne manjine BiH Knežiček Tihomir i Manzalović-Šalaka Jovanka, iz Savjeta za nacionalne manjine RS Temelkoska-Vuković Vesna, Havreljuk Stevo i Tot Bojnik Lašlo, iz Vijeća za nacionalne manjine Federacije Suljić Mehmed, iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH Lalić Želimir i Jarić Aleksandra, iz Vlade Brčko Disktrikta Topčagić Enver, iz Vlade Zenica-Doboj kantona Kuhar Darija, iz Gradske uprave Prijedor Bilbija Zorica i Savanović Nebojša, iz Regulatorne agencije za komunikacije Kujundžić Boris. Drugi dan rada skupu su se pridružili i predstavnici medija, Ignjatić Draško (RTRS), Karanović Radmila (Radio RS), Medić Pejka (Radio BiH) i Tvrtko Milovan (RT BiH). Sastanak su vodili iz Vijeća Evrope Lukić-Schade Maja i Dervoz Armin. Na prvi dan rada sastanka, za prvu temu, voditeljica treninga je bila Roter Petra iz Slovenije, međunarodni ekspert za oblast prava nacionalnih manjina. Drugi dan rada sastanka moderatorica je bila Ljevak Kristina, poznata novinarka iz Sarajeva. Moguće načine izvještavanja o nacionalnim manjinama je prezentirala novinarka Željka Mandić, iz Hrvatske (HRT), prikazavši svoje reportaže.



Sastanci su bili vrlo korisni. Pomogli su učesnicima, da sagledaju „nove“ pristupe Evrope problematici zaštite prava nacionalnih manjina i sistematizuju već znane instrumente zaštite. Obradena je Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina Savjeta Evrope sa osvrtom na glavne preporuke monitoring tijela Vijeća Evrope. Tema drugog dana je opet imala dodatni kvalitet, pošto su predstavnici medija neposredno mogli čuti od delegata iz Vijeća/Savjeta za nacionalne manjine, pohvale ali i kritičke primjedbe na dosadašnji kvalitet i kvantitet izvještavanja o nacionalnim manjinama. Isto tako predstavnici nacionalnih manjina upoznali su se sa objektivnim teškoćama realizacije programa i emisija za nacionalne manjine. Pisac ovih redova insistirao je, da ove emisije i štampani tekstovi moraju biti i za nacionalne manjine, da se maksimalno koristi u emisijama jezik manjine, uz titlovanje (TV) ili korišćenjem prevodioca (radio), a u štampi pomoću rubrike za nacionalne manjine štampanim na jeziku (pismu) nacionalne manjine. Sada mediji informišu više o nacionalnim manjinama na lokalnom jeziku.

Naoružani novim saznanjima sa ovih sastanaka učesnici skupa rastali su se u uvjerenju, da će sada svojim radom više doprinijeti daljnjem jačanju zaštite nacionalnih manjina u svojim sredinama.

Laslo Tot Bojnik
Prevela: Nevenka Tot Bojnik

A Buzás házaspár Banja Lukában



A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak néhány évi próbálkozás után végre sikerült a Buzás házaspárt – Buzás Márta lektort és Buzás Mihály lapszerkesztőt – megvendégelni Banja Lukában. Igyekeztünk meghálálni a Buzás házaspár segítségét az Új Dobos folyóirat körüli munkában. A folyóiratot a sarajevói HUM és a Banja Luka-i Magyar Szó közösen adják ki. Igaz, a színes kétnyelvű lapnak csak egy száma jelenik meg évente, de az olyan kis létszámú magyar közösségnek, mint amilyen a bosznia-hercegovinai, ez is rendkívüli teljesítmény.

Márta és Mihály Újvidékről 2018. október 5-én érkeztek Banja Lukába. Már aznap, a városnézés után megtartották előadásukat a Magyar Szó tagságának a Nemzeti Kisebbségek Klubjában. Mihály bemutatta a Jó Pajtás és a Mézeskalács gyermeklapokat. Megtudtuk, hogy ezek a kiadványok egyedülállóak a magyar nyelvterületen, megszakítás nélkül 1947, illetve 1953 óta jelennek meg. Jelentőségük a gyerekeknél felmérhetetlen az olvasás szokásának ápolásában. Buzás Mihály, a Magyar Szó napilap Horgászat-Vadászat című rovatának a szerkesztője, a halakról, a sporthorgásatról is nagyon élvezetes előadást tartott.

Buzás Márta a leggyakoribb helyesírási hibákkal foglalkozott. Az előadás közben sok kérdést is feltektek a jelen lévő egyesületi tagok. Végül az előadás, spontánul, kellemes beszélgetéssé, eszmecserevé alakult.

Régen hallhattunk ilyen élvezetes és kellemes előadásokat egyesületünkben.

Másnap Márta és Mihály Milivojević Irén elnök asszony és Fekete Tamás, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa társaságában meglátogatták a trappista szerzetesek kolostorát, a Vrba folyó kanyonját, a vízi kaszkádokat és a vízimalmokat Krupa na Vrba helység mellett.

Vasárnap reggel, egy kávé mellett, Tóth Bojnik László, az egyesület főtitkára búcsúzott el a Buzás házaspártól, megköszönve azt a segítséget, amit az Új Dobos folyóirat körül nyújtanak a bosznia-hercegovinai egyesületnek. Meg azt is megköszönte, hogy nem sajnálva a hosszú úttal járó fáradalmakat, Márta és Mihály meglátogatták egyesületünket és Banja Lukát.

Tóth Bojnik László

Bračni par Buzás u Banja Luci

Udruženju Mađara Republike Srpske Magyar Szó –u (Mađar so) je nakon nekoliko godina pokušavanja, napokon uspjelo bračni par Buzás(Buzaš) - Martu Buzás lektora i urednika novina Mihály (Mihalj) Buzás - ugostiti u Banja Luci. Probali smo se na ovaj način zahvaliti bračnom paru za pomoć u radu oko magazina Új Dobos (Uj doboš→novi doboš). Časopis zajednički izdaju sarajevski HUM i Magyar Szó iz Banja Luke. Istina, da samo jedan broj dvojezičnog časopisa izlazi godišnje, ali



malobrojnoj mađarskoj zajednici, kao što je bosansko-hercegovačka, to je izvanredno dostignuće.

Marta i Mihály stigli su u Banja Luku 5. oktobra 2018. godine. Već isti dan, nakon razgledanja grada, održali su predavanje u Klubu nacionalnih manjina članstvu Magyar Szó-a. Mihály je predstavio dječije novine, Jó Pajtás (Jo pajtaš→Dobar drugar) i Mézeskalács (Mezeškalač→Medenjak). Saznali smo, da su ove publikacije jedinstvene na području mađarskog jezika i da izlaze neprekidno od 1947. odnosno od 1953. godine. Njihov značaj za djecu je neprocjenjiv u njegovanju navike čitanja. Mihály Buzás, urednik priloga "Ribolov i lov" u dnevnim novinama Magyar Szó, je održao isto vrlo interesantno predavanje o ribama i sportskom ribolovu.

Márta Buzás se bavila najčešćim pravopisnim greškama. Tokom predavanja mnoga su pitanja postavili prisutni članovi udruženja. Na kraju, predavanje se pretvorilo u spontani, prijatan razgovor i razmjenu mišljenja.

Davno nismo mogli uživati u tako zanimljivim predavanjima u našem udruženju.

Sutradan, Márta i Mihály u društvu Milivojević Iréne, (Irena) predsjednice i Fekete Tamása (Fekete Tamaš), stipendiste Petőfi Sándora (Petefi Šandor) programa, posjetili su manastir trapista monaha, kanjon rijeke Vrbas, kaskade i vodenice pored naselja Krupa na Vrbasu.

U nedjelju ujutro, uz kafu, Tóth Bojnik László (Tot Bojnik Laslo), generalni sekretar udruženja oprostio se od bračnog para Buzás zahvalivši se za pomoć, koju pružaju bosanskohercegovačkim udruženjima oko časopisa Új Dobos. Zahvalio se i za to, što



su uprkos dugom i napornom putu Marta i Mihaly posjetili naše udruženje i Banja Luku.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Tematikus programsorozattól a családi napokig – erősödő közösség Szarajevóban



Nagy várakozás előzte meg tavalyi, első gyermekprogramunkat Szarajevóban. Mivel korábban az itt élő magyar gyerekeknek nem volt lehetőségük a közös játékokra – egyben a közös nyelvgyakorlásra – 2017. novemberében tematikus gyermekprogramokat indítottunk a kicsiknek, melyen a szórakozáson kívül arra is nagy hangsúlyt kívántunk fektetni, hogy a legkisebbek távol az anyaországtól is gyakorolhassák nyelvüket, kultúrájukat, hagyományaikat.

Az első pár találkozás után világossá vált számomra, hogy a szülőkből sokkal több lehetőség rejlik, mint amennyit kezdetben reméltem, így hamarosan azt is eldöntöttük, hogy a legkisebb magyarok fogják képviselni történelmünket a következő év március 15-i rendezvényén.

Voltak tehát gyermekeink, voltak terveink és immár volt küldetésünk is. A következő 3-4 hónap a felkészülés jegyében telt. Kezdetben havonta, majd egyre sűrűbben, az ünnepség közeledtével pedig már hetente találkoztunk az egyesület helyiségében, ahol a kicsik hétről hétre lelkesen vettek részt az előkészületekben. Hogy az ünnepet mennyire érezte magáénak a társaság, arról talán sokat elmond, hogy a gyerekek fellépésén használt összes díszlet a csapat saját kezének munkáját dicséri: a legkisebbek zászlókat színezték, a nagyobbak pártát készítették, mi pedig – amíg a gyerekek iskolában voltak – kokárdát varrtunk és megfelelő öltözetet vadásztunk számukra.

Végül, amikor elérkezett a március 15-i ünnepség napja, minden készen állt. Lelkesedésünket látva – és a jó kapcsolatnak köszönhetően – a megvalósításban Magyarország Bosznia-Hercegovinai Nagykövetsége, valamint a Szarajevóban szolgálatot teljesítő magyar katonák is segítségünkre siettek, így kis-és nagy katonák ugyancsak színre léptek a rendezvényen.

Miközben épp a gyermekek lámpalázát próbáltuk enyhíteni a színpalak mögött, hírt kaptunk arról, hogy Dr. Trócsányi László, Magyarország igazságügy-minisztere Szarajevóba érkezett és részt kíván venni megemlékezésünkön, így a továbbiakban már a saját lámpalázunkra koncentráltunk.

Érkezése után az ünnepélyen beszédet mondott Dr. Trócsányi László miniszter úr, valamint Négyesi József, Magyarország szarajevói nagykövete is, továbbá köszöntötte az egybegyűlteket Muratovic Irma, a HUM Magyar Polgárok Egyesületének elnöke.

A gyerekek előadása a vártnál is jobban sikerült – legújabb kis művészeink szülei büszkén és elégedetten térhettek haza a produkció után.

Következő héten pedig már külön szervezést sem igényelt a közös szánkózás Palén. Ilyen egy igazi szupercsapat!

Fülöp Dóra

Od tematskih programskih cjelina do porodičnih dana - rastuća zajednica



Dugo smo čekali na prošlogodišnji dječiji program u Sarajevu. Obzirom na to da djeca mađarskog porijekla koja žive na ovim prostorima nisu imala mogućnost zajedničke igre – a samim tim ni mogućnost zajedničkog učenja jezika – u novembru 2017.godine pokrenuli smo tematske dječije programe za male, gdje smo pored zabave veliku pažnju posvetili i tome da i najmanji, koji žive daleko od otadžbine, mogu vježbati svoj jezik, kulturu i tradiciju.

Nakon nekoliko susreta, postalo mi je jasno da se u roditeljima krije više mogućnosti nego čemu sam se prvobitno nadala, te smo jako brzo i odlučili da će najmlađi Mađari predstavljati našu historiju na manifestaciji 15.marta naredne godine.

Imali smo djecu, imali smo planove, a sad smo dobili i misiju. Sljedeća 3-4 mjeseca protekla su u pripremama. U početku smo se sastajali u prostorijama udruženja na mjesečnom nivou, te sve češće, a dolaskom proslave svake sedmice, gdje su se naši najmlađi pripremali sa oduševljenjem. Ovo društvo je



praznik zaista osjećao svojim, o tome svjedoči činjenica da su svi rekviziti korišteni na priredbi nastali svojeručnim radom: najmlađi su bojili zastave, stariji su pripremali ukrase za glavu – a dok su djeca bila u školi – mi smo sašili kokarde i tražili odgovarajuću garderobu za njih.

Na koncu, kada je stigao dan proslave, sve je bilo spremno. U realizaciji iste – vidjevši naše oduševljenje, a zahvaljujući i odličnoj saradnji između nas – pomogli su nam Ambasada Mađarske u BiH, odnosno mađarski vojnici u misiji u Sarajevu, pa su se tako na sceni smjenjivala mala i velika vojska.

Dok smo ublaživali tremu djece iza kulisa, stigla je vijest da je u Sarajevo stigao i ministar pravde Mađarske Dr. Trócsányi László, koji je izrazio želju da se obrati prisutnima, u daljnjem dijelu programa smo se jedino mogli koncentrisati na našu tremu.

Čim je stigao, ministar Dr. Trócsányi László je održao govor, te se prisutnima obratio i Négyesi József, ambasador Mađarske u Sarajevu, kao i Irma Muratović, predsjednica „Mađarskog Udruženja Građana – HUM“.

Dječiji nastup je i od očekivanog bolje ispao – roditelji naših novih malih umjetnika krenuli su kući ponosno i zadovoljno nakon priredbe.

Naredne sedmice nije bilo potrebe za posebnom organizacijom za zajedničko sankanje na Palama. Ovako izgleda jedna super-ekipa!

Dora Filep

Prevela: Kornelia Sabo Mehić

Delegacija Saveza u Srbiji i u Mađarskoj

Predsjednik Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske, Franjo Rover, Maja Kremenović, sekretar Saveza i Irena Milivojević, predsjednik Udruženja Mađara Republike Srpske, "Magyar Szó" (Mađar so) od 30. maja do 1. juna su boravili u Subotici i Segedinu. Svrha posjete je bila uspostavljanje kontakata sa tamošnjim rukovodiocima manjina i folklornih društava kao i procjena mogućnosti prekogranične saradnje između organizacija.



Delegacija Saveza nacionalnih manjina sa gospodinom predsjednikom Hajnal Jeneom

U Subotici se sastala delegacija sa predsjednikom Nacionalnog savjeta Mađara, Jeneom Hajnal (Hajnal Jenő), pjesnikom-prevodiocem Ilešem Feher (Fehér Illés) sa kojim Savez i Mađar so već godinama saraduju), Rolandom Brezovskim (Brezovszki Roland) umjetničkim šefom plesnog udruženja Talentum, i Aronom Šutuš (Sutus Aron), predsjednikom Kulturnog saveza Vojvodine. U Segedinu delegacija se susrela sa Zitom Nađ (Nagy Zita) i Matom Samfirem (Számfir Máté), priznatim učiteljima folklora i plesa.

Rad Saveza je bio predstavljen svim dragim domaćinima. Razgovori sa predsjednicima Jeneom Hajnal i Aronom Šutuš predstavljaju korisno iskustvo u ostvarivanju prava manjina, ali i u oblasti očuvanja kulture i jezika. Sa liderima folklornih grupa bile su precizirane mogućnosti saradnje, a gostovanje plesnih grupa je bila glavna tema. Savez, nakon ove uspješne srbijanske (vojvođanske) i mađarske posjete će nastaviti snažno razvijati prekograničnu saradnju, a u izgradnji novih veza udruženje Mađar so će svakako imati i dalje značajnu ulogu.

(Tekst je sastavljen na osnovu izvještaja Maje Kremenović i Irene Milivojević)

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

Imenice muškog i ženskog roda

Jezik je sredstvo za sporazumijevanje, dar i bogatstvo kojim izražavamo ljubav, poštovanje, divljenje, sreću, saznajemo mnogo novog i otkrivamo nepoznato. Jezik čine vrste riječi. Nikad nisam razmišljala zašto su neke imenice muškog, neke ženskog ili srednjeg roda.

U mađarskom jeziku, čini mi se, imenice nemaju gramatički rod, bar ne onako kako je u srpskom jeziku. Da li je to dobro ili nije, zaključite sami, poslije ovih mojih razmišljanja.

Kao i u životu i u jeziku postoji neko rivalstvo između muškog i ženskog roda. Slučajno ili namjerno? Evo primjera. Ženskog su roda: ljubav, sreća, radost, snaga, pobjeda, ljepota, ali da ne bude sve idealno pobrinula se prevara, suza, tuga, laž. Nasuprot ovim imenicama je muški rod: početak, uspon, pad, odlazak, gubitak, plač, rat, lažov.... i ne bih više i ovo je dosta.

Vjerujem da svi volite jagodu, kupinu, malinu, breskvu, jabuku, šljivu i još puno toga. Sočne, ukusne, slatke, privlačne i bojom i mirisom. A on, orah, badem, kesten, lješnjak, kikiriki, tvrd, često sitan, zakukuljen u svoju ljusku i da dođeš do njega moraš se dobrano namučiti, razbiti ga, a on i dalje tvrdoglav, odnosno tvrd. Pa limun, žut i kiseo! Opet se pitam jesu li slučajno ili namjerno ove imenice muškog roda?

Možda sam nepravедna, pa da ublažim nepravdu. Može li kuća bez krova, brava bez ključa, ruža bez trna, kazaljka bez sata, slika bez rama, noć bez dana, posteljina bez kreveta, knjiga bez lista? Ne mogu jedno bez drugog, ako su sami, nisu potpuni, kompletni.

Zašto baš imenice ženskog roda određuju dimenzije: visina, širina, dužina, daljina? Ali pravac kretanja određuje nam muški rod: istok, zapad, sjever, jug.

Možda je baš zbog toga dobro da u mađarskom jeziku nema gramatičkog roda imenica.

Vjerujem da svi volimo putovati, gledati rijeke, šetati planinama. Jeste li zapazili da Kozara ima Grmeč, Jahorina – Igman, Bjelašnica – Vlačić, Dinara – Velebit, Tara – Zlatibor, Durmitor – Zelengoru...?

A, kuda idu vode Sane, Une, Save, Bosne, Drave, Drine? Ulijevaju se u veličanstveni, moćni Dunav.

Je li to sudbina ili želja da nam muški rod bude odredište i cilj? Mene bi još mučilo pitanje zašto su neke imenice muškog ili ženskog roda, da se ne sjetih i srednjeg roda. Evo samo tri primjera: nebo, sunce, srce. Da li su one ovdje slučajno ili namjerno da nam pokažu da je iznad svih nas to predivno plavo nebo, da nas sve grije toplo sunce, a u svima nama kuca srce, bez obzira kojim jezikom govorimo i imaju li u tom jeziku imenice svoj rod ili nemaju.

Zora Topić Fišer

Befejezödtek a magyar nyelvtanfolyamok

A Magyar Szó egyesület elbúcsúzott Fülöp Dóra ösztöndíjasától



Szerény ünnepség keretében 2018. május 29-én Banja Lukában elbúcsúztunk Fülöp Dórától, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasától. Ezzel befejeződött Banja Lukában az ötödik (kezdők és haladók számára), Szarajevóban pedig a negyedik ingyenes magyar nyelvtanfolyam. Ezeket a tanfolyamokat a Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó, illetve a szarajevói Magyar Polgárok Egyesülete, a HUM szervezte. A kilenc hónapos tanfolyamok előadóját (ösztöndíjasát) a Magyar Kormány Nemzetpolitikai Államtitkársága biztosítja. A Petőfi Sándor Programmal a

Magyar Kormány segíti és támogatja a magyar nyelv és kultúra megőrzését a szórvány magyarjai és leszármazottaik körében. A programon belüli tanfolyam természetesen nem kizárólag magyarok számára jött létre. Ingyenes magyar nyelvoktatásban részesülnek mindazok, akiket érdekel a magyar nyelv, valamint Magyarország és a magyarok kultúrája, történelme.

A tanfolyamok, valamint a jelentős magyar ünnepek alkalmával szervezett rendezvények közelebb hoztak bennünket Magyarországhoz, de a tanfolyam hallgatói és az előadó ösztöndíjasok közötti barátság kialakulását is elősegítették, így azok fontos, őszinte baráti támogatóink lettek Magyarországon.

Így van ez most is, a mi szeretett Dóránkkal, aki megígérte, hogy mindenkor és minden körülmények között segítségünkre lesz Budapesten, a szeretett Magyarország szívében, de Bosznia-Hercegovinában is, mivel a szarajevói HUM egyesületben a következő iskolaévben is az ösztöndíjas szerepében marad.

Élve az alkalommal megköszöntünk Fülöp Dórának mindent, amit értünk tett (az állandó utazást Szarajevó és Banja Luka között, különösen a havas Vlašićon való átkeléseket), és megígértük, hogy érdeklődésünk az együtt elkezdettek iránt nem fog megszűnni távozása után sem, mindig igaz barátai maradunk.

Savčić Branislav

Preveo: Tibor Tot Bojnik

Završeni su kursevi mađarskog jezika

Udruženje Mađar so se oprostilo od stipendistice Filep Dore



Skromnom svečanošću smo se 29.05.2018.godine u Banjoj Luci oprostili od Filep Dore (Fülöp Dóra), stipendistice Petefi Sándor (Petőfi Sándor) programa, čime je u Banjoj Luci okončan peti (osnovni i napredni), a u Sarajevu četvrti besplatni kurs mađarskog jezika. Ove kurseve organizuje Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” iz Banje Luke, odnosno Udruženje Mađara „HUM” iz Sarajeva. Državni sekretarijat za nacionalnu politiku Vlade Mađarske obezbjeđuje predavača-stipendistu za devetomjesečne kurseve. Petefi programom Vlada Mađarske pomaže i pospješuje očuvanje mađarskog jezika i kulture svih Mađara i potomaka Mađara u dijaspori. Kurs u okviru programa naravno nije namijenjen isključivo Mađarima. Besplatan kurs mađarskog jezika su pohađali i svi oni, koji se zanimaju za ovaj

jezik, kao i za kulturu i istoriju Mađarske i Mađara.

Svaki kurs kao i priredbe organizovane povodom značajnijih mađarskih praznika su nas zbližavali s Mađarskom i stvarali prijateljstva između polaznika kursa i samih stipendista-predavača, koji su kasnije postali važan i iskren prijateljski oslonac u samoj Mađarskoj.

Tako je to i ovog puta sa našom dragom „učiteljicom” Dorom, koja je obećala, da će nam u svako doba i u svakoj prilici priskočiti u pomoć u Budimpešti, u srcu voljene nam Mađarske, ali i u Bosni i Hercegovini, pošto u sarajevskom udruženju HUM i u sljedećoj školskoj godini ostati u ulozi stipendiste.

Ovom prilikom smo se posebno zahvalili Filep Dori za sve, što je žrtvovala radi nas (stalna putovanja na relaciji Sarajevo-Banja Luka, posebno za prelaskе preko snježnog Vlašića) i obećali, da naše zanimanje za ovo što smo započeli neće prestati njenim odlaskom i da ćemo joj uvijek ostati iskreni prijatelji.

Branislav Savčić

Megismerkedtünk az új ösztöndíjassal

Szeptember 6-án a Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó összjövételén megismerkedtünk Fekete Tamással, a Magyar Nemzetpolitikai Allamtitkárság által hozzánk irányított ösztöndíjassal. A Petőfi Sándor Program keretében ő az első, kizárólag a Szerb Köztársaságban élő magyarok segítségére kiküldött ösztöndíjas. Az elmúlt négy évben ugyanis a szarajevói HUM-nak és a Magyar Szó egyesületnek egy közös ösztöndíjas segített a magyar nyelv, a szokások, a kultúra és a magyar identitás megőrzése érdekében folytatott munkában.

Fekete Tamás 1989. május 3-án született Bácsfeketehegyen (Feketicsen), Bácska szívében, félúton Szabadka és Újvidék között. Az általános iskola után a Szabadkai Zenei Középiskolába iratkozott. Bosznia-Hercegovinában két évet a Banja Luka-i Zeneakadémia gitár szakán töltött, diplomát és mesterfokozatot pedig az újvidéki Művészeti Akadémián szerzett. A zene mellett színházzal, szavalással és népzénevel is foglalkozik. Jelenleg a Szabadkai Zeneiskolában dolgozik gitártanárként. Szerbiai, azaz vajdasági származású, tehát jól beszél szerbül. Tamás az itt élő magyaroknak immár a hatodik (kilenc hónapig tartó) magyar nyelvtanfolyam vezetésében fog segíteni legtöbbit, de részt vesz majd a honlapunk és az Új Dobos folyóiratunk szövegeinek írásában, fordításában, a rendezvényeink és utazásaink szervezésében stb. Lesz dolga bőven, így nekünk nem marad más hátra, mint hogy sok sikert kívánjunk neki.

Tóth Bojnik László



Upoznali smo novog stipendistu

6. septembra, na skupu banjalučkog Udruženja Mađara Republike Srpske, „Magyar Szó“ (Mađar so), upoznali smo se sa Fekete Tamásom (Fekete Tamaš), poslanim stipendistom od strane mađarskog Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku. U okviru Programa Petőfi Sándor on je prvi, koji je izaslan da isključivo pomaže Mađarima, koji žive u Republici Srpskoj. Naime, protekle četiri godine jedan zajednički stipendista je pomogao i sarajevskom HUM-u i Magyar Szó-u u očuvanju mađarskog jezika, običaja, kulture, mađarskog identiteta.

Fekete Tamás rođen je 3. maja 1989. godine u Feketiću (mađarski Feketics ili Bácsfeketehegy) u srcu Bačke, na pola puta između Subotice i Novog Sada. Nakon osnovne škole završio je Subotičku muzičku srednju školu. Na banjalučkoj Muzičkoj akademiji, na odjelu za gitaru, proveo je dvije godine, a diplomirao je i magistrirao gitaru na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu. Uz gitaru bavi se još i

pozorištem, poezijom i narodnom muzikom. Trenutno radi kao profesor gitare na Muzičkoj školi u Subotici. Pošto je porijeklom iz Srbije, tačnije Vojvodine, dobro govori srpski. Tamás ovdašnjim Mađarima najviše će pomoći vodeći šesti kurs mađarskog jezika u trajanju od devet mjeseci, ali će sudjelovati i u pisanju i prevođenju tekstova našeg sajta i časopisa Új Dobos (Új doboš), u organizovanju naših priredbi i putovanja, itd. Imaće puno posla, tako da nama, ovdašnjim Mađarima ne preostaje ništa drugo, nego da zaželimo Tamásu mnogo uspjeha u radu.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik



Megkezdődött a VI magyar nyelvtanfolyam Banja Lukában

Hétfőn, szeptember 10-én kezdetét vette a magyar nyelvtanfolyam a Banja Luka-i Magyar Szó egyesületben. A régi hallgatók mellett sok új érdeklődő is megjelent. Banja Lukában a kis létszámú magyar közösség összetartó. Fontos számukra a hagyományuk és a nyelvük megőrzése. Az egyesület nagy részének van magyar előde, a nyelvtanfolyamra jelentkezők között viszont akadnak olyan emberek is, akiket egyszerűen csak érdekel a magyar nyelv és kultúra. Ez sikeren könyvelhető el, mivel nemcsak a magyarság megmaradásában segít az egyesület és a Petőfi Sándor Program, hanem nyelvünk és kultúránk másokkal való megismertetésében és népszerűsítésében is. Jó hangulatban indult a tanfolyam. Huszonkét tanulni vágyó jelentkezett az első napon. Már az első órán sokat tanultak az új tagok, a régiek viszont felelevenítették eddigi tudásukat. Kezdő és haladó szinten is lehetőségük van a jelentkezőknek a tanulásra. Az órákat a Petőfi Sándor Program idei ösztöndíjasa, Fekete Tamás tartja a kisebbségek klubjában.

A jó kezdés után még jobb folytatást és sok magyar beszédet remél mindenki, a csapat és az ösztöndíjas is.

Fekete Tamás



Počeo je 6. kurs mađarskog jezika u Banja Luci

Ponedjeljak, 10. septembra je počeo kurs mađarskog jezika u banjalučkom Udruženju „Magyar Szó” (Mađar so). Pored starih polaznika kursa, pojavili su se i mnogi novi zainteresirani. Banjalučka malobrojna mađarska zajednica je složna. Vrlo je važno za njih, da očuvaju svoju tradiciju i svoj jezik. Većina u Udruženju ima mađarskog pretka, ali među kandidatima za učenje jezika ima i ljudi, koji su jednostavno zainteresovani za mađarski jezik i kulturu. To se može smatrati uspjehom, jer ovako ne samo da Udruženje i Petőfi Sándor (Petefi Šandor) program pomažu u opstanku Mađara, nego i upoznavanju drugih sa našim jezikom i kulturom. U dobrom je raspoloženju počeo kurs. Prvi dan su se prijavila 22 polaznika. Novi polaznici već su na prvom času naučili puno, a stari su obnovili svoje znanje. Prijavljeni imaju mogućnost i na početnom i na naprednom nivou učiti. Časove drži pisac ovih redova, ovogodišnji stipendista Programa Petőfi Sándor u Klubu nacionalnih manjina. Nakon dobrog starta nadaju se svi u timu, kao i stipendista, još boljem nastavku i konverzaciji na mađarskom jeziku.

Tamaš Fekete

A nyelvek európai napja

Szerdán, 2018. szeptember 16-án került megrendezésre a nyelvek európai napja. A rendezvénynek a Banja Luka-i Városi és Egyetemi Könyvtár adott otthont. Itt képviselte magát minden itt élő nemzet, bemutatva az országára



jellemzőket. Volt, aki süteményt kínált, volt, aki a népére jellemző teát.

A Szerb Köztársasági magyarok egyesülete, a Magyar Szó is részt vett ezen a rendezvényen, és népszerűsítette a magyar nyelvet és a magyarságot. Bemutatták a Magyarországra jellemző ételeket, fűszereket, valamint beszéltek a hagyományokról, a magyar történelemről és a népszokásokról.

Sok érdeklődő jött el az eseményre, és aki ott volt, elégedetten távozott, sok érdekes új információval.

Fekete Tamás

Evropski dan jezika

U srijedu, 16. septembra 2018. godine je bio organizovan

Evropski dan jezika.

Promocija u Banjaluci je održana u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci Republike Srpske. Tu su se predstavili narodi koji tu žive, sa nečim, što je karakteristično za njihovu državu. Neko je dijelio kolače, a neko servirao čaj.

Udruženje Mađara Republike Srpske "Magyar Szó", takođe je popularisalo svoju državu, svoj jezik, i kulturu.

Nekoliko članova udruženja su predstavljali „Magyar Szó”. Pričali su o karakterističnim jelima, začинима i takođe o istoriji i običajima.

Puno zainteresovanih je došlo na priredbu i bili su zadovoljni sa zanimljivim novim saznanjima.

Tamás Fekete

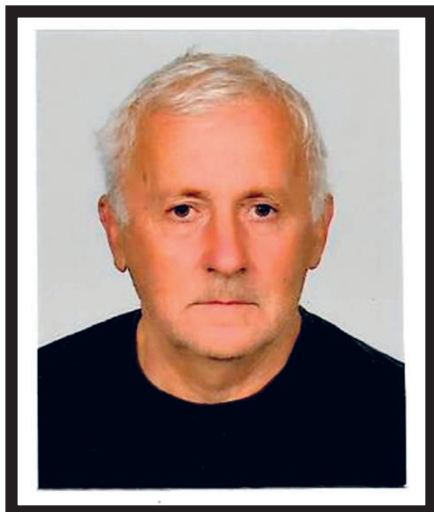
In memoriam

Bakurek János, a mindenki által kedvelt egyesületi tagunk 2018. április 25-én váratlanul elhunyt. 2018. április 27-én Aleksinacon helyezték örök nyugalomra a családi sírba.

Bakurek János 1951. június 26-án született Zobnaticán. Az asztalosmesterséget Topolyán tanulta ki. Sokáig a szülővárosában dolgozott, majd Budapesten mint építőipari munkás. Hazatérése után 1986-ban az aleksinaci bányákban talált munkát. Itt ismerkedett meg 1988-ban feleségével, Gordanával. A házaspár nagy boldogságára 1989-ben fiuk született, György. János az Aleksinački rudnici nevű bányából vonult nyugdíjba 2007-ben. A Bakurek család 2010-ben költözött Krajínába.

Sajnos, a család boldogsága 2012-ben megszakadt. Egyetlen gyermekük álmában meghalt, ami a sors hatalmas csapása volt János és Gordana számára. Szomorúság költözött otthonukba.

Néhány év múlva János és felesége is bekapcsolódtak a Banja Luka-i Magyar Szó egyesület munkájába.



János jó barát, jó ember és kimagasló szerepű egyesületi tag volt. Részt vett minden projektumunk megvalósításában és minden kiránduláson. Sohasem fogjuk elfelejteni nyugodt, derűlátó természetét. Szerette az egyesületünket, másik otthonának tartotta. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy mi is, mindannyian az egyesületben, nagyon kedveltük és becsültük őt.

Míg élünk, emléke is élni fog.

A Magyar Szó egyesület

Bakurek Janoš, jedan od naših omiljenih članova, neočekivano je umro 25. aprila 2018. godine. 27. aprila 2018. godine sahranjen je u porodičnu grobnicu u Aleksincu.

Janoš Bakurek je rođen 26. juna 1951. godine u Zobnatici. Završio je stolarsku stručnu školu u Bačkoj Topoli. Dugo je radio u rodnom mjestu, a zatim u Budimpešti, kao građevinski radnik. Nakon povratka kući, našao je zaposlenje 1986. godine u aleksinačkim rudnicima. Tu je 1988. godine sreo svoju suprugu Gordanu. Na veliku sreću bračnog para 1989. godine rođen im je sin, Đorđe. Janoš je 2007. godine u Aleksinačkom rudniku penzionisan. Porodica Bakurek preselila se u Krajinu 2010. godine.

Nažalost, sreća porodice je prekinuta 2012. godine. Jedino njihovo dijete je umrlo u snu, što je bio strašan udarac sudbine za Janoša i Gordanu. Tuga se uselila u njihov dom...

Nakon par godina Janoš i njegova supruga uključili su se u rad banjalučkog udruženja Mađar so (Magyar Szó).

Janoš je bio dobar drug, dobar čovjek, sa istaknutom članskom ulogom u Udruženju. Učestvovao je u svim našim projektima, svakom putovanju. Nikada nećemo zaboraviti njegovu opuštenost, vedru prirodu. Volio je naše Udruženje, smatrao ga je drugim domom. Ne griješim ako kažem, da smo svi mi u Udruženju isto tako voljeli i cijenili Janoša.

Dok god ćemo živjeti, živjeće sa nama i sjećanje na njega.

Udruženje Magyar Szó

Folyóiratunkat az egész világon olvashatják

2018. február 8-án jó hírt kaptunk Budapestről, a bosznia-hercegovinai két magyar egyesület, a Magyar Szó és a HUM közös folyóiratával, az Új Dobossal kapcsolatban:

„Tisztelt Tóth Bojnik László!

Örömmel jelenthetem, hogy kollégáim elkészültek a digitalizált Új Dobos feldolgozásával, és máától online elérhető az alábbi címen <http://epa.oszk.hu/03200/03293>.

Üdvözzel:

Moldován István

Országos Széchényi Könyvtár

E-szolgáltatási Igazgatóság

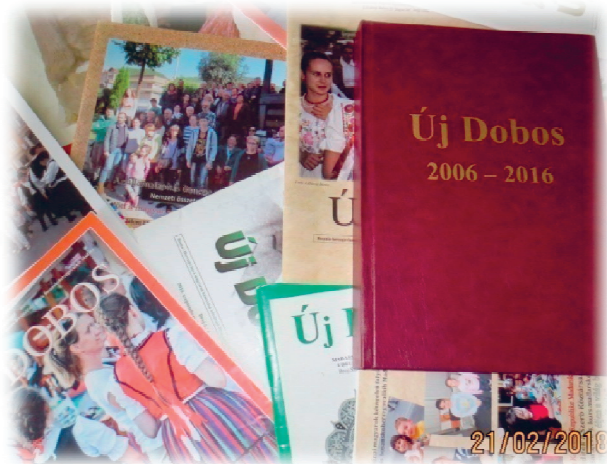
E-könyvtári Szolgáltatások Osztály”

Nem kell okvetlenül megjegyezni a linket, könnyen megtalálhatjuk a folyóirat számait, ha valamelyik keresőmotorba beírjuk: Új Dobos. Utána az „Elektronikus Periodika Archivum – Új Dobos” címet kell kinyitni. Majd kattintás az évre, amelyre kíváncsiak vagyunk. A „Letöltés” alatti Új Dobos-számra kattintva a letöltés folyamata után lapozgathatjuk a folyóiratot.

Mint már tavaly megírtuk, a Magyar Szó egyesületnek sikerült az Új Dobos első tíz számából nyolc folyóirat-gyűjteményt megmentenie. Könyvekké is kötöttük azokat. Négyesi József szarajevói magyar nagykövet fáradozásának köszönhetően pedig egy kötet a budapesti Országos Széchényi Könyvtárba került. Dr. Tüske László főigazgató ajánlata alapján Moldován István osztályvezető és munkatársai elvégezték az Új Dobos folyóirat eddigi számainak digitalizálását is. A boszniai magyarok nagy hálaival tartoznak ezért Négyesi József nagykövet úrnak, az Országos Széchényi Könyvtárból pedig dr. Tüske László főigazgatónak, Moldován István osztályvezetőnek, Uri-Kovács József EPA könyvtárosnak és minden könyvtárosi munkatársnak.

Mit jelent nekünk a digitalizáció? Elsősorban ismét olvashatjuk az Új Dobos régi számait, de az egész világon, ahol csak van világháló, hozzáférhetővé vált folyóiratunk. Nincs többé korlátozva terjesztése a megszokott 300 példányban nyomtatott számok miatt. Aki nem használja a számítógépet, annak sem kell nyugtalankodnia. Amíg biztosíthatunk anyagi támogatást az Új Dobos kiadására, addig a folyóirat nyomtatását sem hagyjuk abba.

Tóth Bojnik László



Naš časopis mogu da čitaju na cijelom svijetu

Dobili smo odličnu vijest 08. 02. 2018. godine iz Budimpešte i to vezano za Új Dobos, zajednički časopis Magyar Szó-a i HUM-a, dva mađarska udruženja iz Bosne i Hercegovine.

„Poštovani Tóth Bojnik László!

Drago mi je, da mogu javiti, da su moje kolege završile posao na digitalizaciji brojeva Új Dobosa i od danas je časopis online, pristupačan na adresi <http://epa.oszk.hu/03200/03293>.

S poštovanjem,

István Moldován

Nacionalna biblioteka Széchényi

Direkcija za elektronske usluge

Služba E-biblioteke ”

Nije neophodno pamtiti link, lako možemo naći brojeve časopisa, ako u neku tražilicu ukucamo: „Új Dobos”, a posle otvorimo „Elektronikus Periodika Archivum-Új Dobos” naslov. Pa klik na godinu, za koju smo zainteresovani. Nakon toga ispod „Letöltés” rubrike kliknemo na broj Új Dobosa i nakon završetka procesa preuzimanja, možemo listati časopis.

Kao što smo pisali prošle godine, udruženje Magyar Szó uspjelo je da sakupi od prvih deset brojeva Új Dobosa osam kompleta časopisa. Kompleti su uvezani i u knjige. Zahvaljujući naporima mađarskog ambasadora u Sarajevu, Józsefa Négyesija (Jožef Nedesi), jedna knjiga je predana u Nacionalnu biblioteku Széchényi (Sečenji) u Budimpešti. Na osnovu preporuke generalnog direktora dr. Lászla Tüskea (Laslo Tiške), šef službe István Moldován (Ištvan Moldovan) sa saradnicima izvršio je i digitalizaciju do sad objavljenih brojeva časopisa. Bosanski Mađari neizmerno su zahvalni gospodinu ambasadoru Józsefu Négyesiju, a iz Nacionalne biblioteke Széchenyi generalnom direktoru dr. Lászlu Tüskeu, šefu službe Istvánu Moldovánu, bibliotekaru e-biblioteke Józsefu Uri-Kovács (Jožef Uri-Kovač) i njihovim saradnicima.

Šta nam znači digitalizacija? Prije svega, možemo opet pročitati Új Dobosove stare brojeve, ali sada širom svijeta, gdje god postoji Internet, postao je dostupan naš časopis. Više ne postoji ograničenje za distribuciju istog zbog štampanja brojeva samo u 300 primjeraka. Ali i svi oni, koji ne koriste računare, ne treba da se uznemire. Dok možemo obezbijediti finansijsku podršku za izdavanje Új Dobosa, nastavićemo i sa štampanjem časopisa.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

A „Magyar Szó” magyarországi tanulmányi kirándulása

Banja Luka-Budapest-Eger-Szentendre volt az útirány



A Banja Luka-i „Magyar Szó” egyesület tagsága október 12. és 14.-e között ez év magyarországi tanulmányi kirándulásán voltak. Az anyaországi kirándulás során nyelv gyakorlása mellett, történelem leckéket hallhattak a résztvevők.

A kirándulást a „Magyar Szó” egyesület elnök asszonya, Milivojević Irén szervezte, az ösztöndíjas Fekete Tamás segítségével. Az út célja az volt, hogy a Banja Lukán a tanfolyamon magyar nyelvet tanuló egyesületi tagok megismerkedjenek a magyar kultúrával, történelemmel és a nyelvet is egy kicsit gyakorolják.

A kirándulást három idegenvezető is segítette, ezáltal minden városban sikerült új kapcsolatokra szert tenni. Első nap a budai várat nézte meg a csapat. Sétával egybekötött előadást hallgattak a vár történelméről, a Halászbástyáról, Szent Gellért püspökről és a Mátyás templomról.

Második nap Eger volt az úti cél. Egész napos barangolás az egeri várban, a városban a város alatt várt a csapatra. A kirándulók megtekinthették az egykori Líceum épületét, a varázstornyot, láthatták a camera obscura működését,

sok új dolgot hallhattak, láthattak és ezáltal tanulhattak. A Kopcsik Marcipánia is sorra került, ahol eddig nem látott, és mindent felülmúló remekműveket láthattak. Mindezek után a Szépasszony-völgy következett, ahol több mint 200 borpince van, ami szintén kihagyhatatlan ha a magyar hagyományokról van szó.

A harmadik és egyben utolsó napon Szentendrére utazott a tanulni vágyó társaság. Először a Szabadtéri Néprajzi Múzeumot látogatták meg, ahol láthatták a régi idők szokásait, a korabeli házakat, berendezéseket.

Ezután a városban lévő templomokról hallgattak történelmi összefoglalót, majd néhányat közülük láthattak is. A Duna parti séta közben ismerkedtek meg Szentendre történelmével.

Az egyesület tagjainak, azaz a kiránduló csapatnak nagy élmény volt ellátogatni az anyaországba gyakorolni az anyanyelvet és érezni, mit is jelent magyarnak lenni.

Fekete Tamás

Studijsko putovanje u Mađarsku članova udruženja „Magyar Szó”

Banja Luka-Budimpešta-Eger-Szentendre je bio putni pravac



Od 12. do 14. oktobra, članovi udruženja „Magyar Szó” su bili na izletu u Mađarskoj. Na ekskurziji su mogli da čuju izlaganje iz mađarske istorije i da vježbaju jezik.

Izlet je organizovala Irena Milivojević predsjednica udruženja, uz pomoć stipendiste Tamaš Fekete. Cilj puta je bio da članovi grupe koji uče jezik, malo vježbaju i ujedno se upoznaju sa mađarskom kulturom i istorijom.

Tri vodiča su pomagala grupu i samim tim u svakom gradu su izgrađena nova poznanstva. Prvi dan ekipa je pogledala budimsku tvrđavu. Uz šetnju slušali su predavanje o istorijatu tvrđave, o Ribarskoj kuli, o biskupu Sveti Gelert, crkvi Matije Korvina.

Drugi dan je Eger bio cilj putovanja. Cjelodansko hodanje na tvrđavi, u gradu i ispod grada čekalo je ekipu. Izletnici su

vidjeli nekadašnju zgradu Liceuma, takozvanu čudesnu kulu i mogli su vidjeti princip rada kamere oskura (mračne komore) i još puno zanimljivih stvari su mogli čuti, vidjeti, i tako učiti. Poslije toga je došao red na muzej marcipana Kopcsik, gdje su mogli vidjeti do sada neviđena remek-djela.

Na kraju dana, put je vodio u Dolinu lijepe žene (Szépasszony-völgy), gdje ima više od 200 vinskih podruma, što je opet neizostavno nešto, ako je riječ o mađarskoj tradiciji.

Treći, a ujedno i posljednji dan, članovi udruženja željni znanja su putovali do Szentendreja. Prvo su posjetili etnografski muzej na otvorenom, gdje su mogli vidjeti kako nekadašnje stare običaje iz prijašnjih vremena, tako i kuće i namještaj iz tog vremena.

Nakon toga mogli su čuti predavanje o gradskim crkvama, a neke su i posjetili. Šetnjom na obali Dunava upoznali su istorijat grada.

Članovima udruženja „Magyar Szó”, odnosno izletnicima, bio je izuzetan doživljaj posjetiti matičnu zemlju, vježbati maternji jezik i osjetiti šta znači biti Mađar.

Tamaš Fekete

Eger

Foto: Nevenka Tot Bojnik



Spomenik Ištvanu Dobo, koji je odbranio
Eger
od Turaka



Pogled na zidine tvrđave Eger



Stanislava i Katarina uživaju u panorami
u Budimpešti



Medalje Lajoša Kopčika, svjetskog i
olimpijskog slastičarskog šampiona



Zvono od marcipana,
djelo Lajoša Kopčika

Foto: Fekete Tamás

Sentandreja



Vjetrenjača u Muzeju na otvorenom kod
Sentandreje



Nekadašnja seoska soba u Muzeju na
otvorenom

Visszajövök ide – csak idő kérdése!

Beszámoló a budapesti útról

Budapestről először nyolc éves koromban hallottam - amikor egy kis helységben éltünk Vajdaságban - egy ottani pesti orvostanhallgatótól, ma már orvostól és már akkor fényűző nagyvárosnak tűnt. Az orvos akkoriban sokat mesélt erről a városról, amely sosem alszik és ahol rengeteg ember megfordul. Most, közel 30 évvel később, rájöttem, hogy ő volt az, aki felkeltette bennem az érzéseket e lenyűgöző város iránt.

Eddig nem volt alkalmam meglátogatni ezt a várost. De, türelem rózsát terem és amikor az ember tiszta szívből csinál valamit, akkor ezért néha jutalom is jár. Egy napon felhívott Irma, a HUM elnöknője, azzal a kérdéssel, hogy szeretném-e meglátogatni Budapestet. A Rákóczi Szövetségtől ered a meghívó, szerettek volna megvendégszolgálni bennünket egy találó program keretében. Szívem megdobbant és öröme elfogadtam a meghívását.

Egyesületünkben tizenötön indultunk Szarajevóból Budapestre, az egyik gyönyörű városból a másikba. Csapatunkat különböző generációk tagjai képezték, 7-77 éves korig (bocsásson meg Béla bácsi ha pár évet hozzáadtam).

A reptéren Péter (programvezető) és Dóra (magyar nyelv oktatónk) vártak ránk. Először léptem magyar földre, elődeim földjére és nagy tágasságot éreztem. Kitünő érzés! A hotel felé vettük az irányt és az első gondolatom az, hogy milyen tágas a város vagy legalábbis ez a része, belföld felé. A nyüzsgés miatt a közlekedésben a város milliósra hasonlít. Mindenki siet valamerre, a nyüzsgés mindenütt látható, mint a méhkasban. Azon töprengem, hogy ez nekem éppen megfelel, sőt tetszik is.

Első éjjel, a vacsora után, Péter és Dóra hajlandóak voltak arra, hogy a város népszerű helyszíneire vezessenek bennünket. Magyarországon mindenütt hatályos a nemdohányzók védelméről szóló törvény. Viszont a magyarok, mint jó kereskedők bárhol is a világon, megtalálták módját, hogy kikerüljék ezt. Vannak ún. udvarok, a bár mellett, ahol pezseg az élet a zenétől és a fiataloktól, minden szinten különbözőség látható, sok a külföldi, én pedig teljes mértékben élvezem ezt a másságot.

A program három napig tartott, a pénteki estefelé érkezésünktől hétfő délutánig.

Sok helyet terveztünk meglátogatni, sok helyet megnézni.

Szombat délelőtt a legismertebb építményt, az Országházat látogattuk meg. Szemeim nem tudtak betelni a gyönyörtől. Azt hiszem, egész Európában nincs ilyen építmény, a londoni parlament ehhez képest semmi. Ennyi részlet, ilyen áldozatkészség mindenben, ennyi történelem egy helyen. Elkápráztatott a látvány.

A legsodálatosabb építmény után a Citadella felé indultunk, amely 220 méter hosszú és a Dunára való kilátása



lélegzetelállító. Bár nem volt sok időnk, mindenfelé jártunk, villamoson, metróon, majd a Szent István Bazilikáig jutottunk, amelyet István király, Magyarország első királya emlékére építettek.

A bazilika legmagasabb kupolájának megtekintése - ahonnan az egész várost látni - egyedülálló élmény. A magastól való félelmem ebben az esetben nem akadályozott meg abban, hogy élvezni tudjam a látványt.

Vacsora után a Margit-szigetre indultunk, ahol út közben egy park millió színben zene mellett tánra kel éjszaka... ez olyan élmény, amit csak itt lehet látni, átélni és amely emlékké válik.

Magyarország nagyon sok szép dolgot, számtalan látványosságot kínál. Őrzi a hagyományát és tiszteletben tartja történelmét, őseit. Az ember egyszerűen tiszteletet érez ez iránt.

Vasárnap reggel egy kisvárosba, Szentendrére indultunk, amely 40 négyzetkilométeres területet ölel magába és amely a korábbi folyami kereskedelem fő helyszíne volt. Itt meglátogattuk a Skanzen, amely tükrözi a valamikori életet, a házikók, mézeskalácsok, fodrászszalonok, iskolák, minden sértetlen maradt, mintha megállt volna az idő. Az egész napot a természetben töltöttük, majd estefelé meglátogattuk a Széchenyi Gyógyfürdőt és Uszodát, Európa egyik legnagyobb fürdőkomplexumát.

Mint minden szép dolog, utazásunk, látogatásunk is a gyönyörű Budapestre és e szép országba véget ért.

Hétfő reggel még meglátogattuk a Váci utcát.

Minden, ami szép, el is múlik, így a látogatásunk is gyorsan elrepült, de minden generáció benyomásokkal tért haza.

Saját benyomásom az, hogy 3 nap kevés ahhoz, hogy bármit is lássunk, viszont 3 nap elég ahhoz, hogy megszülessen a vágy arra, hogy az ember visszatérjen és egyszerűen beleszeressen ebbe a városba.

És visszajövök ide, csak idő kérdése.

Vujović Milica

Fordította: Szabó Mehić Kornélia

Vratiću se-samo je pitanje vremena!

Izvještaj iz Budimpešte

Prvi put sam čula za Budimpeštu sa svojih 8 godina, kada smo živjeli u jednom malom mjestu u Vojvodini i gdje je naš tadašnji, a i sadašnji doktor studirao medicinu u tom tada već u mojim očima velikom gradu punog blještavila. Doktor mi je već tada znao pričati o gradu koji nikad ne spava, gdje ima jako puno ljudi. Sad iz ove perspektive, skoro pa 30 godina kasnije shvatam da mi je on ulio ljubav prema tom fascinantnom gradu.

Nije mi se pružala prilika da ga posjetim sve ove godine. Ali, ko čeka taj dočeka i kada se stvari rade čisto i iz srca, onda čovjek biva nekada i nagrađen za iste. Jedan dan me je pozvala predsjednica HUM-a, Irma, sa pitanjem, da li bih ja imala želju da posjetim Budimpeštu? Zove nas udruženje „Rákóczi Szövetség“, hoće da nas ugoste uz prigodni program. Moje srce je zaigralo i srećno sam prihvatila poziv.

Nas petnaestoro iz našeg malog Udruženja smo se uputili iz Sarajeva ka Budimpešti, iz jednog prelijepog grada u još jedan prelijep grad. Naša mala ekipa je bila sačinjena od različitih generacija, mogu slobodno reći od 7 do 77 godina (bez uvrede Béla bácsiju, ako sam mu malo godina dodala).

Peter (vođa Programa) i Dora (naša učiteljica mađarskog jezika) su nas dočekali na aerodromu. Prvi dodir mađarskog tla, tla mojih predaka i velika širina. Odličan osjećaj. Put ka hotelu i prvo viđenje me je navelo na razmišljanje o prostranosti grada ili bar ovog dijela ka unutrašnjosti. Užurbanost saobraćaja donosi osjećaj milionskog grada. Svi negdje žure, užurbanost je svuda, kao u košnici. Ja razmišljam kako meni to odgovara i kako mi se dopada.

Prvo veče, nakon večere, Peter i Dora su bili voljni da nas odvedu do grada, na mjesta gdje se izlazi. U čitavoj Mađarskoj je na snazi Zakon o zabrani pušenja u zatvorenim prostorijama. Ali, Mađari, kao i svi trgovci, svugdje na svijetu su pronašli način kako to da se zaobiđe, stvarajući tzv. udvar, mjesta sa šankom u dvorištima gdje sve vrvi od muzike, mladih ljudi, različitosti na svakom nivou, mnogo stranaca, živo je i uživam u potpunosti u nečemu drugačijem.

Program je trajao ukupno tri dana, od našeg dolaska u petak naveče do odlaska u ponedjeljak poslije podne. Mnogo stvari je trebalo obići, mnogo stvari se trebalo vidjeti.

Subota ujutru je bila rezervisana za obilazak najpoznatije građevine, mađarskog Parlamenta. Moje oči nisu mogle da se nagledaju, mislim da nigdje u Evropi ne postoji ovakva građevina, londonski Parlament je ništa u odnosu na ovaj. Takvi detalji, takva požrtvovanost u svakom segmentu, toliko

prošlosti na jednom mjestu. Oči nisu znale kuda bi prije.

Nakon obilaska najfascinantnije građevine na svijetu krenuli smo na citadelu, koja je dugačka čak 220 metara sa pogledom na Dunav, da sam dah odmah stane. Vremena je bilo malo, tramvaji, podzemna željeznica, svega pomalo, zatim odlazak u Szent István-bazilika u čast Ištvana, prvog kralja Mađarske. Odlazak na najvišu kupolu bazilike i pregled čitave Budimpešte kao na dlanu je jedinstveno iskustvo. Moj strah od visine u ovom slučaju nije me spriječio da uživam.

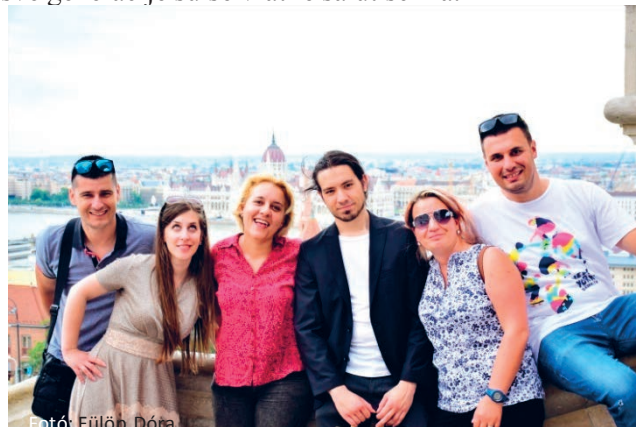
Odlazak na večeru i ponovna jurnjava do Margaret ostrva (Margit-sziget), parka koji zaživi po noći u milion boja sa pjesmom...još nešto što se može samo vidjeti, doživjeti i postati sjećanje.

Mađarska ima toliko lijepih stvari za ponuditi, toliko lijepih stvari se ima za vidjeti, toliko se čuva tradicija, toliko se poštuje istorija i preci. Mora se osjetiti poštovanje.

Nedjelja ujutru je bila rezervisana za odlazak u gradić zvani Szentendre, gradić koji zauzima površinu od nekih 40-ak kvadratnih kilometara, glavno mjesto nekadašnje riječne trgovine. Tamo smo posjetili Skanzen, koji pokazuje nekadašnji život, kućice, medenjaci, frizerski saloni, školica, sve je netaknuto, pokazujući zamrznuto vrijeme. Čitav dan boravka u prirodi i večernji odlazak na bazen, tačnije u najveću banju u Evropi, tzv. Széchenyi banju.

Kao i svemu lijepom, morao je doći kraj našeg putovanja i posjete prelijepoj Budimpešti i ovoj lijepoj zemlji.

Ponedjeljak ujutru smo iskoristili za posjet Vaci ulici. Sve što je lijepo kratko traje, naš posjet je proletio, sve generacije su se vratile sa utiscima.



Moj lični utisak je da su 3 dana malo, da bi se bilo šta vidjelo, 3 dana su dovoljna samo da se stvori želja da se čovjek ponovo vrati i naprosto zaljubi.

A vratiću se, samo je pitanje vremena!

Milica Vujović

Kruševoi Nyári Gyerektábor Macedóniában

Reggel kilenc óra van, megérkeztünk Óbecsére. Az autóbusz késik, a határátkelőn hosszú a sor - a nyár és az éves szabadságok ideje van. Körbesétáljuk Óbecsét, ezzel lerövidítjük a várakozási időt. Pár órával éjfél után érkezünk Krusevóba, a Sula Mina gyerektáborba. Csillagos ég és tündöklő hold mosolyra ránk az égből, amelyek kivilágítják nekünk az utat a szobánkig törekedve arra, hogy ne ébresszenek fel bennünket teljesen. Már első reggel, az űde hegyi levegő ébresztget bennünket és az első reggeli napsugarak feltöltötenek energiával a tegnapi hosszú és fárasztó út után. A magyarországi, macedóniai, vajdasági és bosznia-hercegovinai gyerekek – azaz mi – a délelőttöt érdekes játékokkal, különböző kreatív-és oktatóműhelyekben töltötték azzal a céllal, hogy minél jobban megismerjék egymást. Délután



köszöntöttük a vendégeket, majd mindnyájan megünnepeztük a magyar napot – megemlékezvén az 1956-os eseményekről, amikor Kruševo 550 magyar menekültet fogadott be, akiket a Sula Mina gyerektáborban helyeztek el. Estefelé körüljártuk Kruševo óvárosát, miközben arra törekedtünk, hogy a régi építmények felejthetetlen látványait minél tovább magunkban hordozzuk emlékként. A nap végén új barátaink, az óbecsei táncosok fellépését láttuk, majd egy közös csárdással Kruševo város főterén fejeztük be az estét. Az ismerkedést Kruševo-val már a következő napon folytattuk, amikor pár oktatóműhely után újból egy rövid sétára indultunk e tetszetős városkában, amely teljes egészében egy dombon fekszik. Annak ellenére, hogy mi is olyan országból jövünk, ahol rengeteg a gyönyörű hegy és domb, Kruševo látványa elkápráztatott bennünket. Elérkezett a harmadik nap. Ohrid város és az Ohridi-tó felé vettük az irányt. Először az ohridi várat jártuk be, ahol sok információt kaptunk e különleges városorról. Az Ohridi-tó partja felé vezető

kilátásra még sokáig emlékezni fogunk. Délután még bejártuk Ohrid város központját, estefelé pedig a folyó partján élveztük a káprázatos naplementét.

Táncos barátaink esti fellépése teljessé tette a napot. Elérkezett a szerda. Újra utazásra készültünk, de ez alkalommal Bitolába. Délelőtt a gyerekek kevert csoportokba beosztva, különféle feladatokat húztak

ki, amelyeknek célja Bitola város megismerése volt. Amint megérkeztünk, elkezdődhetett a feladatok közös megoldása és e történelmi város kutatása. A feladatokat véletlenszerűen három nyelven írták (magyar, bosnyák /szerb és macedón nyelven), aminek köszönhetően a gyerekek még közelebb kerültek egymáshoz a feladatok teljesítése közben. Ez az este sem múlhatott el óbecsei barátaink fellépése nélkül.

A csütörtök gyorsan elszállt. Azzal közösen meglátogattuk az Ilin-

den emlékművet és Tose Proeski emlékházát. Itt megismerkedtünk egy hölgyvel, aki kislánként - három évesen - 1956-ban, a magyarországi forradalom idején segített egy Béla nevű magyar fiatalembernek. Az akkori kislány az utcán játszott, amikor embereket (magyarokat) pillantott meg, akik a város központja felé mentek. A kislány Béla szemében észrevette, hogy hiányolja a szeretetet és az otthont, ezért kézen fogta és hazavitte. Béla két évet töltött a házukban. Délután folytattuk a barátkozást és a kruševoi sikközpont felé sétáltunk egy erdőn keresztül, ahol lélegzetállító kilátásban volt részünk és ahol mindenki lelkesen ült fel a libegőre, amely Kruševo városközpontjából indul. Végül a kruševoi táborunk a magyar csárdás lépéseivel ért véget, melyet mindannyian az óbecsei táncosoktól tanultunk és élvezettel táncoltunk. A kruševoi gyerektábor végső óráit társalgással és a csodaszép benyomások összegezésével töltöttük, másnap reggel pedig már hazafelé vettük az irányt.

Hadžikadunić Estela

Fordította: Szabó Mehić Kornélia





9 sati ujutro, stižemo u Bečež. Autobus kasni, gužva na granici, pa ipak je ljeto i godišnji odmori su u punom jeku. Zabavili smo se mi šetnjom kroz Bečež ne bismo li „skratili“ vrijeme čekanja.

U sitne sate poslije ponoći stižemo u Kruševu, dječiji kamp „Šula Mina“. Polusnena nas je dočekala nebo puno zvijezda i mjesec koji nam je obasjavao put do soba, trudeći se da nas ne razbudi skroz.

Prvo jutro, budi nas svjež planinski vazduh i prve jutarnje zrake sunca koje su nas napunile energijom nakon dugog i napornog putovanja.

Djeca iz Mađarske, Makedonije, Vojvodine kao i mi iz Bosne i Hercegovine proveli smo prijedodne u zanimljivim igricama, kreativnim i edukativnim radionicama, sve sa ciljem što boljeg međusobnog upoznavanja. Poslijepodne smo dočekali zvanice i goste da bismo svi zajedno obilježili „Mađarski Dan“ – sjećanje na 550 mađarskih izbjeglica 1956. godine koji su bili prihvaćeni u Kruševu i smješteni u dječiji kamp „Šula Mina“.

Večer smo proveli uz kratak obilazak starog Kruševa, upijajući neopisive prizore starih građevina da bi nam što duže ostali u sjećanju. Dan smo završili gledajući nastup naših novih prijatelja, plesača iz Bečeža, a njihov nastup smo zatvorili zajedničkim čardašom na glavnom trgu Kruševa.

Naše upoznavanje sa Kruševom se nastavlja sljedeći dan kada smo se, nakon novih edukativnih radionica, uputili u kratak obilazak tog simpatičnog starog gradića koji se cijelom svojom površinom nalazi na brdu.

Iako živimo u državi koja obiluje mnogim prekrasnim brdima i planinama, bili smo fascinirani prizorom Kruševa.

Stigao je i treći dan. Vrijeme da se uputimo prema Ohridskom jezeru u grad Ohrid. Obilazak Ohrida smo počeli šetnjom kroz ohridsku tvrđavu gdje smo dobili mnogo informacija o tom čuvaru grada. Pogled koji smo imali spuštajući se do obale Ohridskog jezera pamtit ćemo još dugo, dugo.

Poslijepodne smo proveli obilaskom centra Ohrida, a predvečerje na obali jezera uživajući u prelijepom zalasku sunca. Dan smo upotpunili ponovnim uživanjem u nastupu naših prijatelja plesača.

Srijeda je. Vrijeme je za još jedno putovanje, ali ovog puta u Bitolu. U prijedpodnevnim satima, djeca podijeljena u miješane grupe, izvlačili su razne zadatke koji su bili vezani za bolje upoznavanje Bitole. Zajedničko rješavanje zadataka i istraživanje ovog gradića punog historije, započelo je čim smo stigli. Zadaci su nasumično bili napisani na tri jezika (mađarskom, bosanskom/srpskom i na makedonskom), te su se na taj način djeca još više zbližila u zajedničkom rješavanju zadataka. Ni ovoga puta nije izostalo večernje uživanje u nastupu naših prijatelja iz Bečeža.

Četvrtak nam je brzo „proletio“. Dan smo proveli u zajedničkom obilasku Spomenika Ilinden i Spomen kuće Toše Proeski. Nakon toga smo upoznali gospođu koja je kao mala djevojčica, sa tri godine, 1956. godine, za vrijeme revolucije u Mađarskoj, pomogla mladom čovjeku po imenu Bela. Tadašnja djevojčica se igrala u svojoj ulici pri čemu je ugledala grupu ljudi (Mađara) koji su se spuštali prema centru grada. Djevojčica je u očima Bele primijetila da je njemu potrebna ljubav i dom, te ga je uhvatila za ruku i odvela kući. Bela je u kući njene porodice proveo dvije godine.

Druženje smo nastavili u poslijepodnevnoj šetnji kroz šumu do kruševskog ski centra gdje smo imali prelijep pogled na grad i gdje smo bili oduševljeni dvosjedom kojem je početna stanica u centru grada Kruševa.

Zajedničko druženje u Kruševu zaokružili smo plesnim koracima mađarskog čardaša. Svi smo zajedno učili korake od bečejskih plesača i uživali u čarima plesa.

Posljednje sate u dječijem kampu u Kruševu proveli smo družeći se i sumirajući prelijepo utiske, a ujutro nas je čekao povratak kući.

Estela Hadžikadunić

Sikeres irodalmi est Banja Lukaban

Fehér Illés „Banja Luka-i kéziratok“ antológiájának bemutatása

Április 4-én, ünnepélyes keretek között mutatta be Fehér Illés „Banja Lukai Kéziratok” című antológiáját, mely Banja Luka-i költők verseit, valamint azok magyar nyelvű fordításait tartalmazza. Az est egyik szervezője a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó volt.

A Banski Dvorban megrendezett est ötödik alkalommal tette lehetővé, hogy az irodalom iránt érdeklődők közelebről is megismerhessék a költeményeket. Milivojević Irén és Fehér Illés műfordító köszöntője után a jelen lévő művészek, valamint a Magyar Szó egyesület tagjai mutattak be részleteket a kötetből. Az így felolvasott verseket tehát szerb és magyar nyelven is megismerhették az érdeklődők.

A műveket eredeti nyelven felolvasták: Zdravko Kecman, Milenko Stojčić, Ljiljana Lalić, Tanja Stupar Trifunović, Stanoje Plavšić, Slobodan Bošković, Aleksandra Čvorović, Stevka Kozić Preradović, Ranko Preradović, valamint a Banja Luka-i Szerb Köztársaság Népszínházának színésze, Đorđe Marković-Dodo.

A versek magyar nyelvű felolvasói voltak: Fehér Illés, Milivojević Irén (Magyar Szó), Julija Bogosanović (Magyar Szó) és Fülöp Dóra (Petőfi Sándor Program).

Az irodalmi est nyitányaként Jelisaveta Gluvić hegedű-, míg zárásaként Božidar Gluvić gitárjátékát hallhatta a közönség. A Magyar Szó egyesület köszönetet mondott minden résztvevőnek.



Fülöp Dóra

Uspješno književno veče u Banja Luci

Promocija antologije Ilea Feher „Banjalučki rukopisi“

Ileš Feher (Illés Fehér) je u svečanom okruženju prikazao svoju antologiju "Banjalučki rukopisi" 4. aprila ove godine, a koja sadrži pjesme banjalučkih pjesnika i njihove mađarske prevode. Jedan od organizatora večeri bilo je Udruženje Mađara Republike Srpske, Mađar so.

U Banskome dvoru organizovano veče je peti put omogućilo publici, koja se zanima za književnost, da se bolje upozna sa pjesmama. Nakon pozdravnih govora Irene Milivojević i umjetničkog prevodioca Ilea Fehera, prisutni pjesnici i članovi mađarskog udruženja predstavili su detalje iz antologije. Prisutni su mogli čuti pjesme i na srpskom i na mađarskom jeziku.

Poeziju su pročitali na izvornom jeziku: Zdravko Kecman, Milenko Stojčić, Ljiljana Lalić Tanja Stupar Trifunović, Stanoje Plavšić, Slobodan Bošković, Aleksandra Čvorović, Stevka Kozić Preradović, Ranko Preradović i glumac Narodnog pozorišta Republike Srpske u Banja Luci, Đorđe Marković-Dodo.

Pjesme na mađarskom su čitali: Feher Ileš, Irena Milivojević (Magyar Szó), Julija Bogosanović (Magyar Szó) i Dora Filep (Dóra Fülöp, Petefi Šándor /Petőfi Sándor/ program).

Uvertira književne večeri je bio nastup Jelisavete Gluvić sa violinom, a prilikom zatvaranja nastupio je Božidar Gluvić sa gitarom. Udruženje Mađar so se zahvalilo svim učesnicima.

Filep Dora

Prevela: Zora Topić Fišer



Mit jelent Banja Luka város neve?

Hallottam néhányszor, hogy a Banja Luka-i magyarok külföldi vendégeinknek a város nevét magyarázva azt valamilyen bányával hozzák kapcsolatba. Persze, ez nem helyes magyarázat. Én inkább a „luka” (kikötő, öböl) és a „banja” (fürdő) szavakra gyanakodtam. Ezt a feltevést erősítette az a tény is, hogy a város közelében néhány melegvíz- és gyógyforrás is található (Laktaši, Slatina). Nem voltam rest, utánanéztem a dolognak.

Banja Luka elődjét még a rómaiak alapították Ad Ladios néven, időszámításunk után néhány száz évvel. Ad Ladios egy kis kolónia volt Illyricum provinciában. A település magába foglalta a ma is álló Kastel (akkoriban Castra) nevű erődöt. A rómaiak bukása után a VII. században telepedtek le a szlávok a város területén. A XII. században a Magyar–Horvát Királyság fennhatósága alá kerültek a mai Bosanska krajina területei. A város nevének első említése 1494-ből való, II. Ulászló magyar király nevéhez fűződik. A szláv nyelvészek szerint a város neve eredetét „ban”, „banova”, archaikus alakban „banja” (bán, báni) és a „luka” régi jelentésében, a víz melletti legelő, rit szavakban kell keresni. Tehát a város nevének mai szavakkal Báni Rit a szó szerinti fordítása. **Mint kiderült, a névnek a magyar „bánya” vagy „banya” (boszorkány) és a szláv „banja” (fürdő) szavakhoz semmi köze.** Banja Lukának Orbászvár a magyar neve, az Orbász (Vrbas) folyó miatt. Valószínűleg helytelenül, mert 1518-tól külön említik az okiratok Banja Luka várost (várat) és Orbászvárat. Orbászvár (romja Mária váraként ismert) a Pavetnjak hegyen (Bosanska Gradiška közelében), a Vrbaška folyó kanyarulata mellett található. Ez az erőd 1526-ban még a Magyar–Horvát Királyság fennhatósága alá tartozott, és használatban volt. Ma már ennek a névcserének nincs nagy gyakorlati jelentősége, mivel az Orbászvár elnevezés szinte teljesen kiszorult a mindennapi használatból.

Mind ez még egy indoka annak a tavalyelőtti kezdeményezésünknek, hogy Banja Luka (vagy Banjaluka, mindkét írott alakja a névnek lokális nyelven ismert) nevének írását magyarosítsuk a magyar szövegekben Banyalúkára. A magyarosítással (az „ú” betűvel) kiküszöböljük a város nevének a magyar kiejtés miatt kétértelmű jelentését is.

„Orbászvár: Mária vára, Boszniai Gradiska. Középkori vár. A Pavetnjak dombon található, Vrbaške folyó kanyarulata felett. Az építési módszerrel összhangban, az erődítmény létrejött, egészére nézve, nyilvánvalóan ugyanabban a korszakban zajlott le. A 21 m. nyugati fala jó állapotban őrződött meg. Az erődítmény határain belül két helyen láthatóak megfigyelő (őr)toronyok maradványai. Leletek: piros, barna és fekete kerámia töredékek, fazekaskoronggal készítve. Késő középkor.”

03.96 MARIJIN GRAD, Gornji Podgradci, Bosanska Gradiška. Srednjovjekovni grad. Smješten na brdu Pavetnjak, nad okukom rijeke Vrbaške. Prema načinu gradnje utvrdenje je, izgleda, u cjelini nastalo u istom periodu. Dobro je sačuvani zapadni zid u dužini 21. m. Vidljivi su ostaci kule izvidnice, te dva objekta unutar utvrdenja. Nalazi: fragmenti crvene, smeđe i crne keramike rađene na vitlu. Kasni srednji vijek.
LIT.: W. Tomaschek 1880, 512; N. Bilogrivić 1938, 186; L. Žeravica — Z. Žeravica 1974, 224; M. Đurđević 1982, 146–148, M. Đurđević

Tóth Bojnik László

Шта значи назив града Бања Лука?

Чуо сам пар пута, да су бањалучки Мађари страним гостима објашњавали назив града повезајући то са некаквим рудником (мађарски „bánya” значи рудник). Наравно да ово није добро објашњење. Ја сам сумњао на пристаниште, лагуну због „луке” и на купалиште због ријечи „бања”. Овој претпоставци је у прилог ишла и чињеница, да у околини града има неколико термичких, љековитих извора (Лакташи, Слатина). Нисам био лијен, па сам започео истраживати по овој теми.

Прво насеље на мјесту Бања Луке су основали Римљани након неколико стотина година од почетка нове ере, под именом Ад Ладиос. Ад Ладиос је била мала колонија у провинцији Илирикум (Illyricum). Насеље је обухватало и данашњу тврђаву Кастил (тада са именом Castra). Послије пада Римљана, Славени су се настанили у граду у 7. вијеку. У 12. вијеку садашње територије Босанске Крајине пале су под утицај Угарске (Мађарско-хрватског краљевства). Град под данашњим именом се први пут спомиње 1494. године за вријеме угарског краља Владислава II. Славенски лингвисти сматрају, да је име града настало од ријечи „бан” (односно, архаичног придјева „бања”, у значењу „банова”) и „лука”, при чему је лука означавала некад ливаду у близини воде. Преведено на данашње ријечи име града би требало гласити Банска (мочварна) Ливада. **Значи, да име града нема никакве везе са мађарским ријечима „bánya” (рудник) или „banua” (стара вјештица) ни са славенским „бања” (купалиште).** Орбасвар (Orbászvár) је мађарско име Бања Луке, због ријеке Врбас (мађарски Орбас). Вјероватно нетачно, јер од 1518. године у документима одвојено се спомиње Бања Лука град (утврђење) и утврђење Орбасвар (његови остаци познати као Маријин град). Орбасвар се налазио на брду Паветњак (близу Босанске Градишке) над окуком ријеке Врбашке. Ова тврђава је још 1526. године припадала Угарском Краљевству и био је у употреби. Данас ова замјена имена нема скоро никакво практично значење, пошто је име Орбасвар скоро потпуно напуштено у свакодневной употреби.

Све горе изнешено је још један разлог (поред других) за нашу иницијативу од прошле године за писање назива Бања Лука (или Бањалука, обје писане форме имена су исправне) у мађарским текстовима као „Banyalúka”. Са мађарским писањем (са коришћењем слова „ú”) избјегнуто је још— због мађарског изговора — двосмислено значење назива града.

- По мађарском правопису страна имена и називи се пишу углавном изворно.

Ласло Тот Бојник

Превела: Невенка Тот Бојник

Ha valamit eldöntesz, nem ismersz fáradságot

A Banja Luka-i magyarok egyesületével már többször jártunk Budapesten anélkül, hogy megízleltük volna a híres zserbószeletet, ama nagyon is ismert főtéri Gerbaud cukrászdában. De ezúttal határozottan eldöntöttem, megvalósítom régi álmom.

Nemrégiben, pontosabban október 12-én a délutáni órákban érkezünk meg Budapestre, szálláshelyünk elfoglalása után, városnézésbe indultunk.



Váci utca

Tervünk szerint előbb Budára látogattunk, a Halászbástyára, ahonnan a legszebb kilátás nyílik a városra. A Dunára és a parlament gyönyörű épületére való rálátás tényleg impresszív. Itt fényképeztünk, sétáltunk, majd további élmények reményében Pest felé vettük utunkat. Nem csalódtunk. Bár a fáradság kezdett erőt venni rajtunk, a Váci utca nem maradhatott ki, hiszen ez a város ütőerejének számít, a főváros leghíresebb utcája. Ajándékoltok, kávéházak, éttermek, cukrászdák sokasága tömörül itt. Esteledett és az utca fényárban

úszott. Én ekkor már csakis a zserbóra gondoltam, és míg a többiek a vacsora mellett döntöttek, én cukrászda irányába indultam. Csak Sana barátnőm csatlakozott hozzám. Ott a vendégek már jókedvűen élvezték a bő kínálatot, a sokféle édességet, italokat. Mi előbb bekukkantottunk a cukrászat üvegfalú szekrényébe, ahol az árak is föl voltak tüntetve. A zserbószeletünk ára – föl volt tüntetve – ha ülve fogyasztjuk 7.5 euró, ha pedig vinni kívánod: 4 euró. Természetesen ez utóbbi ár volt számunkra az elfogadhatóbb. Álltunk ott, nem messze a cukrászdától és ízlelgettük, majd élveztük is a vékony tésztát, a baracklekvárt és diós töltelékkel és csokoládé glazúrral leöntött édességet. Az élvezetbe bele tartozott az is, hogy teljesült egy régi kívánságom. És nem bántuk meg, hogy ezért némi áldozatot is hoztunk mindezért.

Amit ott átéltem ekkor, ugyancsak egy az édességhez kötődő otthoni eseményre emlékeztetett. Ebédet főztem egy szép napon, és édességre is gondoltam. Valószínűleg cukorszintem esett le, és ezért kívántam meg az édességet. Legyen akkor almás piskóta tejszínhabbal, gondoltam. Neki is láttam, meghámoztam az almát, tojást és cukrot tettem a piskóta tésztájához, vaníliás cukrot, némi éppen otthon talált mazsolát és diót raktam bele, majd citromhéjat reszeltem rá... Mindezt ráöntöttem az előre megpárolt almára és hamarosan már a rerniben sült a tésztát. Ezután, mielőtt a tejszín is rákerült volna, az almás piskótát kivettem a tepszire hűlni. Egy bizonyos idő múlva kimentem, hogy a fölvert habot is rákenjem, de ott nem kis meglepetés ért. A tepsi ugyanis üres volt. Megdöbbenve néztem, és nem akartam hinni a szememnek. Majdhogy nem összeestem! Létezik, hogy a madarak mind fölfalták és még a morzsákat is összecsipegették?

Csakhogy el nem sírtam magam bánatos dühömben. Először is magamra haragudtam, hogy lehettem ilyen ostoba.



Kalács a tepsimben plusz verebek egyenlő az üres tepsimvel!

S nézegetve a madarak lábnyomait a tepsi alján, kétségbeesésben, de dacosan eldöntöttem, megismétlen a teljes műveletet. Így is történt! És az ebéd után, de még mennyire ízlett az almás pite, noha a madarak jobban jártak, mert az övékében mazsola és dió is volt. Viszont megérte a kitartást. Meg is ígértem magamnak, akkora ostobaságot, hogy „tányéron–tepsiben” kínáljam a madaraknak az édességet, kenyérmorzsa helyett, többé el nem követek.

Tóth Bojnik Nevenka

Kad nešto želiš, ne žališ truda!

Već nekoliko puta smo sa udruženjem Mađara iz Banja Luke, bili u Budimpešti i svaki put se vraćali, a da nisam pojela žerbo kolač u najpoznatijoj „Žerbo“slastičarni u tom gradu. Ovaj put sam čvrsto odlučila da tu želju i ostvarim.

Nedavno, tačnije 12. oktobra smo u popodnevним satima stigli u Budimpeštu i nakon smještaja u hotel, krenuli u obilazak grada.



Žerbo slastičarna na početku ulice Vaci

Po dogovoru smo prvo otišli u Budim do Ribarske tvrđave sa koje se pruža najljepši pogled na grad. Pogled na Dunav i veličanstvenu zgradu parlamenta, je zaista impresivan. Nakon razgledanja i slikanja, odvezli smo se u Peštu. Kako smo već pomalo bili umorni od puta, a već je padao mrak, odlučili smo da još posjetimo Vaci ulicu koja je žila kucavica grada, centralna i najvažnija ulica prestonice smještena u centru Pešte, sa suvenirnicama, kafićima, restoranima, slastičarnama i mnogim čim drugim.



Nevenka i Sena

Veče je bilo veoma ugodno, a Vaci ulica sva u blještavilu. Meni je na umu bio samo žerbo kolač, a ne večera za koju se većina odlučila. Istu želju je imala i naša Sena iz društva, pa smo se nas dvije bez imalo razmišljanja, uputile prema čuvenoj slastičarni. Posjetilaca, koji su uživali u bogatom izboru raznobojnih i raznovrsnih kolača, nije manjkalo. Prišle smo vitrini sa kolačima ispred kojih su bile ne male cijene. Naš kolač je koštao 7,5 eura ako sjediš, a ako nosiš, 4 eura. Odlučile smo se za ovu drugu varijantu i uživale u slasnim zalagajima odmah ispred slastičarne. Red kora, pa pekmez od kajsija, pa sloj oraha i tako naizmjenično, a na kraju glazura od čokolade. Osjećaj je bio nevjerovatan. Ne toliko zbog ukusa kolača, već zbog ispunjene želje. Konačno smo pojele žerbo kolač iz najljepše slastičarne Budimpešte. Zbog tog divnog osjećaja i zadovoljstva, nismo žalile truda.



Ovaj komad kolača je 8 KM za „nositi“

Ovo me sve podsjetilo na jednu zgodu od prije nekoliko godina, takođe vezanu za kolač. Kuhala sam ručak i odjednom mi je palo na pamet, da mi je nešto pojesti slatko. Mora da mi je opao šećer, dok sam toliko željela neku poslasticu. Odlučila sam da to bude kolač sa jabukama, biskvitom i šlagom. Krenula sam sa punim elanom da čistim jabuke, mutim jaja sa šećerom za biskvitno tijesto u koje sam još dodala vaniliju, limunovu koricu, nešto grožđica i oraha što sam imala u kući. Tepsija sa jabukama koje je prvo trebalo zapeći, je ubrzo bila u rerni. Na zapečene jabuke sam izlila umućeno tijesto koje je lijepo mirisalo, a želja da što prije to sve bude gotovo je još više narasla. Poslije pečenja, tepsiju sam iznijela na balkon da se to malo ohladi. Nakon desetak

minuta sam počela mutiti šlag, a u glavi mi je neprestano bila prisutna pomisao kako ću fino zasladiti nakon ručka. Već sam bila nestrpljiva. Šlag je bio umućen za tren oka i ja sam krenula na balkon po tepsiju. Ali, toliko željeni kolač nisam tamo našla. Tepsija je bila tu, a od mog kolača ni traga ni glasa. Prizor me šokirao, nisam mogla, a ni htjela vjerovati svojim očima. Nema kolača, pojele ga ptice! Kad nisam pala u nesvijest!

Toliko sam se željela zasladiti, da sam od muke skoro plakala. Bila sam ljuta na sebe, što sam ostavila pticama kolač „na izvolite“ i one su ga fino pojele, a da u tepsiji nije ostala ni mrvica, već samo trag od njihovih stopica. Kad sam došla sebi od šoka, nisam se dvoumila, ma napraviću ga ponovo! To sam i uradila. Nakon ručka itekako su mi prijali slasni zalagaji i vrijedilo je truda. Ptice su prošle još bolje, jer je u njihovom kolaču bilo i grožđica i oraha. Od tada na balkon ništa ne ostavljam „na izvolite“, pa ptice umjesto kolača dobijaju hljeb.

Nevenka Tot Bojnik

Egri húsleves gazdagon



Hozzávalók:

- 1 kg csont
- 40 dkg marhacomb
- só
- 2 db sárgarépa
- 1 db petrezselyemgyökér
- 1 fej vöröshagyma
- 2 gerezd fokhagyma
- 1 cikk zeller
- 1 db paradicsom
- 1 db zöldpaprika
- 1 cikk karalábé
- 1 csipet bors
- 10 dkg eperlevél tészta
- 3 szál petrezselyemzöld

Elkészítés:

1. Vízet forralunk, és beletesszük a csontokat. Ha ismét forr a víz, leszűrjük, és hideg vízzel átmoszuk a csontokat és a húst. Megsózzuk, és feltesszük főni 1 liter vízben. Ha forrni kezd, takarékon főzzük tovább.
2. 1 óra főzés után hozzáadjuk a meghámozott, feldarabolt zöldségeket, és megborsozzuk. Addig főzzük, amíg a hús és a zöldségek megpuhulnak.
3. Lehúzzuk a fazekat a tűzről, és állni hagyjuk 15 percig. A levest leszűrjük le, és egy tálbamerjük. Ezután beletesszük a zöldségeket és a feldarabolt húst.
4. Az eperlevél tésztát sós vízben megfőzzük, és leszűrjük. A levest a tésztával és frissen vágott petrezselyemmel megszórva kínáljuk.

Bogata Eger čorba



Sastojci:

- 1 kg costi
- 40 dkg goveđeg buta
- 2 kom. mrkve
- 1 korjen peršuna
- 1 glavica crvenog luka
- 2 češnja bijelog luka
- 1 korjen celera
- 1 paradajz
- 1 zelena paprika
- 1 kom. kelerabe
- 1 prstohvat bibera
- 10 dkg rezanaca
- 1 grančica lista peršuna

Priprema:

1. U uzavrelu vodu stavimo costi. Nakon što se sve zajedno prokuva, procjedimo, costi i meso isperemo hladnom vodom. Zatim stavimo u 1 litar posoljene vode da se ponovo kuva. Kada počne da vrije, stavimo poklopac i nastavimo kuvati.
2. Nakon 1 sat kuvanja, dodamo očišćeno i narezano povrće i biber. Kuvamo dok meso i povrće ne omekša.
3. Skinemo lonac sa vatre, i ostavimo da stoji 15 min. Supu procjedimo i stavimo u zdjelu. Zatim u to stavimo narezano povrće i meso.
4. U posoljenoj vodi skuvamo rezance, i procjedimo. Supu serviramo sa rezancima i pospemo isječen svjež list peršuna.

Rakott kelbimbó marharaguval és bechamell mártással



Hozzávalók

- 50 dkg darált marhahús
 - 1 fej vöröshagyma
 - 3 gerezd fokhagyma
 - 1 db kápia paprika
 - 1 db sárgarépa
 - Pár csepp Worcestershire szósz
 - 1 ek sűrített paradicsom
 - 1/2 doboz hámozott paradicsom konzerv
 - 10 dkg vaj
 - 2 ek liszt (púpozott)
 - 5 dl tej
 - 1 bögre rizs
 - 10 dkg cheddar sajt
 - 3 ek olívaolaj
 - Szárított chili
 - só
 - bors
 - szerecsendió

Elkészítés

- A rizst pár csepp olajon megpirítjuk, majd felöntjük másfélszeres mennyiségű forró vízzel és megsózzuk. Fedő alatt puhára pároljuk.
- Egy tapadásmentes serpenyőben kevés olívaolajat hevítünk. Az apróra vágott vöröshagymát beleszórjuk és pirítani kezdjük.
- Sóval, borssal és tört chilivel ízesítjük. Ha már szépen megpirult az apróra vágott fokhagymát is a serpenyőbe dobjuk. Közvetlenül utána jöhet a darált marhahús is. A húst is jól megpirítjuk majd Worcestershire szósszal meglocsoljuk. Mehet bele a hámozott és a sűrített paradicsom is. Kevés vizet öntünk alá, ha kell sózzuk még. Az egészet kb 10 percig alacsony lángon főzzük.
- Amíg fő a ragu a kelbimbókat megmossuk és megfelezzük őket. Egy serpenyőben vaját melegítünk 3 e.k. vízzel. Beledobjuk a kelbimbókat, sózzuk és borsozzuk. Fedő alatt ressen puhává pároljuk őket.
- A bechamel mártáshoz vaját hevítünk egy kislábasban. Hozzáadjuk a lisztet és picit megfuttatjuk. Felöntjük meleg tejjel és habverővel szép simává keverjük. Folytonos keverés mellett 1 percig főzzük. Szép sima krémes állagot várunk. Sóval, borssal és szerecsendióval ízesítjük.
- Ha rizs megfőtt lekapcsoljuk és a kész marharaguval keverjük. Félretesszük felhasználásig.
- Ha mindennel megvagyunk egy tűzálló tálat picit kiolajozunk. A Bechamel szószból keveset szétterítünk az edényalján. Erre jön a rizses marharagu fele, majd a kelbimbó fele, és végül a bechamell fele. Aztan jöhet a maradék ragu, arra a kelbimbó és végül bechamellel zárunk. Megszórjuk reszelt cheddar sajt tal, majd 175 fokos sütőben 40 perc alatt készre sütjük.



Složeni prokelj sa goveđim raguom i bešamel umakom



Sastojci:

- 50 dkg mljevene govedine
- 1 glavica crvenog luka
- 1 kom. crvene mesnate paprike
- 1 kom. mrkve
- nekoliko kapi Worcestershire umaka
- 1 supena kašika gustog paradajza (iz tube)
- ½ konzerve pelato paradajza
- 10 dkg putra
- 2 supene kašike brašna
- 5 dl mlijeka
- 1 šolja riže
- 10 dkg cheddar sira
- 3 supene kašike maslinovog ulja
- suvi čili
- so
- biber
- mušklatni oraščić

Priprema:

- Prepržiti rižu na nekoliko kapi ulja, zatim politi sa 1,5 puta od riže većom količinom vrele vode i posoliti. Poklopiti i kuvati da postane mekano.
- Zagrijati u posudi koja se ne lijepi malo maslinovog ulja. Ubaciti sitno isjeckan crveni luk pržiti.
- Začiniti sa soli, biberom i čilijem. Kada je već lijepo prženo, ubaciti sitni isjeckani bijeli luk. Odmah nakon toga ubaciti mljevenu govedinu. Kada

je i meso dobro proprženo, posuti preko njega Worcestershire umak. Možemo staviti i gusti paradajz, i pelato paradajz. Sipati malo vode i ako je potrebno, posoliti. Sve kuvati oko 10 min. na laganoj vatri.

- Dok se ragu kuva, operemo i prepolovimo prokelj. U jednoj šerpi rastopimo putar sa 3 supene kašike vode. Unutra ubacimo prokelj, posolimo i pobiberimo. Poklopljeno, umjereno kuvamo, dok ne omekani.
- Za bešamel umak, zagrijavamo putar u maloj šerpici. Dodamo brašno i pustimo da se malo proprži. Naspemo toplo mlijeko i pjenjačom umutimo da bude glatko. Uz neprekidno miješanje kuvati 1 minut. Čekamo da se napravi lijepa kremasta struktura. Začinimo solju, biberom i mušklatnim oraščićem.
- Kada je riža skuvana, isključimo i pomiješamo je sa gotovim goveđim raguom. Do upotrebe, ostavimo na stranu.
- Kada smo sve to završili, poulijimo malo vatrostalnu zdjelu. Malo bešamel umaka uspemo u tu posudu. Na to stavimo polovinu rižinog ragua, pa prokelj, i na kraju bešamel. Zatim uspemo ostatak od ragua, prokelj i na kraju ponovo bešamel umak. Pospemo sa cheddar sirom, i pečemo na 175 stepeni u rerni, 40 minuta.



Mézes zserbó egyszerűen



Hozzávalók:

A TÉSztÁHOZ:

- 50 dkg liszt
- 1 mk szódadikarbóna
- 10 dkg vaj
- 4 ek méz
- 4 ek tej

A TÖLTÉLKÉHEZ:

- 4 dl tej
- 1 csomag vaníliás cukor
- 2 tojássárgája
- 2 ek kristálycukor
- 2 ek liszt
- 15 dkg kristálycukor
- 20 dkg vaj
- kevés rum

A MÁZHOZ:

- 12 dkg cukor
- 2 ek kakaópor
- 3 ek meleg víz
- 10–15 dkg vaj

Elkészítés

1. A tészta hozzávalóit összegyűrjük, 5 részre osztva laponként megsütjük.
2. A töltelékhez a tejet a vaníliás cukorral felforraltjuk. A tojássárgáját kikeverjük 2 evőkanál kristálycukorral és a liszttel, majd belefőzzük a vaníliás tejbe. Amikor kihűlt, 15 dkg kristálycukrot, 20 dkg vaját és egy kis rumot adunk hozzá.
3. A mázhoz a cukrot a kakaóporral és a meleg vízzel sűrűre főzzük. Elválk az edény falától, ha kész. A tűzről levéve beleteszünk 10–15 dkg vaját, kevergetjük, amíg el nem olvad (ezt akkor kell megcsinálni, ha megkentük a lapokat a töltelékkel).
4. Összeállítás: a töltelékét négyfelé osztjuk, és a lapokat ezüst fóliával letakart tálcára tesszük, megkenjük a töltelékkel. Az utolsó lap tetejére kenjük a csokis mázat. Legalább 1 napot állni hagyjuk, utána lehet szeletelni kb. 2 ujjnyi széles, 7–8 cm hosszúra.

A recepteket előkészítette: **Đurović Alekszandra**

Jednostavni žerbo sa medom



Sastojci:

ZA TIJESTO:

- 50 dkg brašna
- 1 mala kašika sode bikarbine
- 10 dkg putra
- 4 supene kaš. meda
- 4 supene kaš. mlijeka

ZA PUNJENJE:

- 4 dl mlijeka
- 1 keska vanilija šećera
- 2 žumanjka
- 2 supene kašike kristal šećera
- 2 supene kašike brašna
- 15 dkg šećera
- 20 dkg putra
- malo ruma

ZA GLAZURU:

- 12 dkg šećera
- 2 supene kašike kakaa u prahu
- 3 supene kašike tople vode
- 10-15 dkg putra

Priprema

1. Pomiješati sastojke za tijesto i ispeći na 5 dijelova podijeljene listove.
2. Za punjenje prokuvati mlijeko sa vanilin šećerom. Pomiješamo žumanjke sa dvije supene kašike kristal šećera i brašna, a zatim ukuvamo u mlijeku sa vanilijom. Kad se ohladi, doda se 15 dkg kristal šećera, 20 dkg putra i malo ruma.
3. Za glazuru kuhamo šećer i kakao prah, i sa toplom vodom skuvamo na gusto. Kad je gotovo, odvaja se od stijenke posude. Skinemo sa vatre, dodamo 10-15 dkg putra i miješamo dok se ne rastopi (to treba napraviti kada smo namazali listove sa punjenjem).
4. Sastavljanje: punjenje podijelimo na 4 dijela, a listove stavimo na tacnu prekrivenu sa alu folijom i premažemo svaki list sa filom. Po vrhu gornjeg lista mažemo čokoladnu kremu. Ostavimo da stoji barem 1 dan, a zatim možemo rezati na širinu od cca 2 prsta široko, na dužinu od 7-8 cm.

Recepte je pripremila: **Alekszandra Đurović**

Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, Magyar Szó, Banja Luka
(Udruženje Mađara RS "Magyar Szó, Banja Luka")

Magyar Polgárok Egyesülete, HUM Szarajevó
(Mađarsko udruženje građana HUM, Sarajevo)

*Donatori 4. sastanka bosansko-hercegovačkih Mađara
A bosznia-hercegovinai magyarok 4. találkozájának támogatói*
MRAKOVICA 2018, Prijedor



Grad Prijedor



Prijedorputevi A.D
Prijedor



Sportska dvorana MLADOST
Prijedor

Támogatóink / Nas podržavaju

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával



MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG



BETHLEN GÁBOR
Alap



Grad Banja Luka



Vlada Republike Srpske
Ministarstvo prosvjete i kulture